ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1279

2. 7. 1976. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXVII

КОМПЛЕТАН СТРИП
ЏОНИ ХАЗАРД

Ripley — Веровали или не!

САНИХАР

ШТО ЗНАЧИ „СУБОТА“

НАЗВАН ЈЕ ДЕЧАК НАЂЕН ЈЕДНЕ СУБОТЕ 1867. У ЈЕДНОЈ ПЕЋИНИ У ИНДИЈИ. НАЂЕНИ ДЕЧАК, ЗА ЗА КОГА СЕ ВЕРУЈЕ ДА ГА ЈЕ ОДГАЈИЛА ВУЧИЦА, ПРЕДАТ ЈЕ ЈЕДНОМ СИРОТИШТУ ГДЕ ЈЕ ЖИВЕО СВЕ ДО СМРТИ /1895/.

ОВА

ПРИРОДНА КАПИЈА

У СЕНТ ИНГБЕРТУ /НЕМАЧКА/ ПОСТАЛА ЈЕ ОД ДВА ХРАСТА ЧИЈА СУ СТАБЛА СРАСЛА НА ВИСИНИ ОД 5 МЕТАРА.

ГОЛУБ-ДОБОШАР

ИЗ ЗАПАДНЕ АФРИКЕ ИСПУШТА ГЛАСОВЕ КОЈИ ПОДСЕЋАЈУ НА ЗВУК ДОБОША.

ПОРУЧНИК

ЏОН ДЕВЛИН

ИЗ ЕЛМИРЕ /САД/ ПРОВЕО ЈЕ У АКТИВНОЈ ПОЛИЦИЈСКОЈ СЛУЖБИ 64 ГОДИНЕ, А У ПЕНЗИЈУ ЈЕ ОТИШАО КАД ЈЕ ИМАО 89.

КАМЕНИ ЧОВЕК КОЈИ СЕ ПЕЊЕ

У БЛИЗИНИ ЛУИЗЕНТАЛА, У ТИРИШКОЈ ШУМИ /НЕМАЧКА/ ВАЈАРСКО ЈЕ ДЕЛО ПРИРОДЕ.

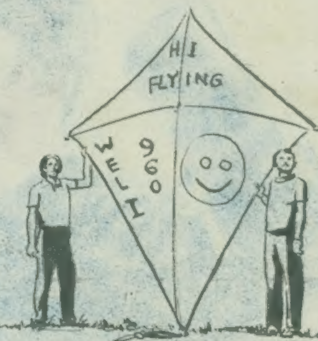

ЗМАЈ

КОЈИ СУ НАЧИНИЛИ И СА УСПЕХОМ ПУШТАЛИ ВОЛТЕР ВОРСКИ И ЕДВАРД БЕЈКЕР ИЗ ВЕСТ ХЕВЕНА /САД/ БИО ЈЕ ДУГАЧАК 345 И ШИРОК 275 САНТИМЕТАРА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● огроман тањир, али не летећи већ пловећи, налази се у Финском заливу, у експерименталној бази једног совјетског института. Апарат је назван ОСА што значи стабилизирани апарат с људском посадом. Апарат је стабилан и погодан за истраживање морских дубина. За сада може да се спусти на

дубину највише од 600 метара. Снабдевен инструментима који могу да пронађу јато риба, тањир се зауставља изнад њих и о томе обавештава рибарске бродове који се налазе на површини. Релативно је лак — има око 12 тона и зато га може понети скоро сваки брод. Предвиђен је за три хидронаута, може да плови непрекидно осам часова. Конструисан је тако да хидронаути могу са дна мора помоћу манипулатора да узму узорке тла и ставе их у контејнере-боксове. Челична рука је у стању да са дна подигне и комад стене тежак 20 килограма, као и крхку морску звезду.

● у Токушими, у Јапану, налази се споменик висок десетак метара. Необично је то што је споменик начињен од каменоза донетих из целог света па с правом заслужује име: Међународни споменик.

● сваке године Академија пушача на лулу у Монтреалу на дан Ајнштајнове смрти, иначе почасног председника свог друштва, одржава комеморацију. На једној плочи на вратима ове

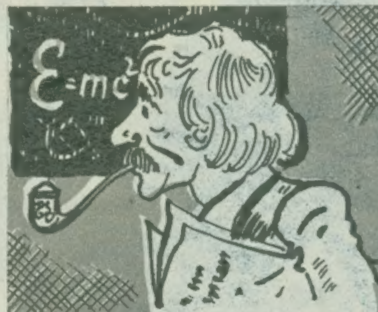

установе пише: „Лула ми је изгледала исто тако потребна у цивилизацији као и атомска бомба под условом да се ни једна ни друга не употребљава претерано.“

● недавно је општински суд у Рио де Жанеиру приморао родитеље Луиса Ферапе да му дају кључ од стана. До тог времена, њихов јадни син одгајан

иначе веома строго, морао је да преспава ноћ у башти ако би дошао после пола десет увече. Једина важна напомена: Луис Ферапа рођен је 1924. године.

● удате жене племена Лудима у Јужној Африци носе уместо венчаног прстена лулу свог мужа привезану ужетом за десну мишицу.

● По Јен, министар кинеског цара Тоана Тамура, заповедио је да се сви Кинези који носе имена Чанг, Ванг, Лиу и Чао, њих око педесет милиона, убије. Срећом, ово царство је срушено пре него што је наређење извршено.

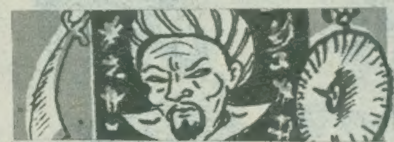

● реч „дахија“ којом се данас означавају злогласне јаничарске старешине постала је од турске речи „даји“ која значи „ујак“.

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

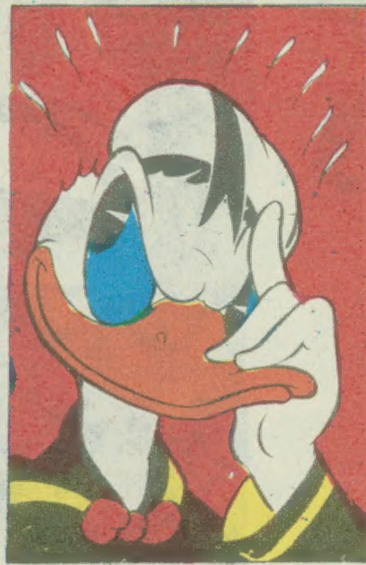

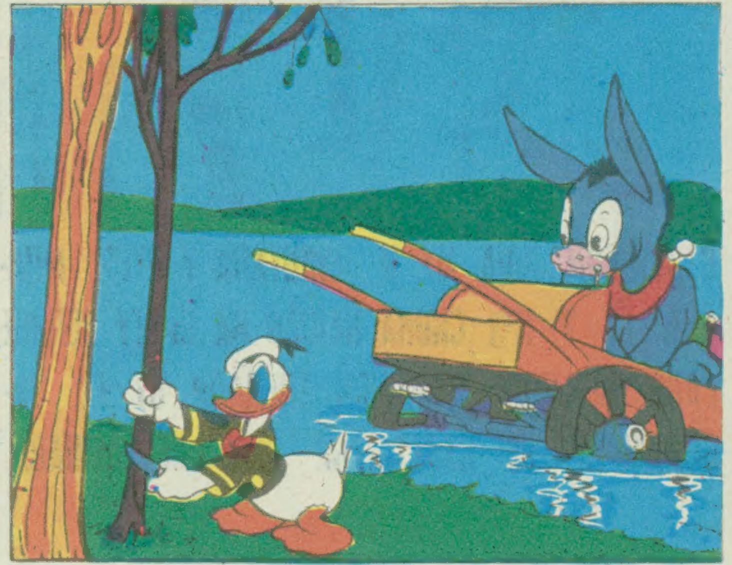

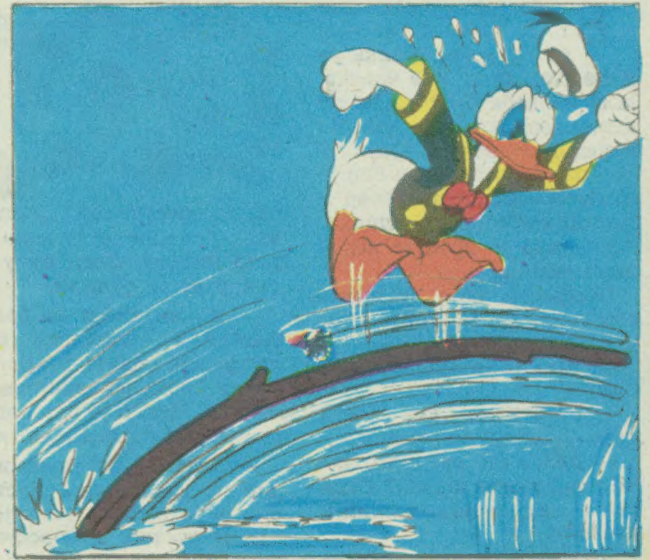

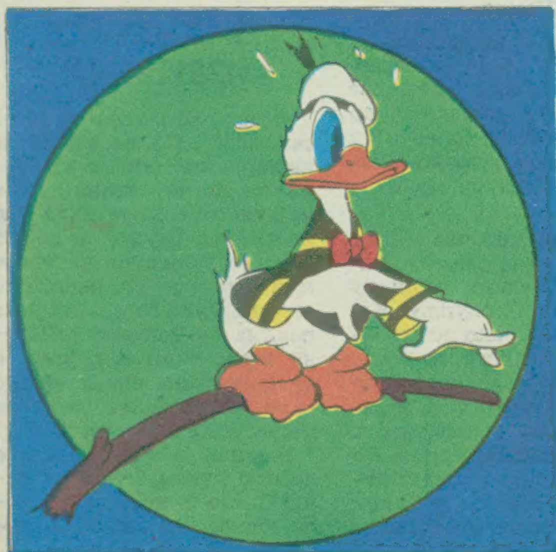

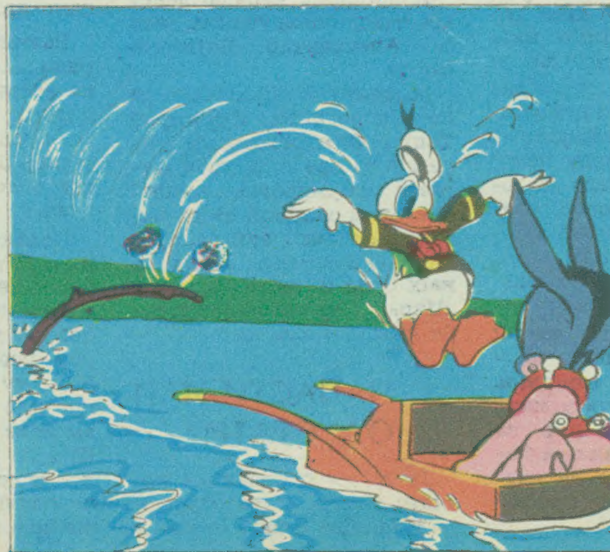

С БОМБОМ КОЈА МУ ЈЕ ШИШТАЛА У РУЦИ, МЛАДИЋ СЕ У ТРИ СКОКА НАШАО НА ПРАГУ ВЕЛИКЕ САЛЕ. НЕМАЧКИ ОФИЦИРИ ГЛЕДАЛИ СУ ГА ЗАБЕЗЕКНУТО, НЕ СХВАТАЈУЋИ ШТА СЕ ДЕШАВА.

ВОЈИНОВО ВЕЛИКО

Био је топао јулски дан 1941. године. На тротоару једне нишке улице стајала су два човека. Млађем није било више од деветнаест година, док је други био много старији. У ствари, старији човек био је млађем некада професор у Пољопривредној школи. Али отада је прошло неколико година.

Професор, кога су иначе сви звали Сеља, упита свог ученика:

— Шта је са твојом школом?

— Разбежали смо се куд који — одговори ученик.

— Добро сте урадили. Зашто сад учити школу? Сада су на реду други, важнији послови.

Професор је свом ученику говорио много о предстојећим догађајима.

ТУ ЈЕ ТО МЕСТО!

У то време у Нишу је још било мирно. Немци су шетали нишким улицама, увече пили пиво и веселили се. Ниш је тада био база у којој су се одмарале многе немачке јединице на путу из Грчке за Румунију и Совјетски Савез. Поред тога, ту је био и велики гарнизон. А Нишка Бања је била њихово одмаралиште. Налазили су се свуда и на сваком кораку.

Професор узе свог ученика под руку. Кренули су према ресторану „Јастребац" у којем није било готово никога. Сели су у један угао и ручали.

— Да ли знаш да бацаш бомбе? — изненада рече професор, подижући поглед према свом некадашњем ученику. Чекао је одговор не скидајући поглед с њега.

— Знам! — одговори младић не трепнувши. У ствари, он је то знао теоријски, али је осетио да професор жели да му повери неки задатак у којем ће се пуцати. Знао је и на кога, јер осим Немаца у Нишу није било другог непријатеља.

Професор је продорно гледао младића, а онда га упитао да ли има храбрости да баци бомбу на групу немачких официра. Када је добио потврдан одговор, изишао је с њим напоље. Полако су одшетали до хотела „Парк" који су Немци били претворили у свој Дом.

— Ево, ту је то место! Сваке вечери овде се окупљају немачки официри. Бомбу треба бацити у малу салу јер је краћи пут за повлачење. О детаљима напада договорићемо се касније — објаснио је професор.

Договорили су се где ће се наћи и разрадити план целе акције, а затим поздравили и разишли.

Многе полуге стављене су у покрет. А требало је да све беспрекорно дејствује у тренутку извршења напада. Од првог сусрета старог професора и његовог ученика много шта је учињено. Одржан је велики број састанака а у припреме су укључени Сретен Младеновић Мика, Нија Станимировић и Радош Јовановић.

Извршилац напада, деветнаестогодишњи ученик, звао се Александар Војновић Војин.

Младићу је објашњено да ће ускоро бити формиран Топлички партизански одред. Али пре тога, уочи његовог формирања, нишки илегалци одлучили су да изведу неколико акција против непријатеља. Једна од њих биће и напад на хотел „Парк". Она треба да одјекне читавим крајем.

НАПАСТИ ИЛИ ОДУСТАТИ?

За датум препада на познати нишки хотел одређен је 3. август. Бомбе је требало бацити увече, када у њему има највише немачких официра.

Тачно у заказано време Војин је био пред хотелом. У сваком џепу од панталона носио је по једну бомбу, а за појасом пиштољ. Обузет некаквом дрхтавицом и чудном врућином, полако је корачао тротоаром. Стигао је и до врата осветљене мале сале хотела, која су била отворена. Са улице се све видело. Али на његово изненађење, у сали су седела само два Немца.

Размишљао је шта да уради. Мало их је, помисли, не вреди бацати бомбе због двојице. Не задржавајући се, продужио је даље и у једној радњи затражио чашу воде. Уста су му била сува.

Полако је корачао и грозничаво тражио решење. Вечерас ће одјекнути пуцњи у Лесковцу и Прокупљу. Каква срамота ако на главном месту ништа не буде. Како су другови могли да превиде могућност да у сали неће бити готово никог. Шта да ради? Одједном, Војин се сетио да следећег дана полицијски час у Нишу почиње у осам часова и да се због дугог летњег дана акција готово неће моћи извести увече. Било му је јасно да се задатак мора извршити ове ноћи, па макар бомбе експлодирале у празној сали.

Одлучио је да измени план напада, односно да бомбе не баци у малу, већ у велику салу у коју се улазило с друге стране хотела, тамо где је пут за повлачење био тежи јер је преко пута, на углу, била немачка стража.

ЗАДАТАК ЈЕ ИЗВРШЕН

Журно се вратио пред хотел. Пут од угла улице до велике сале био је кратак, али се Војину чинио дугим, најдужим који је икад био пред њим. Трудио се да безбрижно звиждуће неку песмицу, мада је био напет као струна. Руке је држао у џеповима од панталона. Преко терасе хотела стигао је пред отворена врата велике сале. Окренуо се лево и десно: није било никога.

Младић је хитро извадио десном руком бомбу из џепа. Питао се хоће ли каписла упалити. Снажно је за-

махнуо и ударио бомбом о стуб. Блеснула је светлост. Бомба је зашиштала. Бројећи до три, Војин је у три скока прескочио праг сале и хитнуо бомбу. Велика сала је била пуна немачких официра.

Експлозија се разлегла у ноћној тишини. Зграда се затресла а тле уздрхтало. Стаклени зид се ломио и рушио. Унутра је нестало светлости. Јаук, узвици и вика разлегли су се из сале. Све се измешало и усковитлало.

Војин је неколико тренутака стајао као опчињен, а онда се дао у бекство. Пред њим је била светла широка улица. Низ њу је требало трчати. С леве стране налазио се парк, а он је био спас.

★ ★ ★

Приликом напада на хотел „Парк" погинуло је око 30 немачких официра. После извршене акције Александар Војиновић је отишао у партизане. За народног хероја проглашен је 9. октобра 1953. године.

(По књизи Александра Војиновића „Хотел Парк")

ВЕЧЕ

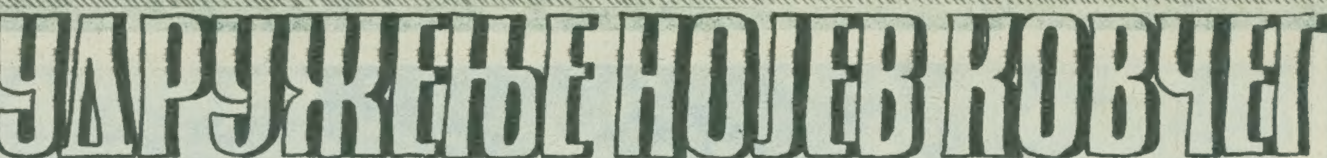

— НАЗВАО ЈЕ ЛИСТ »ЛИТЕРАРИ ГАЗЕТ« ЛОНДОНСКО ЗООЛОШКО ДРУШТВО КОЈЕ ЈЕ 1828. ГОДИНЕ ДОШЛО НА ИДЕЈУ ДА ОСНУЈЕ ПРВИ ЗООЛОШКИ ВРТ НА СВЕТУ.

Почетком прошлог века Енглези нису баш важили за љубитеље животиња. Када је 1820. група зоолога поднела Парламенту предлог закона за заштиту коња и магараца од суровости, Доњи дом тресао се од смеха. Дом лордова показао је већу уздржљивост, али је предлог одбачен као материјал недостојан да се озакони.

У то време питоме Енглезе привлачиле су дивље борбе бикова, а у суровим биткама петлова уживала је заиста пробрана публика са краљем на челу. У Лондону је такође постојало неколико менажерија и народ је стајао у реду да би видео мајмуна који убија псе двапут веће од себе, или да би провео лепо поподне гађајући каменчићима припитомљеног лава.

У лондонском Тауеру вековима је обитавала краљевска менажерија која је чувала звери добијене на поклон од прекоморских владара. Људи који нису могли да плате улазницу од 3 пенија доносили су, уместо новца, живог пса или мачку за храну вечито гладним „експонатима".

Ретке особе које су у то време уопште чуле за зоологију сматрале су је смешним и излишним занимањем. Ботаника је била на већој цени захваљујући Друштву за хортикултуру које ју је чврсто установило као науку достојну поштовања. Срећом, и зоолози су припадали „тешкој категорији" енглеских научних кругова и подсмех није никако могао да их заустави у ономе што су наумили.

ПРЕДАК У КАВЕЗУ

Једног мајског дана 1826. тачно пре 150 година, састала се мала, али одабрана група људи и прозвала себе Зоолошким друштвом. На челу се налазио сер Стамфорд Рафлз, лингвиста, природњак и оснивач Сингапура. Његово име значило је много, а имао је и моћне савезнике.

Јавност је вест о новом Друштву примила савршено незаинтересовано, односно са благим презиром, а многи су били пренеражени што тако угледне личности траће време на којештарије. Лист „Литерари Газет" најавио је Зоолошко друштво под именом „Удружење Нојев ковчег" и поставило подсмешљиво питање: „Да ли ћемо ускоро добити животиње које досад нису постојале?"

„Удружење Нојев ковчег" привукло је само 150 чланова који су платили по 3 фунте приликом уписа, а потом по 2 фунте годишње као чланарину. Упркос томе, Друштво је успело две године касније да у северном делу лондонског Ричентс парка, оснује први зоолошки врт на свету.

РАЧУН ЗА ШЕШИР

У зоолошки врт улазило се кроз три дрвене бараке где су посетиоци морали да испуне разне формуларе и потпишу да сами сносе одговорност за сопствену безбедност. Улазница је коштала шилинг и гарантовала имућну, „цивилизовану" публику. Читав зоолошки врт био је ишаран вапијућим паролама које су преклињале публику да не љути животиње.

Кавези су били у облику пагода, тесни и неудобни. Имали су точкове и када би пала киша, гурани су у поворци кроз данашњу Улицу Камден Таун Хај Стрит до пространог, наткривеног дворишта једне крчме. Једини непомичан кавез био је четвртасти озидани „бунар" за медведе ограђен гвозденом решетком.

У првим годинама зоолошког врта међу младом господом владала је мода такмичења — ко може више да се превије са земичком на врху мотке преко ограде медвеђе рупе, а да у њу не упадне!

Једном господину пао је у такмичарском жару шешир с главе у рупу, он је „храбро" коракнуо за њим и следећег тренутка нашао се у загрљају огромног гризлија. Неким чудом су га извукли и чим је у болници залечио ране, послао је управи врта рачун за нов шешир.

Ако се изузму ситни садизми публике, први зоолошки врт на свету био је крајње отмено место, пожељно за шетње и приказивање модних новитета. Даме су обавезно носиле сунцобране и кринолине због којих готово 100 следећих година нису могле да пројашу на слону зоолошког врта. Тај слон био је права знаменитост. Звао се Џамбо и био је толико огроман да се и данас све крупне ствари зову његовим именом.

Иначе, ниједна од животиња зоолошког врта из 19. века не би се данас могла сматрати нарочитом реткошћу. У оно време, међутим, изазивале су праву избезумљеност јер се за слона, жирафу, горилу, знало само по чувењу.

СТИГЛЕ СУ ЖИРАФЕ

Четири прве жирафе ушле су у Лондон 11. маја 1836. после годину дана путовања из Нубије. Искрцане су на пристаништу Брунзвик и у рану зору поворка је кренула према зоолошком врту у пратњи нубијских чувара и одреда полиције. Поворку је предводио секретар зоолошког врта.

Жирафама је требало више од 3 сата да превале растојање од око 13 километара колико их је делило од врта кроз улице закрчене светом. Критичну ситуацију изазвала је нехотице једна крава када је случајно промолила главу преко живице у Комершал улици и замукала. По понашању уплашених жирафа јасно се видело да ће се дати у паничан трк кроз запрепашћени Лондон, али су их нубијски чувари умирили са пар утешних речи.

Данас Зоолошки врт у Рицентс парку заузима простор од 1440 хектара и осам пута је већи од првобитног. Његова „архитектура" мењала се много пута да би се животињама обезбедили услови најсличнији природним. Врт има своје истраживачке лабораторије, болнице, школе за чуваре, кухиње. Његова зоолошка библиотека једна је од најбогатијих те врсте у свету. Зоолошком друштву данас је главни циљ да омогући размножавање оних животиња којима прети истребљење. Шала „Литерари Газет" о Нојевом ковчегу обистињује се.

Б. Д.

МИНИ КВИЗ

1. Шта је веризам?
2. Једна позната глумица старије генерације стекла је место у историји филма улогом у Штернберговом „Плавом анђелу". Како се она зове?
3. Шта је диспепсија?
4. Ко је био Евлија Челебија?
5. Знате ли које је најдуже годишње доба?

ОДГОВОРИ:

1) Веризам (лат. verus — прави, истински) је јако наглашен натурализам у италијанској уметности и књижевности 18. века. Нарочито је истакнут код италијанских оперских композитора Пучинија, Маскањија и Леонкавала; 2) То је Марлена Дитрих, северноамеричка филмска глумица немачког порекла; 3) Диспепсија је грчка реч и значи поремећај у варењу услед неправилног лучења стомачног и цревног сока, као последице обољења желуца, црева и других органа за варење; 4) Евлија ибн Дервиш Мехмед Зилли био је чувени турски путописац из 17. века. Написао је велики Путопис (Сијахатнаме) који садржи описе земаља, крајева и градова кроз које је пропутовао. Има десет великих томова, хронолошких сређених, а за нас су нарочито важни V, VI, VII, VIII том који садрже описе наше земље; 5) Лето је најдуже годишње доба: траје тачно 93 дана и 18 часова.

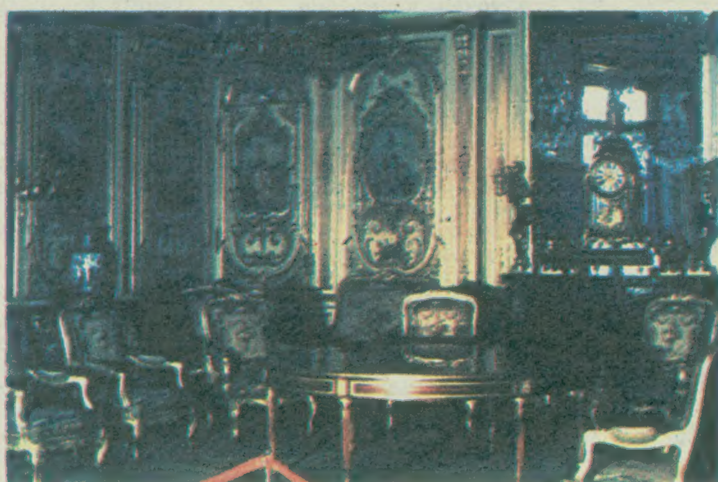

Сала савета је једна од најлепших у Фонтенблоу: изграђена је за владавине Франсоа I, а украшена тек 1753. године, за време Луја XV. Почев од Бушеових слика на таваници, па до скупоценог тепиха из 18. века, сва је богато украшена. Округли сто пречника преко два метра израђен је из једног комада дрвета!

Дијанина галерија је од средине прошлог века библиотека. Дуга је осамдесет метара, а изградио ју је 1600. године Анри IV. наретивши да се украси сликама на којима је приказана легенда о овој богињи. Поред улаза налази се витрина са ретким издањима књига из 15. и 16. века које представљају огромно богатство већ само по луксузном повезу!

Сматра се да је Шарл IX изградио **Престону дворану** која је била краљевска соба од Анрија IV све до Луја XVI који је завршио на гиљотини за време француске револуције. Престо који се данас у њој налази поставио је Наполеон када се крунисао за цара, јер се престо француских краљева раније налазио у Версају.

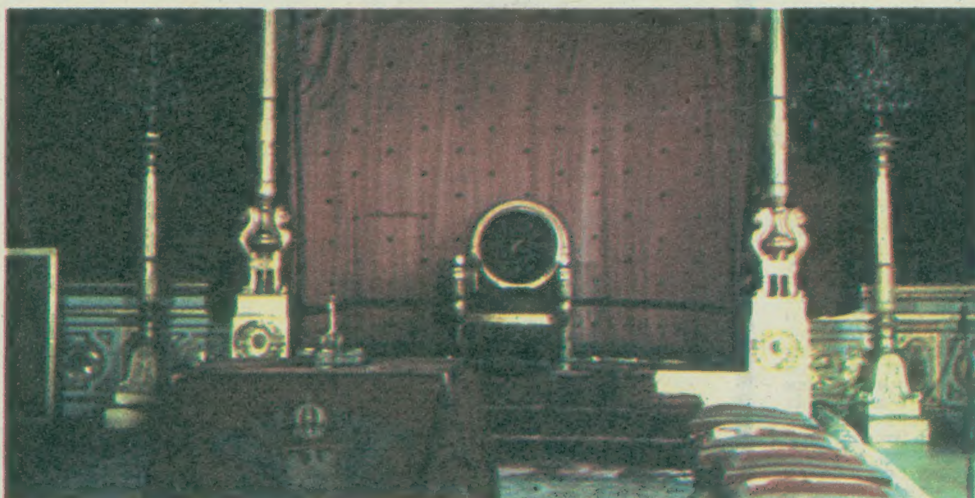

4 САТА У КУЋИ ВЕКОВА

У средњем веку Фонтенбло се звао Бладобалдијев извор, а Бладобалди су били једна франачка ратничка породица. У почетку, на месту где се данас налази величанствени замак, било је само мало ловачко састајалиште усред густе Бјерске шуме. Ту су долазили француски краљеви, а први пут се ово место спомиње у историјским изворима 1169. године, када је Луј VII основао Капелу светог Сатурнена.

Почетком 16. века краљ Франсоа I започео је велелепан подухват: наредио је да се готово сравни са земљом средњовековни замак и на његовим темељима подигне огромна, ренесансна палата. Задатак је поверио двојици француских архитеката, Жилу ле Бретону и Пјеру Жирару, али су зато унутрашње уређење радили Италијани. Сликари и вајари који су дошли из колевке ренесансе основаће школу коју је историја уметности назвала фонтенблоовска.

Градњу замка наставили су Анри II, Катарина Медичи, па после — краћег прекида, Анри IV: он је у радове уложио тада невероватно високу своту од око два и по милиона ливри, али овај огроман подухват завршиће тек његов син Луј XIII.

Од тада ће се у луксузним апартманима овог замка и његовим дивним вртовима проводити сви француски краљеви, а и један председник републике: Сади Карно је, крајем прошлог века, боравио у њему пет година. Када је, јуна 1940. године, немачка војска заузела Фонтенбло, један генерал сместио се заједно са својим штабом у замак и остао тамо све до ослобођења, 1944. године. Данас је овај замак музеј који сваке године привлачи реке страних и домаћих посетилаца.

Данас туристи улазе у замак кроз Двориште растанка које се налази испред западног крила огромне грађевине. Ово име двориште је добило када се у њему Наполеон, 20. априла 1814. године, растао од своје гарде. У сам замак пење се чувеним Потковичастим степеништем, изграђеним 1634. године.

Јужну страну замка запљускује Језеро шарана, атракција Фонтенблоа: посетиоци воле да бацају овим прождрљивим рибама комаде хлеба, верујући да се тако забављала сва плејада бивших краљева и дворана. На другој страни језера налази се сасвим друкчији, питом и живописан предео, са малим Музичким павиљоном у средини.

Из Дијанине галерије улази се у Салон Франсоа I у којем је од овог владара остао само медаљон изнад камина! Све остало мењали су остали краљеви по свом укусу, па је тако за време Наполеона ово била трпезарија, а декор који се данас у њему налази припада Лују Филипу. Украшен је фландријским таписеријама из 17. века.

Музички салон спадао је у краљичине одаје. Прво је то био само салон Марије Антоанете, а тек царица Жозефина унела је у њега музичке инструменте: њој је припадала харфа, заједно са постољем и столицом. Све је овде начињено од најскупоценијег материјала: фотеље су пресвучене лионском свилом, а лустер израђен од порцелана из Севра.

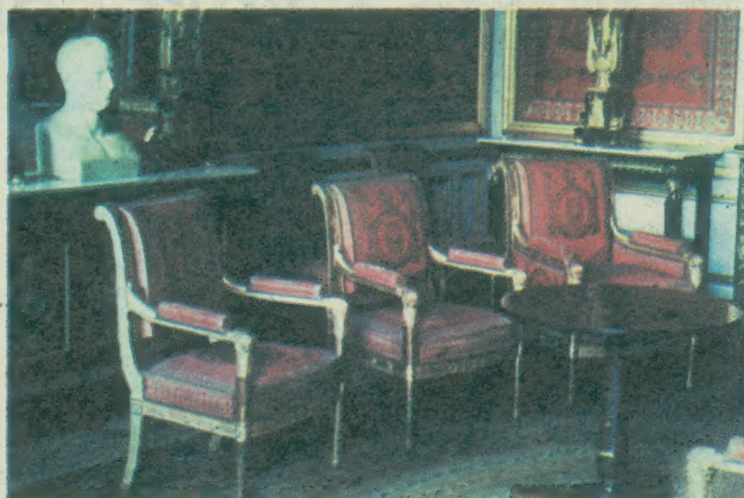

Кабинет абдикације добио је име по томе што је у њему Наполеон потписао своју абдикацију 6. маја 1814. године. Испред великог огледала види се Наполеоново попрсје, дело вајара Канове. На повратку са Елбе, 20. марта 1815. године, бивши цар се задржао у Фонтенблоу — само четири сата! Али, рекао је тада: „Ово је право краљевско боравиште, кућа векова!“

Текст: М. Крстуловић

СА САСТАНКА КОЛЕКЦИОНАРА

РИМЉАНИН ИЗ СРЕМСКИХ КАРЛОВАЦА

СТАРИ НУМИЗМАТИЧАР ПОМОЋУ ЛУПЕ РАЗГЛЕДА ИЗЛОЖЕНЕ СРЕБРЕЊАКЕ.

— Ова банкнота доноси слободу и спасава живот — пише на једном летку приказаном међу многим вредним предметима и »античким« старинама.

Неки људи у слободном времену иду да пецају, други гаје голубове а понеки сакупљају ове и свашта: старе новине, разгледнице, новац који је давно изгубио вредност па је баш зато на цени, ордење које је красило прса неког ратника с почетка овог века, камење из праисторије или античке фигуре.

А сви ти предмети који често нису ни окрњени, прашњави или нагрижени зубом времена, сваког утор ка могу да се пронађу у холу Дома омладине у Београду. Већ три године ту се окупљају колекционари, најчешће из главног града или његове околине али има и оних који долазе из Словеније, Војводине, Македоније... само да би од 15 до 19 часова, колико траје састанак, показали једни другима своје збирке, разменили их или продали.

Понекад се ту, за 5000 или 10000 старих динара, могу пронаћи и „ретки антички" предмети. На малим столовима — тезгама изложене су фигуре за које њихови власници гарантују, мада немају ништа „црно на бело", да су из II века пре нове ере. А по њима се лако може утврдити да их је правио, на пример, неки „Римљанин" из Сремских Карловаца. Нађе се ту и део дорског стуба, обична каменица али „која је управо стигла с Акропоља", или свећњаци од глине који су, его, били толико добро конзервирани под земљом, да још миришу на восак и упаљену лојаницу.

Новчаница од милијарду билиона

За разлику од ових колекционара који су спремни и професоре историје да убеђују како су стари Римљани живели искључиво у Војводини и у селима у околини Београда, постоје и они прави, заљубљеници свог хобија који имају вредне збирке старог новца, значки и ордења.

Брачни пар Розалија и Недељко Николић већ деценију и по сакупљају стари новац. Сваке недеље долазе на овај састанак да би разменили који примерак. У збирци имају неколико сребрењака из доба Марије Терезије који вреде по 15000 старих динара а новчић из Цезаровог доба стаје само 2000 јер је излизан тако да се лик на њему једва примећује.

Највреднију збирку папирног новца поседује Милош Велимировић, књиговођа у Осмогодишњој школи „Рајко Михајловић" крај Обреновца. Од 1951. године почео је да сакупља како новац с југословенског подручја, тако и онај из целог света. **У једном његовом албуму налази се и мађарска новчаница издата 1946. године, за време велике инфлације, која је тада вредела ништа мање него — милијарду билиона пенга.** А најлепше по изради су оне које су издате 1878. године, за које је идејни нацрт дао Ђура Јакшић.

— У мојој збирци лепе су и оне које је радио Вељко Андрејевић Кун, отац познатог сликара, — каже овај колекционар. **На једној од њих која је издата 1933. године тада је стајала вредност од 500 динара а две године касније та цифра је поништена и на њу је утиснута вредност од 1000 динара.**

У овој вредној збирци систематизованој по областима и времену издавања, налази се и неколико необичних експоната. Током другог светског рата Немци су штампали летке који су имали изглед новчанице и избацивали их из авиона. Тако су били сигурнији да ће доспети у нечије руке. На једном од њих који изгледа као 10 америчких долара на полеђини стоји порука: **„Ова новчаница олакшује налазача да неугрожен пребегне немачкој оружаној сили."** На другој, испод „аусвајса" пише: **„Не стрељати, предати немачком заповеднику. Добро поступати. Ова новчаница доноси слободу и спасава живот"**, а на трећој немачки Рајх је уместо цифре од 100 динара ставио — **„гарантује за 100 људи да побегну с оружјем на основу амнестије од 26. 1. 1944. године."** Са друге стране, стоји и „пријатељска порука": **„Пребегните док није касно. Спасите своје животе правовремено. Ликвидирајте комесаре и дођите".**

Иако је Хитлер рачунао на велику имиграцију, није познато да се иједан од ових новчаница-пропусница вратила у Немачку.

Као од срца откинути

— Српско нумизматичко друштво основано је 1956. године — каже 66-годишњи члан управе Антоније Дуљановић који већ тридесет година сакупља стари новац — и броји око 1500 чланова. Овде се окупљају људи који сакупљају вредносне папире, ордење и значке али има и доста „илегалаца". Они умањују углед нашег друштва јер долазе да би препродавали све и свашта...

Вредност експоната зависи од тога како је очуван, колики му је тираж, серије, од којег материјала је направљен, као и да ли је потраживање велико. Најцењенији су златници од 100 црногорских перпера издати 1910. и 1912. године, у серији од 200 и 300 примерака, а комад вреди 7—10 милиона старих динара. Многи колекционари, захваљујући искуству, постају прави експерти али често траже и савете стручњака из музеја, кад се плаше фалсификата. Мада, и оригинални фалсификати имају одређену вредност.

— Лажне старе новчанице углавном се раде у иностранству — каже Витомир Соколовић, потпредседник Друштва — **али још нисмо чули да се појавило и такво ордење.**

У овим приватним збиркама често се нађу и много вреднији примерци него

што их поседују музеји, али колекционари их љубоморно чувају и ни по коју цену не би их продали. Јер, тај хоби није од данас до сутра, траје деценијама, у њега су уткани сати проучавања литературе и каталога...

А када, ипак, за неки цењени примерак дају по неколико мање вредних, за оне које трампе кажу да су им као од срца откинути. Све док се не навикну на нови експонат у својој збирци.

Б. Јеремић

КОКОСОВ ОРАХ — КЛОВН

За многобројне народе југоисточне Азије кокосов орах је плод од неоцењиве вредности. У ствари, они од кокоса добијају млеко, маслац, вино и сирће, а кокосова срж може се по својој хранљивости упоредити са нашим хлебом. Сем тога од влакана која покривају кокосов плод праве се изванредно чврста ужад, четке па чак и теписи.

Међутим, оно што је одавно интересовало етимологе било је одакле овом плоду име „кокосов орах"? Недавно су Шпанци и Португалци изгледа успели да нађу одговор. Наиме, када је овај плод зрео за брање његова љуска подсећа донекле на лик кловна. А како се у овим земљама кловн зове „коко" то су шпански и португалски морепловци наилазећи на ове плодове који су их подсећали на кловна назвали „коко", одкуд и потиче кокос.

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

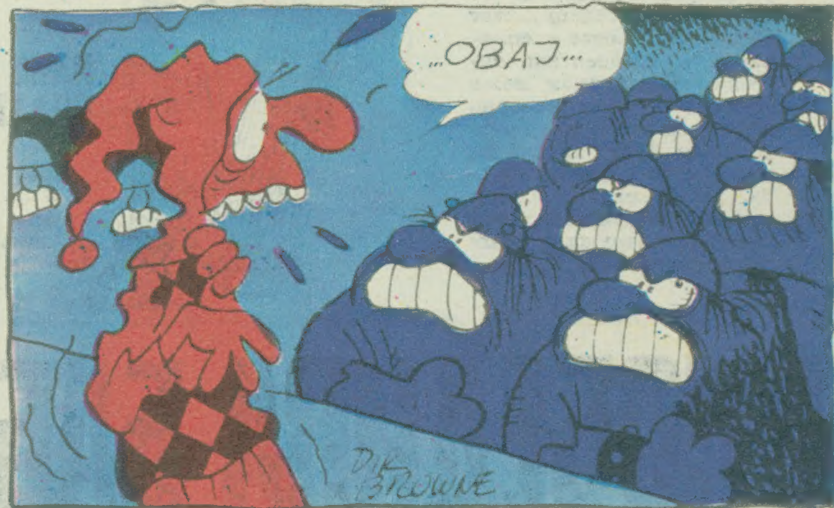

ЧЕ...

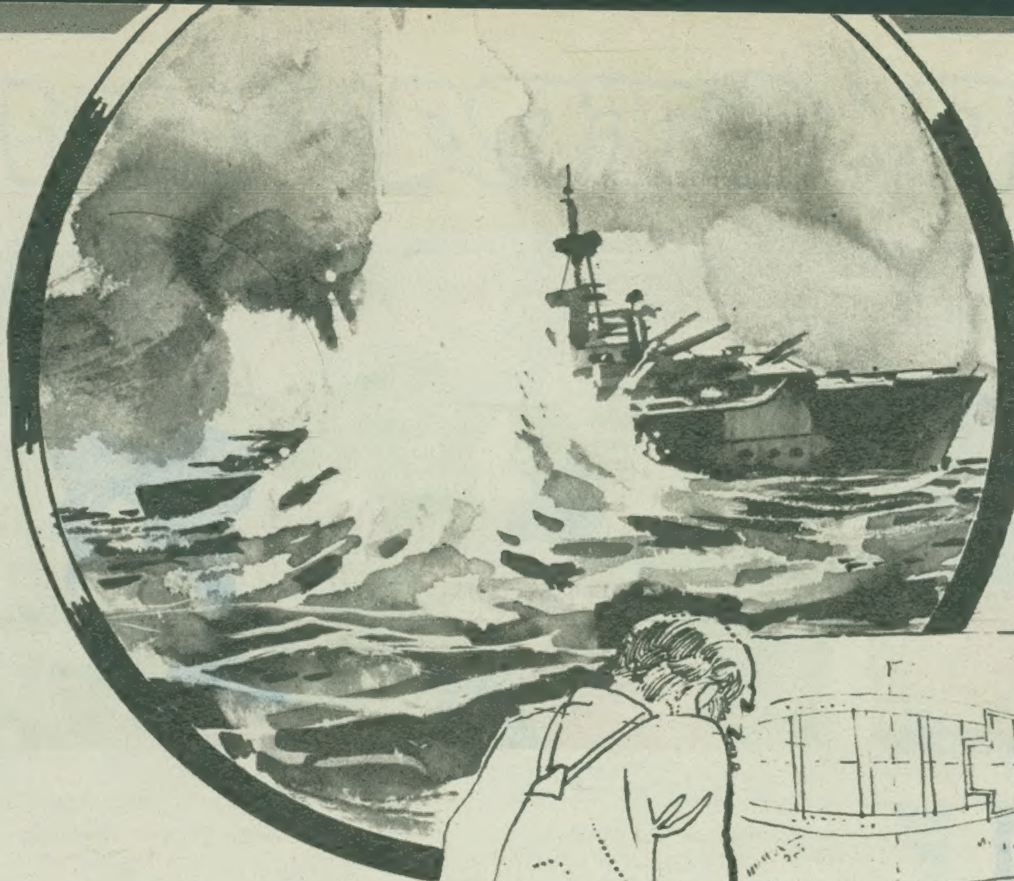

Годинама крстарећи фрегатом „Белона" чији је био заповедник, капетан аустроугарске морнарице Иван Влаж Лупис Вукић је често размишљао о томе како се обала може одбранити од напада с мора, и то, без употребе топова. Јер, бродови су били све чвршћи и тешко рањиви за артиљерију тог времена, и капетан Лупис је упорно размишљао о оружју које ће бити убојитије и ефикасније од било којег топа. **Кад му је синула помисао да се од мањег, специјалног чамца, напуњеног експлозивом и снабдевеног посебним механизмом може направити ново, разорно и до тада непознато оружје, Иван Лупис се дао на посао, и не слутећи, можда, да ће својом идејом и радом изазивати револуцију у наоружању свих морнарица света.**

КАКО СПАСИТИ ОБАЛУ?

Ново борбено средство, које је овај капетан из Ријеке израђивао на броду, личило је на чамац и било је дугачко један метар. „Спасилац обале", како је Лупис назвао свој пројект, био је обложен плутом због веће стабилности у води. Маштовити и спретни капетан науми је, наиме, да „спасилац обале" једноставно доплови до непријатељског брода и да у судару с њим експлодира. **Али, одмах се пред њим нашао изузетан проблем који је и дан-данас, кад су торпеда, чија је претеча баш „спасилац обале" усавршена, још нерешива загонетка за конструкторе.** Одмах је било јасно да овим малим чамцем не може управљати човек, па је било неопходно изумети начин како да ново средство доплови до противничког брода. Лупис се после дужег размишљања, цртања и пробања одлучио за сатни механизам на опругу с пропелером. На прамцу се налазио барутни набој, који се палио упаљачем. Сам упаљач био је израђен од обичног бродског пиштоља. Овај убојити чамац управљао се с обале жицама, везаним за два кормила, од којих се једно окретало само на леву, а друго само на десну страну.

Кад је, после бројних проба био уверен да је направио ново оружје, иако једноставно и неусавршено, капетан Лупис је 1860. године приказао свој изум цару Фрањи Јосифу на Ријеци. Цар је био пријатно изненађен необичним оружјем које је конструисао Лупис, али није ништа рекао о увођењу „спасиоца обале" у наоружање аустроугарске морнарице. Међутим, то није поколебало упорног капетана из Ријеке. Свој изум је ускоро понудио специјалној комисији аустријске владе, која је оценила да је замисао добра и да се добро може искористити, али да су техничка израда, усавршеност и убојитост лошији од идеје.

Осећајући да се „спасилац обале" може усавршити и доградити у убитачно и сигурно оружје, капетан Лупис се 1864. године удружује с Енглезом Робертом Вајтхедом, директором ријечке творнице машина. Вајтхед је имао оно што је недостајало Лупису: изврсно познавање технике и изра-

НЕПОБЕДИВА БАБЕТА

КАД ЈЕ ВИДЕЛА ДА У КУЋИ НЕМА ЊЕНОГ ПЕТОГОДИШЊЕГ ЈЕДИНЦА, ЖЕНА ЈЕ ЗАЈЕЦАЛА И КРЕНУЛА НА ТРАГАЊЕ ДУГО 43 ГОДИНЕ.

Нејака мала жена упорно је одбијала да поверује да је њен син мртав, иако је безуспешно трагала за њим пуне 43 године. И сада, у осамдесетој години, била је више него икад убеђена да ће наћи свог јединца Карла. Као млада професорка језика, Бабета Мајер удала се 1927. године у Болцану, тада у Аустрији, за Карла Готу. Ускоро им се родио син коме су, по оцу, дали име Карло. Бабетин живот текао је нормално све до једног поподнева 1933. године када је Карло Гота одлучио да напусти жену и да се пребаци у Италију.

Тога дана Бабета је, као и обично, кренула у забавиште да узме свог синчића. Није се много изненадила када је чула да је дете кући већ одвео отац. Али код куће није било ни оца ни сина.

Где је Карло?

Бабета је пала у очај али се није предала. Године су пролазиле а она није престајала са трагањем. Када су нацисти окупирали Аустрију, сада средовечна професорка држала је ватрене антифашистичке говоре, због чега је 1942. године доспела у затвор. **Кад је увидео да пред собом има правог политичког противника, жену која је искрено и чврсто бори против нацизма, Гестапо није оклевао да је пошаље у злогласни логор Дахау.**

Три године је Бабета Мајер провела у логору и само чуду има да захвали што је остала жива. Када је ослобођена 1945. године, само је мало предахнула да се опорави од нељудског начина живота у логору, а затим је пуним жаром кренула у ново тражење свог изгубљеног сина. Настанила се у женском манастиру у Глајнку и одатле почела, тако рећи педаљ по педаљ, да претражује северну Италију. Надала се да је њен муж отишао да живи тамо.

Проучавала је телефонске именике, планове улица свих места у северној Италији, спискове становника. Понекад је наилазила на презиме Гота, у два-три наврата поклапало се и име и презиме, али тај Карло Гота никад није био свој прави.

Отац Енрико, свештеник у манастиру, наговарао је већ остарелу Бабету да тражи од државе пензију на коју има право као преживели логораш из Дахауа. Међутим, она је увек то одбијала, не желећи да губи драгоцено време за тражење изгубљеног сина.

Најзад, оцу Енрику пала је 1975. године спасоносна идеја, — **„Чак ако вам и не треба новац, Бабета, —** рекао је он — **зашто га не узмете и оставите на страну за свог сина?"**

Бабета се одмах сложи-

ЛИЧНА ЦИГАРА

НОВО БОРБЕНО СРЕДСТВО ЛИЧИЛО ЈЕ НА ЧАМАЦ ОБЛОЖЕН ПЛУТОМ И КРЕТАЛО СЕ НА ОПРУГУ КАО ЧАСОВНИК. МОЋНИЈИ ОД ТОПОВА, ИЗУМ ИВАНА ЛУПИСА ПОСТАО ЈЕ СТРАХ И ТРЕПЕТ ЗА БРОДОВЕ И ИЗМЕНИО НАЧИН РАТОВАЊА НА МОРУ.

ЖИВИ ТОРПЕДО

Помисао да се непријатељски брод онеспособи ватром која би се пренела пловним средством појавила се још 413. године пре наше ере када је први пут употребљен брандер или вожарњак, примитиван брод на весла или једра, пун запаљивих материја. Од тада па до најсавршенијих савремених подводних оружја човек се трудио да направи што убојитије средство које ће брзо, непримећено и сигурно уништити противнички брод, подморницу или чамац. Тако је и настао торпедо, оружје без којег се данас не може замислити ниједна морнарица на свету. Савремене армије снабдевене су авионским, летећим или јахаћим торпедом, с најразорнијим експлозивима, електронским системима за управљање и навођење и непогрешивим погоном.

Најнеобичнији торпедо употребили су Јапанци у II светском рату. Био је то „живи торпедо", сличан авионима-камиказама, у којем је седео човек-самоубица и управљао торпедо крцат експлозивом на непријатељски брод или подморницу.

де готово свих врста мотора, и одмах је уочио основне недостатке чамца с експлозивом.

Ускоро су Лупис и Вајтхед почели на Ријеци заједнички да раде на усавршавању — торпеда. **Најзад, 1866. године, створено је ново оружје које је мало подсећало на** Луписовог „спасиоца обале". **Имао је облик издужене цигаре зашиљене на оба краја, било је израђено од танког челичног лима, дугачко 3,35 метара, пречника 355 милиметара и тешко 136 килограма. Ново оружје, сигурно и не познато, добило је назив »Minenschiff« — „Експлозивна лађа". Торпедо је створен.**

ПРОМУЋУРНИ ВАЈТХЕД

Вајтхед је мислио на све. Усавршио је аеродинамични облик, упаљач, пропелер, стабилност и брзину кретања и погон. »Minenschiff«, с десет килограма експлозива није се кретао на опругу као Луписов „спасилац обале". Вајтхед је успео да у посебно спремиште збије ваздух са 30 атмосфера! Преостало је још само да се све то испроба.

Први покуси дали су веома добре резултате. Торпедо је добро држао смер према циљу чак и после 800 метара од места испаљивања. Брзина се мењала и процењена је на 6—7 чворова. И путања по дубини била је задовољавајућа. Збијени ваздух правилно је излазио из спремишта и челична цигара се кретала на принципу млаза.

Сад је поново имала реч аустријска владина комисија. Мишљење је било повољно и предложено је да се изум откупи. Међутим, после више покуса, влада је 1868. откупила само право употребе торпеда. Тад се показало да је инжењер Вајтхед и вешт трговац. **Године 1871. продао је изум Великој Британији а следеће године Француској. Торпедо је пошао на свој пут по свету. Већ 1873. новим оружјем снабдевене су морнарице Италије и Немачке, 1875. Шведске и Норвешке, 1876. Русије. Око 1880. године торпедо је постао подводно оружје у свим морнарицама.**

Године 1875, умро је Иван Лупис и сва права око производње и продаје припала су промућурном Вајтхеду. Годину дана пре Луписове смрти на Ријеци је основана „Фабрика торпеда Вајтхед и компанија". Међутим, у I светском рату фабрика је разорена па је производња торпеда пребачена код Беча.

Од прве продаје торпеда, Великој Британији 1871, кад је добио 15 хиљада фунти, па до смрти 1905. године, Роберт Вајтхед је стекао огромно богатство.

Међутим, историја савременог торпеда нераскидиво је везана за Ивана Луписа, капетана из Ријеке.

И. Лончар

АНЕГДОТЕ

ШТА ЈЕ НАУЧНИК?

Познати научник Алберт Ајнштајн био је гост у кући неких познаника. Једног тренутка домаћица га упита:

— Шта бисте више волели: Френка Синатру или Бинга Крозбија?

Ајнштајн разрогачи очи и упита:

— О чему се ради?

— Видите — поче домаћица да му објашњава — то су два најславнија певача забавне музике у Америци.

— Госпођо — рече Ајнштајн смејући се — научник је особа која зна све што други не знају, али на жалост често не зна оно што други знају.

БОЉЕ ОД ДРУГИХ

Једном приликом показали Пикасу слику за коју је њен власник тврдио да је „прави Пикасо".

— Фалсификат! — прогунђа славни уметник.

Тада су му показали другу.

— И та је фалсификат.

Најзад су му донели трећу и Пикасо већ бесан рече-

— Доста! И ова је лажна!

На то се умеша један од његових блиских пријатеља који поче да убеђује маестра да је ту слику радио баш пред њим.

— Па шта онда? — побуни се Пикасо. — Зар ја не могу да направим исто тако добро лажног Пикаса као и било који други сликар?

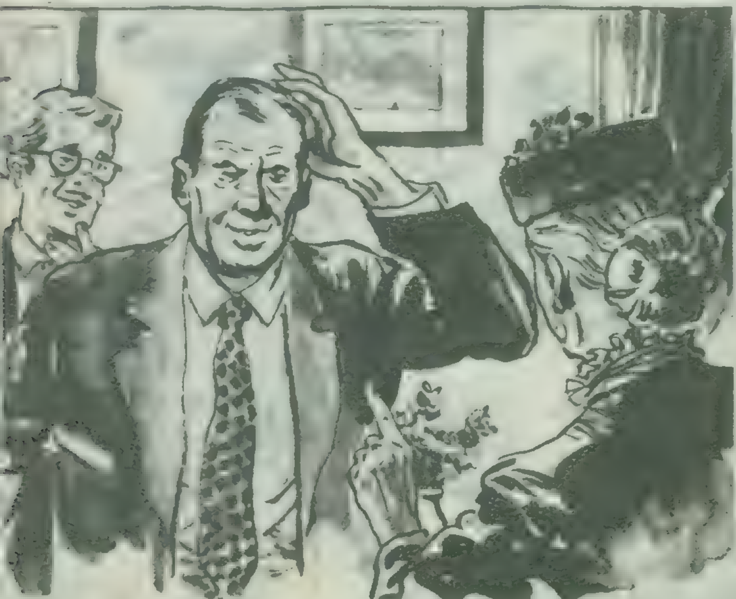

ла. Влада је, према уобичајеном поступку почела да испитује цео живот Бабете Мајер. Сва архива у Аустрији и Италији, са логорских спискова, скинута је прашина и чиновници су се дали на посао да утврде ко је та Бабета Мајер која после толико година тражи пензију. Да није случајно варалица?

Тајна у гробу

Кад су најзад утврдили да је њен захтев оправдан, нашли су се пред новим проблемом: **Бабета Мајер је захтевала да се новац исплати њеном несталом сину.** Зато је предмет упућен аустријском Бироу за нестале особе. И компјутери широм Европе почели су да раде тражећи особу под именом Карло Гота, стару 48. година...

Истовремено је у Милану живео средовечни службеник банке, ожењен, отац двадесет једногодишњег студента медицине. Већ проседи човек са завидношћу је гледао другове који имају мајку. Он сам своју није видео од пете године и изгубио је већ сваку наду да ће је икад угледати.

Његово име било је Карло Гота. Оца је оставио још као дечак, када се овај оженио и засновао нову породицу у којој за Карла ни је било места. Од њега никад ништа није сазнао о мајци, осим да је живела негде у Аустрији. Када је избио рат, а отац погинуо и тајну однео у гроб, Карлу Готи није остало ништа друго него да се помири са судбином.

Ожиљак на глави

И тек у децембру 1975. када је од аустријског генералног конзула Волфганга Сајферта примио извештај да му је мати жива и да му је завештала пензију, Карло Гота је сазнао да га је она тражила целог живота. Бабети Мајер новост је саопштио отац Енрико, али она није могла ни сузу да пусти.

Најзад је дошао дан сусрета — после 43 године! У одраслом проћелавом педесетогодишњаку старица, наравно, није могла да препозна петогодишњег сина, каквог га се још сећала. Није веровала ни компјутерима ни људима.

— Морам прво да се уверим да је то заиста мој син — била је упорна Бабета Мајер. — **Мој мали Карло имао је ожиљак на глави од пада. Ожиљак је таквог облика да сигурно не могу погрешити!**

Када је Карло Гота сагао главу и старица бацила поглед на проређену косу, први пут је заплакала.

С. К.

ХЕРОЈИ НАШЕГ НЕБА 1

ПАРТИЗАНС

ЧУВЕНИ ДВОКРИЛАЦ — Мали двокрилни домобрански авион „потез XXV" није натерао борце Народноослободилачке војске да потраже заклон, нити да оспу паљбу на њега када се 23. маја 1942. године појавио изнад аеродрома Урије код Приједора. Напротив, махањем руку борци су радосно поздрављали пилота и чим се „потез" после рулања зауставио, потрчали су му у сусрет. Није у питању била забуна: авион је заиста био домобрански, али је пилот, Фрањо Клуз, по директиви Комунистичке партије тога дана пребегао партизанима са бањалучког аеродрома Залужани. После извесног времена на поље је слетео још један домобрански авион, овога пута „брега XIX" са пилотом Рудијем Чајавецем и стрелцем Милутином Јазбецом. Срца Крајишника треперила су од среће. Тих дана и становништво и борци су говорили: „Сада и ми имамо авијацију!"

После завршетка првог светског рата у Југославији је ваздухопловство у оквиру војске добило место рода. Ваздухопловна команда била је у Новом Саду. По једна ескадрила налазила се у Загребу, Скопљу, Сарајеву и Новом Саду, а по једно одељење у Мостару и Љубљани. У наоружању су коришћени авиони **»њупорт«**, **»бреге XIV«**, **»албатрос«** и **»бранденбург«**. Нешто касније то ваздухопловство претрпело је организационе промене, а од 1922. године било је подељено на извиђачку, ловачку и бомбардерску авијацију и балонство.

Ваздухопловство бивше Југославије обухватало је ваздухопловство војске и поморско ваздухопловство. Непосредно пред напад Немачке на Југославију састојало се од седам ваздушних група од по две ескадриле, углавном застарелих авиона. Било је ту **»брега XIX«**, **»потеза XXV«**, **»месершмита 109«**, **»бленхајма«**, **»савоја«** . . . Капитулацијом бивше Југославије престало је да постоји и њено ваздухопловство. Земља је остала и без војске и без авиона. А онда је букнула народноослободилачка борба и на небу су се појавили први хероји нашег новог ваздухопловства од којег ће се развити данашња модерна авијација. Уједно, то је и јединствен пример у свету да партизани у току герилског ратовања користе авионе.

Црта: В. Дорошев
Текст: Ш. Оштрић

ЛЕЦИ НАД ГРАДОМ — На једном од својих првих ратних задатака Руди Чајавец и Милутин Јазбец надлетали су Бањалуку у којој су се налазиле јаке домобранске снаге. Непријатељу су отишли у „посету" усред бела дана изручивши на град читав рој летака. Грађани су запањено гледали авион, а домобрани скупљали летке по улицама, отимали их људима из руку, беснели. Ипак, доста летака нашло се скривено у недрима грађана.

КИ ДВОСЕД

НЕК' СЕ ЗНА ЧИЈИ СУ — Авиони којима су пребегли партизанима Клуз и Чајавец били су стари типови, у односу на брзе немачке авионе готово играчке. Но, они и нису имали намеру да се носе с њима, већ да изненадним нападима на пешадијске и моторизоване колоне наносе непријатељу што веће губитке. За то је било потребно наоружање, а „потез" га, на пример, уопште није имао. Партизани су прионули на посао и убрзо је Клузов авион добио митраљез. Старе ознаке на авионима су префарбане и уместо њих нацртане петокраке звезде.

БАЦАЛИ СУ ИХ РУКАМА — И „потез" и „бреге" имали су уграђене носаче бомби, али у то време авионских бомби није било ни за лек. Партизани се нису предавали. **„Ако немамо фабрику, имамо златне руке наших мајстора!"**, говорили су. Нађене су канализационе цеви, лим и експлозив и уз помоћ маште и много воље из радионица су почеле да излазе бомбе од по десет килограма. Истина, бомбе се нису могле закачити за носаче, већ их је стрелац у авиону држао на крилу и бацао руком, али убојитост тих бомби није била мања од правих, авионских.

У АКЦИЈИ — И Клуз и Чајавец били су неустрашиви људи. Усташе и домобрани готово да нису имали мира од њих. Двојица храбрих пилота нападала су их наизменично где год би их угледали. Акције су се низале. Али, једног дана партизански „потез XXV" био је запаљен и уништен на летелишту у Лушци Паланци. Митраљирање брзог немачког авиона није се могло избећи.

СМРТ ЈУНАКА — Напад Рудија Чајавеца и Милутина Јазбеца на аеродром и војне објекте у Бањалуци 4. јуна 1942. године завршио се трагично. Домобрански метак са земље тешко је ранио пилота Чајавеца. Почевши да губи свест, Чајавец је спустио авион на једно поље код села Клашнице. Четници су били свуда. Потрчали су према авиону и опколили га. Не желећи да падне непријатељу у руке, Чајавец је пуцао у себе и убио се. Јазбец је ухваћен, мучен и стрељан.

НАСТАВИЋЕ СЕ

Недавно је из хала Фиатове фабрике »Риволто« изишао нови суперспортски аутомобил који носи ознаке »131 абарт рели«. Својим карактеристикама изненадио је све, па чак и оне који су радили на његовом конструисању.

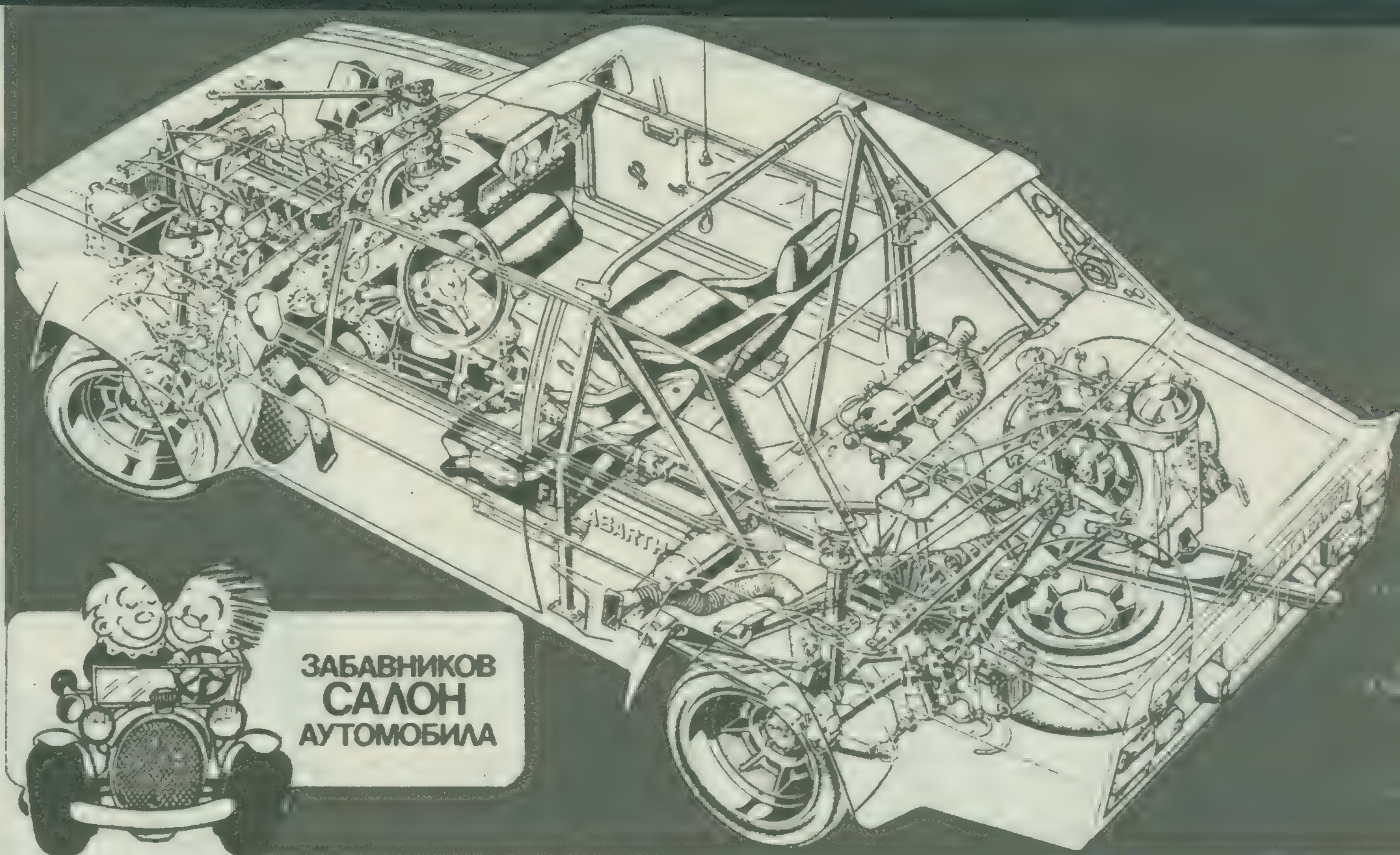

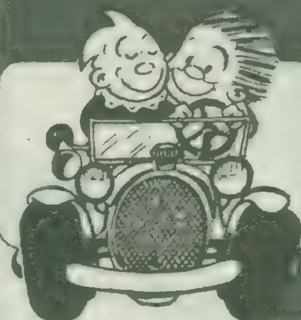

ЗАБАВНИКОВ
САЛОН
АУТОМОБИЛА

НОВО ЧЕДО ФИАТОВО

После великог успеха који је „спајдер 124“ постигао на релију у Монте Карлу 1975. године, Управни одбор Фиата је, за многе потпуно неочекивано, одлучио да га „пензионише“! Неминовна последица такве одлуке били су маратонски састанци на којима су изношени предлози како би требало да изгледа достојни заменик „спајдера 124“. Коначно, дошло се до закључка да нова машина мора да има све елементе серијског аутомобила али исто тако и оне које захтевају пропозиције такмичења. Држећи се тога конструктори су направили прототип модерне али једноставне лимузине у две верзије, једну тркачку и другу серијску, која је садржао и све добро познате особине пензионисаног „спајдера 124“. Већ на првим пробним вожњама показало се да је „131 абарт рели корса“, односно тркачка верзија новог аутомобила много бољи и бржи од свог претходника.

УДОБАН И БРЗ

На каросерији „131 абарт релија“, веома сличну оној коју има „мирафјори“, нагнечени су сандучасто испупчени пластични блатобрани. Врата и кров су од алуминијума. Посебну пажњу привлаче широки наплаци од лаког метала на које се монтирају пирели гуме ниског пресека.

Велику пажњу конструктори су посветили и унутрашњем изгледу „131 абарт релија“. За разлику од других аутомобила намењених такмичењима, његова кабина је доста простране са удобним седиштима пресвученим тканином и наслонима за главу. Видљивост је, што је такође реткост код аутомобила намењених релију, изванредна.

Мотор радне запремине два литра пуне два двострука вебер-карбуратора. Покретане назубљеним ременом две брегасте осовине у глави обезбеђују ритмични рад 16 вентила (има их по четири на сваком цилиндру). Мотор серијског „131 абарт релија“ развија 140 КС при 6.400 обртаја у минуту и постиже убрзање од 100 км на час за свега 9 секунди. Наравно, мотор „131 абарт рели корса“, односно аутомобила намењеног такмичењима је јачи и развија 215 КС при 7.000 обртаја у минуту.

Мењач има пет степена преноса. Начињен је тако да аутоматски развије највећу брзину у четвртом степену (око 210 км на час али зато у петом може веома дуго да се вози и са 185 км на час. Волан је спортски, малог пречника и захтева краће покрете руку. Квачило захвата сипро и на кратком подручју педале.

Вешање точкова „131 абарт релија“ је независно. На сва четири точка има диск-кочнице.

ВОЖЊА БЕЗ НАПОРА

Сви који су до сада сели за волан рели верзије најновијег Фиатовог спортског аутомобила тврде да је њиме лакше управљати него серијским. **Вожња „131 абарт релија“ не изискује никакав напор, кажу они, довољно је бити прецизан и возити „чисто“.**

Оно што представља својеврсну новину је да је овај аутомобил показао све карактеристике „неутралног“ возила. Наиме, његова тежина подједнако распоређена на предњу и задњу осовину, омогућава му изванредно савлађивање кривина чак и најоштријих. Треба се само прилагодити затварачима у диференцијалу који гура аутомобил при пуном гасу право из кривине и лагано му „додавати“ волан. **То је машина која сама улази у кривину, возач треба само да прати њено кретање,** каже представник „Абарта“ Ђорђо Пјанта. Успешно савлађивање кривина омогућава и модеран систем вешања трапа као и специјално прилагођене гуме с ознакама П7, веома сличне онима које користе болиди формуле 1. На асфалту оне изванредно пријањају уз коловоз чиме возило добија у стабилности.

До сада у фабрици „Риволто“ је склопљено око 400 аутомобила с ознакама „131 абарт рели“ и сви они су већ продати по цени од 8 милиона лира односно 160 хиљада нових динара. Познаваоци сматрају да је то ниска цена за један тако добар и брз аутомобил.

О. В.

ЛИЧНА КАРТА „131 АБАРТ РЕЛИЈА“:

МОТОР: 4 цилиндра у реду, ход клипа 84 мм, стублина 90 мм, радна запремина 1955 ццм³, компресија 10:1, највећа снага 140 КС Дин при 6400 обртаја/мин, 4 вентила по цилиндру, две брегасте осовине у глави (назубљени ремен), вебер-карбуратор с двоструким грлом с падом, хлађење — пумпом, термостати и вентилатори с електромагнетским укључивањем, акумулатор 12 волти, картер капацитета 4 литра, капацитет резервоара за уље 8,2 литра.

ПРЕНОС СНАГЕ: мотор напред покреће задње точкове, суво квачило, синхронизовани мењач с 5 степена преноса, ручица мењача на поду — наплаци 7J x 15 — гуме П7-195/50 ВР 15.

ВОЗИЛО И ВЕШАЊЕ: лимузина са 4 седишта и 2 врата — самоносећа каросерија, вешање предњих точкова независно, Мак-Ферсонове ноге, еластичне опруге, стабилизациона шипка, вешање задњих точкова независно, Мак-Ферсонове ноге с упориштем на затезање, попречни стабилизатор, хидраулични телескопи амортизери, двокружни кочиони систем, сервомеханичка ручна кочница на задње точкове, диск-кочнице на сва четири точка, управљач с назубљеном летвом, — 3,4 заокрета управљача од једне до друге крајње тачке, резервоар 50 литара.

ДИМЕНЗИЈЕ И ТЕЖИНА: Дужина 4,19 метара, ширина 1,72 метар, висина 1,36 метара, међуосовинско растојање 2,49 метра, круг окретања 10,6 метара, тежина 980 килограма.

ЛИЧНА КАРТА „131 АБАРТ РЕЛИ КОРСА“ (има исте карактеристике као и серијски аутомобил изузев неколико)

МОТОР: Компресија 10,7:1, највећа снага 215 КС Дин при 7000 обртаја/мин, капацитет картера 6,6 литара, акумулатор 24—150 ампер-часова, алтернатор 70 А.

ПРЕНОС СНАГЕ: Диференцијал ЗФ, гуме МС 35-185/70/15 или П7-285/35 ВР 15, наплаци 7 x 15 (МС) напред и 11 x 15 назад.

ВОЗИЛО И ВЕШАЊЕ: лимузина са 2 седишта — капацитет резервоара 60 литара.

ДИМЕНЗИЈЕ И ТЕЖИНА: Ширина 1,82 метар, круг окретања 11,2 метара, тежина 930 килограма.

ХРАНЉИВИ НИКЛ

После дужег проучавања швајцарски научници дошли су до закључка да је никл битан елемент за добар рад јетре.

Ови научници тврде да се он налази у нашој храни у бескрајно малим количинама. Али, у којој, то су заборавили да нам открију.

ЗАНИМЉИВОСТИ СА ОЛИМПИЈАДА

25

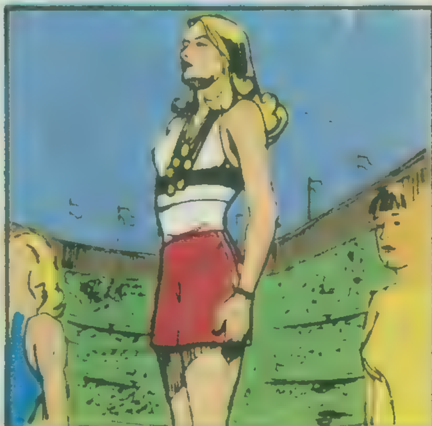

ЧЕХОСЛОВАЧКА гимнастичарка Вера Чаславска рекордер је у броју освојених златних медаља за жене: има их седам. Три златне медаље освојила је 1964. године на Олимпијади у Токију, а четири 1968. године у Мексику.

26

ПОШТО није имала средстава да плати пут својој репрезентацији на Олимпијаду у Лос Анђелесу 1932. године, бразилска влада јој је дала брод са кафом. Од новца добијеног за продату кафу бразилска екипа је подмирила трошкове.

27

ЈЕДИНО самоубиство за које се зна да се догодило на олимпијским играма забележено је у Токију 1964. године. Извршио га је Јапанац Кочичи Цубураја зато што екипа Јапана није освојила ниједну златну медаљу.

28

НАЈВЕЋИ број гледалаца на једном олимпијском такмичењу забележен је 1952. године у Холменколену, у близини Осла. Такмичењу у смучарским скоковима присуствовало је око 150.000 гледалаца.

Слобода се брани и оружјем... 38

Пред крај првог светског рата, 1917. године, авијација се развила и бројно и квалитативно. Уведени су нови типови авиона као што су на пример: „сикороски“ (Русија), „капрони“ (Италија) или „цепелин цин Р7“ (Немачка). Те исте године у рат улазе и Американци који у то време имају свега 55 авиона па се углавном користе француским или енглеским. Тако је амерички авијатичар Рикенбекер на француском ловачком авиону „спад VII“ наоружаном синхронизованим митраљезом за гађање кроз поље елисе, после пете ваздушне победе 30. V 1918. проглашен за аса. Америка купује три хиљаде ових апарата.

СПАД VII

Французи у току 1915. године уводе ефикасно ново оружје. То је већ горе — поменути пилотски митраљез којим наоружавају авионе типа „њепор“ за гађање у правцу лета изнад елисе. Немци, међутим, средином исте године уводе нов, ефикаснији тип авиона „фокер“ са синхронизованим митраљезом за гађање кроз поље елисе, али та не пуштају да лети преко линије фронта да савезници не би дошли до њега у случају да падне на њихову територију. Међу најбоље ловачке апарате тог времена, спада немачки „фокер Д-VII“ конструисан маја 1918. године и снабдевен са два митраљеза.

ФОКЕР Е-III

ФОКЕР Д-VII

БИБЕРОМ НА ХИПИКЕ

Пушке су биле напуњене, бомбардери спремни—фестивал је могао да почне!

Поп-фестивал на нашим пољима? Никада! Јесте ли ме добро чули? Н-и-к-а-д-а! — завршио је 80-годишњи Нејви Масет свој протестни говор пред пуном бантигсмаршком крчмом, уз бучно одобравање неколико десетина својих вршњака.

Бантингс Марш је мало место у енглеској покрајини Источни Есекс, на морској обали. Становници овог места су повучени људи, навикли на посебан начин живота у миру и тишини. Баве се земљорадњом и риболовом; једном ногом су за плугом а другом у чамцу, како сами кажу.

А онда, једног летњег дана 1974. године, духови у Бантингс Маршу су се узнемирили. До становника свог града допрла је вест да ће се на пространим пољанама око места одржати велики фестивал поп-музике! Ова вест можда и не би изазвала толико узбуђења да претходне године у оближњем месту Толсберију није одржан сличан фестивал са ужасним последицама. Дугокоси хипици, под утицајем дроге и алкохола, само што нису срушили град: радње су обијене, роба покрадена, крчма уништена, а поља у толикој мери покривена отпацима, да се трава, која је била понос становника тог краја, једва назирала.

— Нешто слично не би смело да се деси и код нас — расправљали су житељи Бантингс Марша. — **Не желимо хорде хипика у нашем граду!**

ОСАМДЕСЕТОГОДИШЊИ РЕГРУТИ

Читаво место почело је да живи у страху од предстојеће приредбе и полако се припремало за одбрану од страшне најезде. У припремању су предњачили витални стари људи из овог краја, већином хероји из првог светског рата.

Осамдесетогодишњи хероји одржавали су састанке ноћу у крчми, и за шефа „штаба“ изабрали Нејви Масета, кога су сматрали најодлучнијим. Чим би последњи гост напустио крчму, власник би почео да опаја столове за ноћну конференцију, а онда су пристизали чланови „штаба“.

— Ако уђу у мој врт потпрашићу им турове — први се јавио Масет држећи у руци двоцевку за лов на дивље патке, напуњену сољу и бибером. — **Сви имате пушке, па предлажем да се овај мој предлог прихвати!**

Апсолутном већином предлог је прихваћен.

— Оборићемо два-три дрвета, обмотати их бодљикавом жицом премазаном катраном и тако закрчити пут! — предложио је стари Кенет Лоријел диверзант из првог светског рата.

И овај предлог је прихваћен уз опште одобравање присутних, а онда се јавио седи фармер Боб Голдинг:

— Пустићу свог старог бика међу ту чупаву чељад! Ала ће бити весеља!

Голдингова идеја прихваћена је са највише одушевљења, а неколико фармера из околине понудило је своје бикове у исту сврху. Састанак је завршен пред зору и старци су кренули на спавање, покушавајући да се сете како би још могли да се одбране, што би изнели на састанку штаба следеће вечери.

Нејви Масет није губио време између конференција. Ступио је у контакт са летачким клубом у оближњем Ипсвичу и наговорио летаче-аматере да формирају бомбардерску ескадрилу која је требало да штити „пешадију“ док врши напад двоцевкама и биковима. Уместо правих бомби, авиони би били натоварени **врећама са брашном**, гарежи и пепелом.

ПОСЛЕДЊИ САСТАНАК ШТАБА

Са свих страна јављали су се добровољци.

Играчи месног рагби-клуба понудили су своје услуге Масету у случају да дође до праве туче а један одељак Британског савеза бораца послао је у Бантингс Марш око тридесет добровољаца са комплетном опремом и заставама.

Градић је био спреман за одбрану.

Мирољубиви део становништва схватио је да се спрема прави рат и покушао да све то реши на миран начин. Неколико грађана је послало петицију већу покрајине Есекс у којој је, између осталог, затражено да се фестивал откаже јер би могао да доведе до нежељених последица по здравље многобројне публике. Већу је послат и план одбране Бантингс Марша и сва је срећа што су га посланици озбиљно схватили.

Фестивал је ипак отказан, на велику радост мирољубивих али и на велику жалост „ратника“, који су унапред уживали у предстојећим борбама.

— Непријатељ се предао! Проклете **кукавице**! — изјавио је Нејви Масет на последњем састанку „штаба“, а онда се обратио својим ратницима: — **Можете на одсуство, али очекујте позив за следећи фестивал!**

М. Ј.

ИЗ НАШЕ ПРОШЛОСТИ

НЕМАЊИЋ НА МЕТЕОРИМА

Погибијом цара Уроша у бици на Марици, 1371. године изумрла је мушка линија краљевске лозе Немањића. Ипак, он није био и последњи изданак ове династије.

На југу Душановог царства, у Тесалији, 1423. године умро је као монах Јоасаф, Јован Урош, син Душановог полубрата Симеше који је као деспот владао Епиром све до 1369. године називајући се царем Срба и Грка и славним именом Немањића.

За време свог испосничког живота монах Јоасаф изградио је најзначајнији манастир на врховима Метеора, планинских громада и огромних, неприступачних стена у средишту Тесалије. Некада су те стене представљале природан заклон од ратних насртаја за време Душановог ратовања са суседном Византијом, а вековима на тим каменитим громадама склањали су се људи од разбојничких напада. Временом, ту су створена читава насеља, а затим су изграђени мањи манастири у којима су живеле читаве колоније монаха. То њихово „упориште“ је највеће на Балкану после Свете горе.

Дуго су ови манастири били неприступачни, тако да су се до њих монаси и ходочасници пели у посебним мрежама које су се нарочитим чекрцима извлачиле до врхова стена. Баш зато су ови метеорски манастири и названи чудом Истока а необичне дизалице које потичу још из средњег века и данас могу тамо да се виде.

Сада до манастира води асфалтни пут који пролази између заравњених површина, провалија и стрмина, крај напуштених монашких ћелија које су издубљене у блоковима стена, поред цркви које су саграђене на неприступачним стенама и манастира подигнутим на њиховим врховима тако да подсећају на птичја гнезда.

Међу њима највећи је подигнут и на најузвишенијем месту а то је манастир Преображења или Велики Метеор. Основао га је свети Анастасије али га је проширио његов ученик, монах Јоасаф. Његово задужбинско дело у

том манастиру је мала црква која је крајем XV века украшена фрескама. На једној од њих је и Јоасафов лик, представљен у монашкој одори а дуга седа брада допире му до појаса. Та његова задужбина проширена је средином 16. века.

У Великом Метеору, на неколико повеља налази се и Јоасафов потпис, а у манастирској ризници чувају се иконе од којих је неке даровала његова сестра Марија Ангелина.

Ова задужбина монаха Јоасафа, његов лик на фресци и потписи на јеванђељима значајни су документи о животу последњег Немањића.

Б. Ј.

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

НИЈАГАРА У ПЛАМЕНУ

ДЕВЕТ УСПАНИЧЕНИХ ОСОБА БОРИЛО СЕ ЗА ЖИВОТ СА БУЈИЦОМ РЕКЕ КОЈА ИХ ЈЕ НОСИЛА КА ИВИЦИ ВОДОПАДА!

Није могуће! — заурлао је Бил Фауст, контролор на торњу изнад водопада, прилубивши нагло нос уз прозор кабине. — **Чамац иде према слаповима!**

У пет метара дугачком чамцу биле су четири особе: Ли Швајцер, Цери Ленд, обојица двадесетогодишњаци, и двадесет двогодишња Џо Ен Хорн са двогодишњим сином Мајклом. Кренули су, тог сунчаног септембарског дана 1973, из Бафала у држави Њујорк на излет, пловећи низводно. Занесени разговором, нису ни приметили знаке упозорења на обали који су путницима скретали пажњу на близину водопада. У тренутку када је пропелер мотора ударио у подводну стену и пукао, налазили су се на канадској страни Нијагаре, недалеко од Козјег острва које пред самим водопадом дели реку на два дела.

Тек тада су схватили опасност у којој се налазе.

— **Изгубљени смо!** — паничним гласом је узвикнуо Цери — **сувише смо се приближили ивици!**

Троје младих излетника искочило је из чамца, оставивши малог Мајкла унутра. Покушавали су да одгурну чамац до обале острва. Вода није била сувише дубока, отприлике до појаса, али брза матица побеснеле реке није им дозвољавала да се приближе острву, претећи да им истргне чамац из руку.

ЗОВИТЕ ХЕЛИКОПТЕР!

Контролор Бил Фауст је истог момента алармирао полицију и ватрогасце. Убрзо је читава околина била испуњена завијањем сирена.

Полицајац Џемс Мек Нил чуо је на радију у патролним колима позив и први је успео да стигне до обале. На први поглед било му је јасно да је опасност у којој су се нашли излетници велика и да нема времена за губљење. Узео је дебео најлонски конопац, један крај везао себи око појаса, а други добацио пристиглим полицајцима и загазио у реку покушавајући да дође до унесрећених. Бујица га је, међутим, одмах бацила на страну, па су морали да да га извуку на обалу.

— **Зовите хеликоптер, брзо!** — узвикнуо је Мек Нил цедећи воду са себе.

За неколико минута стигао је хеликоптер, иначе предвиђен за разгледање водопада. са пилотом Дејлом Хартманом. У кабину су брзо ускочили Мек Нил и полицијски наредник Џозеф Бојд и за неколико тренутака били су изнад излетника, којима је бујица већ истргла чамац из руку. На сву срећу, тренутак пре тога извукли су малог Мајкла из њега. Џо Ен са бебом у наручју била је притиснута између Лија и Церија који су се надљудском снагом држали за један подводни гребен.

ИЗГУБЉЕНА РАВНОТЕЖА

Хеликоптер је лебдео око пола метра изнад површине реке, тако да је Мек Нил, везан једним крајем дугог конопца за седиште успео да прихвати Мајкла из Џо Ениних руку и смести га у кабину.

Десило се, међутим, нешто што нико није очекивао.

Престрашени Цери ухватио се за скије за слетање хеликоптера и почео да се диже заједно с њим!

Хеликоптер је изгубио равнотежу, искренуо се, елисом ударио о површину воде и сурвао се у реку.

Резервоар за гориво одвојио се од хеликоптера и експлодирао. Мек Нил је са Мајком испао из кабине а Хартман и наредник Бојд остали су унутра.

Олупина хеликоптера заглавила се између два гребена тако да је бујица није носила, што је спасло Церија који се још држао за санке. Али, бензин из резервоара разлио се по површини воде и приликом експлозије запалио. Читава пламена завеса приближавала се несрећним излетницима и њиховим пожртвованим спасиоцима. Сви су заронили док пламен не прође изнад њих, али је Мек Нил, приликом зарањања, испустио малог Мајкла. Наредник Бојд је под водом у последњем тренутку успео да ухвати Мајка за стопало и тако га спасе.

НИЗ МАТИЦУ

За то време према олупини хеликоптера са Козјег острва је кренуо патролни чамац са двојицом полицајаца. Када је чамац стигао до олупине, елиса је ударила о подводну стену и сломила се, па су полицајци искочили из њега и некако доплива ли до слупаног хеликоптера.

Сада се девет особа борило за живот и чекало нове спасиоце!

Оптерећена тежином великог броја људи, олупина је полако почела да губи ослонац у подземном гребену. Клизала је низ матицу. Са обале Козјег острва полицајци су специјалним пиштољима покушавали да добаце најлонске конопце до унесрећених. Првих неколико конопаца отишло је низ матицу, али су два ипак стигла до олупине.

Првим конопцем Мек Нил је везао себе и Мајкла и, полако, успео да се докопа обале. Тек после два часа и двадесет минута сви су извучени напоље, уз велики аплауз и олакшање грађана и туриста који су се окупили, стрепећи за њихове животе.

Џо Ен се на обали, грлећи радосно малог Мајкла, захвалила спасиоцима, а нарочито Мек Нилу. Овај јој је одговорио.

— **Немојте ми захваљивати. И то је део наше дужности. Али, најлепше вас молим, немојте то више никада урадити!**

М. Ј.

ВАШАР

НЕК' СЕ ЗНА

Неки сточар из Бидгошча, у Пољској, чије се имање налази у близини ловишта одлучио је да обезбеди своју стоку од непажљивих ловаца који су му, гонећи јелена, већ убили две краве. Зато је на сапима својих говеда масном бојом исписао речи: КРАВА и ВО.

ЧОВЕК СТАР МИЛЕНИЈУМ И ПО

Ако би човек, као неке животиње, спавао зимским сном, могао би да доживи старост од 1400 година. Тако гласи извештај у једном стручном медицинском часопису који је изишао у Вашингтону.

Научници тврде да хибернација продужава живот медведу или јежу за око 20 пута јер је у том стању смањена потреба за храном и кисеоником а све животне функције су сведене на минимум.

ДОСКОЧИО КОНКУРЕНЦИЈИ

Један париски месар истакао је недавно на својој радњи натпис: **„Овде се продају најбоље кобасице у Паризу!"** Сутрадан је његов конкурент из исте улице објавио: **„Код мене се праве најбоље кобасице у Француској!"** Трећи месар из исте улице ипак им је доскочио. На излогу своје радње написао је: **„Овде ћете купити најбоље кобасице у улици!"**.

ЗНАЊЕ РАСТЕРАЛО ТУРИСТЕ

Метеоролог Реј Кемреј из енглеског туристичког места Клиторпс данима је давао тачне прогнозе времена. За сваки наредни дан обавештавао је становнике да ће бити

кишно време и — киша је заиста и падала. Због своје ревности и знања отпуштен је из службе јер су градски оци закључили да он својим прогнозама — растерује туристе!

БИМ И БУМ

JOE MUSIAL

ПРОФЕСОР ОМЕГА

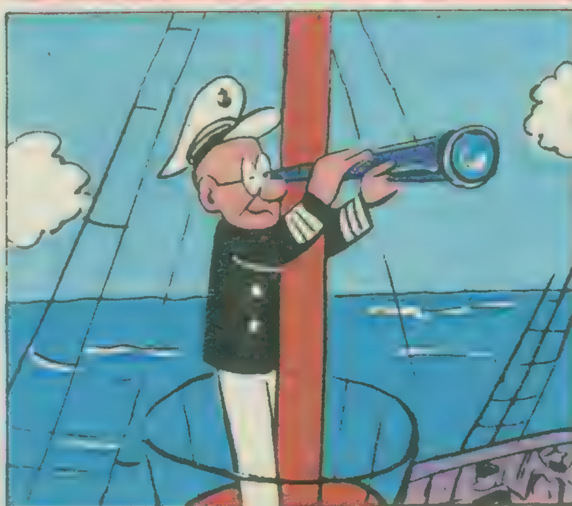

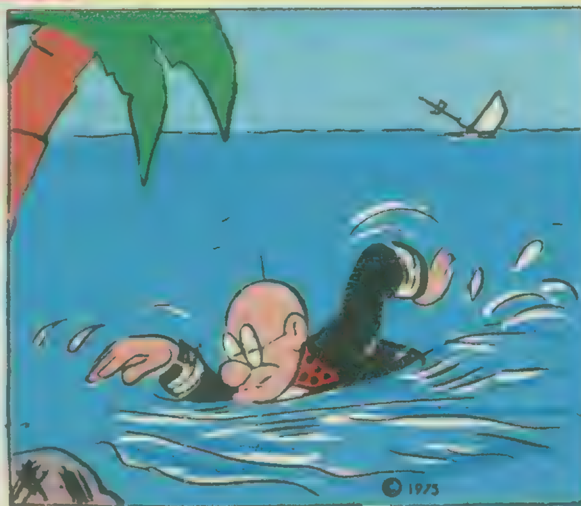

ЏОНИ ХАЗАРД: ИЗ ПУСТОЛОВИНЕ У ПУСТОЛОВИНУ

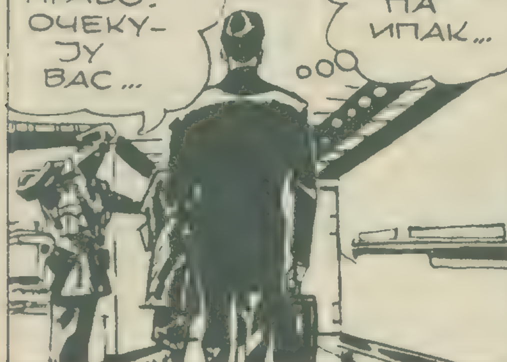

У ПРАВУ СТЕ, АЛИ...

МОРА ДА ПОСТОЈИ НЕКИ ПРИСЛУШКИВАЧ!
НЕ ЗНАМ! ПРОЗОРИ СЕ РЕДОВНО ПЕРУ!
ШТА ЈЕ ОНО ТАМО?

ЛИЧИ НА ЖВАКАЋУ ГУМУ!

ПРОВЕРИЋУ!

ЏОНИ СЕ УПУТИО КА ИЗЛАЗУ...
ЖЕЛИМ ДА ПРОВЕРИМ ИЗБЛИЗА!

САВЕТУЈЕМ ДА НИШТА НЕ ГОВОРИТЕ ДА НЕ БИСТЕ КАСНИЈЕ ЗАЖАЛИЛИ!

УБРЗО...
ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ ИПАК ЖВАКАЋА ГУМА!
АТЛАС

НЕ! ОВО ЈЕ ПЛАСТИКА!

ПА ДА! БЕЗ МИРИСА И УКУСА ЈЕ!

ЗА ТО ВРЕМЕ У КАТЕДРАЛИ...
ШШШШ ЗЗЗЗЗ
ААА! МОЈЕ УШИ! ШТА ЈЕ ТО?

КАО ШТО ВИДИТЕ, БИО САМ У ПРАВУ!
ПРИСЛУШКИВАЧ!

КАКО ЈЕ ДОСПЕО ОВАМО?

ЏОНИ ЈЕ ОТКРИО КАКО СУ ТАЈНЕ ИЗ „АТЛАСА" ИЗБИЈАЛЕ НА СВЕТЛОСТ ДАНА...
КО ЈЕ ОВО ПОСТАВИО ОВДЕ?
АТЛАС
ШТА? ПРОНАШЛИ СУ ПРИСЛУШКИВАЧ!
САДА ТРЕБА ДА УТВРДИМО ОТКУД ОВО ОВДЕ!
НЕСРЕЋНИ СЛУЧАЈЕВИ СЕ СТАЛНО ДОГАЂАЈУ! ХА, ХА!
МЕТАК ЈЕ ПРОСВИРАО КРАЈ ЏОНИЈА...
?!
ДУМ
АТЛАС
3333
ГОТОВ САМ!
ЈОШ СЕ ДРЖИ!
НЕКОМЕ МОЈЕ ПРИСУСТВО СМЕТА!
АТЛАС
12-30
СКЕЛА ЈЕ ПОЧЕЛА ДА ПРОПАДА...
ШКРИП!
ДУМ
3333
ФИЈУУ!
ФИЈУУ!
ДУМ!
ДУМ!
ДУМ!
САД МИ ЈЕ ЈАСНО КАКО ЈЕ ПРИСЛУШКИВАЧ ДОСПЕО ГОРЕ!
СА ОНЕ КАТЕДРАЛЕ!
НЕКО ЖЕЛИ ДА УБИЈЕ ЏОНИЈА...
ДУМ!
ДУМ!
ДУМ!
ВРТОГЛАВО ПРОПАДАЊЕ СЕ НАСТАВИЛО...
ПРИСЛУШКИВАЧ СУ ЗНАЧИ ОБМОТАЛИ ЛЕПЉИВОМ ПЛАСТИКОМ И ПОМОЋУ ПУШКЕ ГА ПРИЛЕПИЛИ ЗА СТАКЛО!
ДУМ! ДУМ!
КАО ШТО САМ И МИСЛИО! ПУЦА СА ОНЕ КАТЕДРАЛЕ!
ИЗНЕНАДА...
ПУЦЊИ СУ ПРЕСТАЛИ ЈЕР МЕ ВИШЕ НЕ ВИДЕ!

КОЧНИЦА СЕ ЗАГЛАВИЛА!

ПОСЛЕ ОЧАЈНИЧКОГ НАПОРА, ЏОНИ ЈЕ УСПЕО ДА ЈЕ ОСЛОБОДИ...
ЗАПАЛИЛА СЕ!
1-6

ИЗНЕНАДА, ДИЗАЛИЦА ЈЕ ПОЧЕЛА ДА СЕ ОКРЕЋЕ...
ХОЋУ ЛИ ИЗДРЖАТИ!
АТЛАС
КРРРРЦ

И ПОСЛЕ НЕКОЛИКО СЕКУНДИ...
ИЗВИНИТЕ, ДЕЦО!

ДИЗАЛИЦА ЈЕ ИЗНЕНАДА ПРЕСТАЛА ДА ПРОПАДА И ЏОНИ СЕ НАШАО НА ПЛОЧНИКУ НЕПОВРЕЂЕН...

ЗАУСТАВИО ЈЕ ТАКСИ...
ОНАЈ СНАЈПЕРИСТА И НЕ ПРЕТПОСТАВЉА ДА САМ ЖИВ!

УБРЗО...
СТАНИТЕ ОВДЕ!
КАКО ВИ КАЖЕТЕ!

САКРИО СЕ У ЗВОНИКУ!

ГЛЕ, ГЛЕ... ПОКУШАВА ДА ИСПАЛИ ДРУГИ ПРИСЛУШКИВАЧ!

ИЗНЕНАДА...
?
ЕЕЕК!
КРЕ

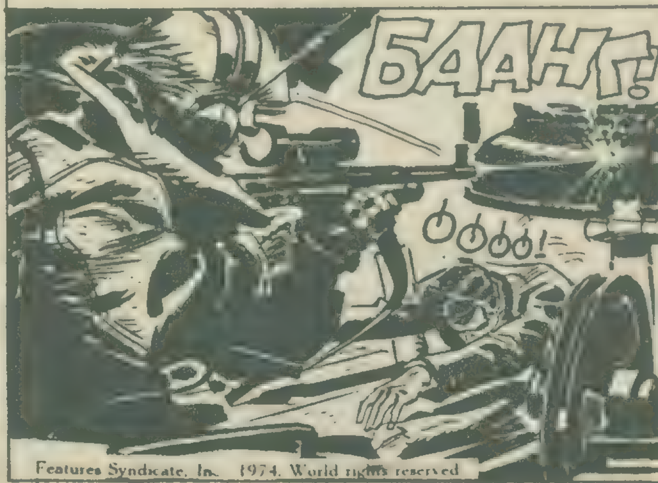
ЏОНИ СЕ НА ВРЕМЕ САГНУО...
БААНГ!
ОООО!

ЗАЧУО СЕ ПРОДОРАН ЗВУК ЗВОНА...
ШТА!
ДУМ!
КРРРЦ!

ПРЕСТАНИ ДА ПУЦАШ!
БАНГ!
ДУМ!
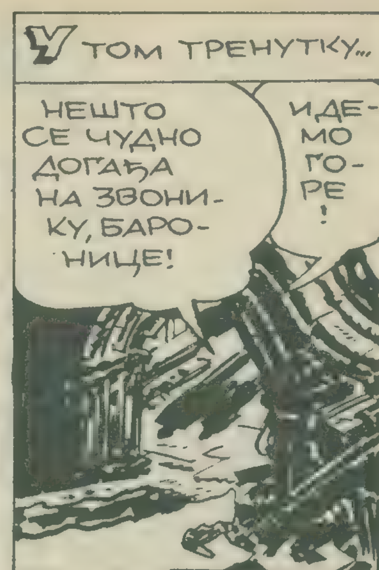
У ТОМ ТРЕНУТКУ...
НЕШТО СЕ ЧУДНО ДОГАЂА НА ЗВОНИКУ, БАРОНИЦЕ!
ИДЕМО ГОРЕ!

ИМАТЕ НАЈСЛОЖЕНИЈЕ ЕЛЕКТРОНСКЕ УРЕЂАЈЕ!

СИГУРАН САМ ДА НИСТЕ САМИ!
1-20

РЕЦИТЕ МИ КО ЈОШ РАДИ С ВАМА!
ЊИМА СЕ НЕ БИ СВИЂАЛО ДА ИХ ОТКРИЈЕМ!

У ПРАВУ СИ, ЕРИК!
ТРАС!
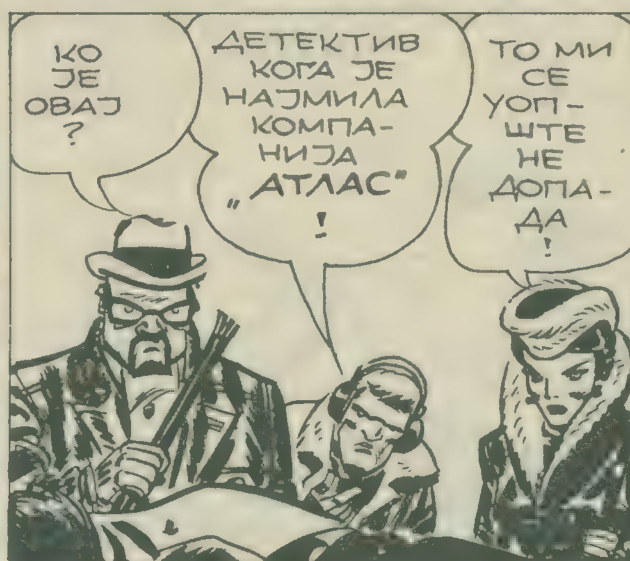
КО ЈЕ ОВАЈ?
ДЕТЕКТИВ КОГА ЈЕ НАЈМИЛА КОМПАНИЈА „АТЛАС"!
ТО МИ СЕ УОПШТЕ НЕ ДОПАДА!

ЏОНИ ЈЕ ЛЕЖАО У ДУБОКОЈ НЕСВЕСТИ...

ЈЕСИ ЛИ ВИДЕО ЈОШ НЕКОГ С ЊИМ?
НЕ! ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ САМ!

ОНДА, ЈОШ НИЈЕ СВЕ ИЗГУБЉЕНО!
МИСЛИШ ЛИ ДА ГА УБИЈЕШ, ГУСТАВЕ?

ПОСТОЈЕ И ДРУГИ НАЧИНИ ДА ГА СЕ ОТРЕСЕМО!
ПОЖУРИМО, ИНАЧЕ ГУБИМО СИЛНЕ ДОЛАРЕ?
КУЋА АТЛАС

СВАКАКО! „АТЛАС" ЈЕ КОНСТРУИСАО НОВЕ МОДЕЛЕ АУТОМОБИЛА...
ЊИХОВИ КОНКУРЕНТИ ЋЕ НАМ ДОБРО ПЛАТИТИ... ДА ИМ ОТКРИЈЕМО ТЕ НОВЕ ПЛАНОВЕ!

А КАДА ЈЕ ПАЛА НОЋ...
МОРАМО ГА ОДНЕТИ ОДАВДЕ!

УБРЗО СЕ ЏОН ОСВЕСТИО...
УУУХ... ШТА... СЕ ДОГОДИЛО?
ЈОШ НИШТА...
... АЛ' МРДНЕШ ЛИ ГЛАВУ...
ЏОНИ ЈЕ У ВЕЛИКОЈ ОПАСНОСТИ...
УЧИНИШ ЛИ ЈЕДАН ПОКРЕТ, ПРИТИСНУЋУ ОБАРАЧ!
НАПУСТИЛИ СУ ДИСЕЛДОРФ...
НИЈЕ ТРЕБАЛО ДА СЕ МЕШАТЕ У МОЈ ПОСАО!
ТО ЋЕ ВАС КОШТАТИ ЖИВОТА!

ЦЕНА ЈЕ СУВИШЕ ВИСОКА, ДРАГИ РАБЕ!
ШТА КАЖЕТЕ, БАРОНИЦЕ?
НИСАМ ЈА БАРОНИЦА!
ИГРАЛА САМ ОВУ ИГРУ ДОК НИСАМ ПОКУПИЛА СВЕ ДОКАЗЕ ПРОТИВ ТЕБЕ!
ШТАА? ТИ СИ АГЕНТ?!
ИЗНЕНАЂЕН СИ?

РАДИМ ЗА ИНТЕРПОЛ! СВАКУ РЕЧ САМ СНИМИЛА НА ТРАЦИ!
ШТА...
НАРЕДИ СВОМ ШОФЕРУ ДА НАС ВРАТИ У ГРАД!
АЛИ, ШОФЕР ЈЕ СВЕ ВИДЕО И ЧУО...
ШКРИИИИИП!

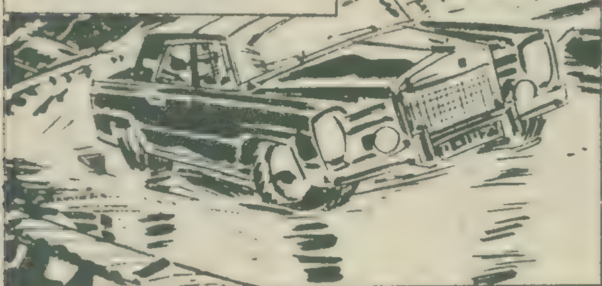
АУТОМОБИЛ СЕ КРЕТАО ВРАТОЛОМНОМ БРЗИНОМ...
ШКРИИИИП

И ИЗНЕНАДА СЕ ЗАУСТАВИО...
НЕ ВРАЋАМ СЕ ЈА У ГРАД, БАР НЕ КАО ТВОЈ ЗАТВОРЕНИК, БАРОНИЦЕ!
ШКРИИИИП!

РАБ ЈЕ БРЗО РЕАГОВАО...

АЛИ И ИНТЕРПОЛОВ АГЕНТ ЈЕ ИСТО ТАКО БРЗ...
БЕЖИ, ЏОНИ!
НЕ ТРЕБА ДВАПУТ ДА МИ СЕ КАЖЕ!

У ШУМУ!

НА ВРЕМЕ СУ СЕ СКЛОНИЛИ...
КУДА ЋЕМО?
ШТО ДАЉЕ ОД ОВОГ ЛУДАКА!
БУМ!

НЕЋЕ ДАЛЕКО СТИЋИ!
БРУНО, ДАЈ МИ МОЈУ ВАЗДУШНУ ПУШКУ!

ПОМОЋУ ЊЕ ЋУ ИСПАЛИТИ ПРИСЛУШКИВАЧЕ СВУДА ПО ШУМИ!

ОД МЕНЕ НИКО НЕ МОЖЕ ДА ПОБЕГНЕ!

РАБ ЈЕ ОПРЕМЉЕН НАЈСВРШЕНИЈИМ ЕЛЕКТРОНСКИМ УРЕЂАЈИМА...
НЕ МОГУ УМАЋИ МОЈИМ СТРЕЛИЦАМА!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
ДУМ!
ДУМ!
ДУМ!
ДУМ!

БАРОНИЦА ЈЕ ДАЛА ЗНАК ЏОНУ ДА СТАНЕ...
ПРОКЛЕТСТВО! ШУМА ЈЕ ПУНА ПРИСЛУШКИВАЧА!

САД САМО ТРЕБА ОСЛУШКИВАТИ!

БАРОНИЦА И ЏОНИ СУ СТАЛИ КАО УКОПАНИ...
© King Features Syndicate, Inc., 1974. World rights reserved.

ЗА ТО ВРЕМЕ НА ДРУМУ...
НИШТА СЕ НЕ ЧУЈЕ! СТАЛИ СУ! АЛИ, ЧИМ НАПРАВЕ ЈЕДАН КОРАК...
...МОЈИ СУ!
БРУНО, ДОДАЈ МИ МИНИКОМПЈУТЕР!

ПОМОЋУ ЊЕГА, МОЈА ПУШКА ЈЕ НЕПОГРЕШИВА!

ЏОНИ И БАРОНИЦА СЕ НЕ УСУЂУЈУ НИ ДА ДИШУ...

РАБ НАПРЕГНУТО ОСЛУШКУЈЕ...
УСКОРО ЋЕ МОРАТИ ДА СЕ ПОКРЕНУ!

БАРОНИЦА ЈЕ ПОЧЕЛА ДА ПРЕТУРА ПО СВОЈОЈ ТАШНИ...
ШТА ЛИ ЈЕ ТО НАУМИЛА?

...И ИЗВУКЛА НЕКИ НЕОБИЧАН ПРЕДМЕТ.
ОНИ ПРИСЛУШКИВАЧИ СУ ВЕОМА ОСЕТЉИВИ!

КАКВА ЈЕ ТО СМЕШНА СПРАВА?

МОЖДА ЋУ УСПЕТИ НЕШТО ДА УЧИНИМ!

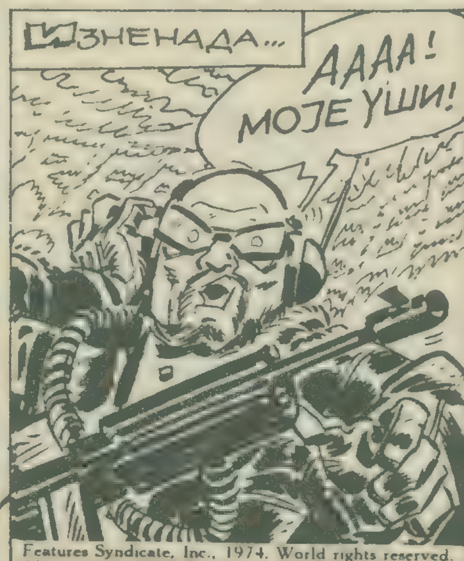
ИЗНЕНАДА...
АААА! МОЈЕ УШИ!
Features Syndicate, Inc., 1974. World rights reserved.

ЗВУК ЈЕ БИО НЕПОДНОШЉИВ...
ШТА ЈЕ ТО?
НЕШТО ШТО СВАКА ДЕВОЈКА ТРЕБА ДА ИМА!
СИРЕНА!

РАБ ЈЕ УРЛАО ОД БОЛА У УШИМА...
АААAJ!

ОГЛУВЕО САМ!
БРУНО, ПУЦАЈ!
БУМ БУМ БУМ

ДОК ЈЕ ШОФЕР ПУЦАО НАСЛЕПО...
КАКАВ ПРОДОРАН ЗВУК!
ПОЛАЗИ! ПРИШУЊАЋЕ-МО ИМ СЕ ИЗА ЛЕЂА!

УБРЗО...
ЗНАШ ШТА ТРЕБА ДА ЧИНИШ, ЏОНЕ!
НЕ БРИНИ!

ТРАС!

МОЖДА ВИШЕ НЕ МОЖЕШ ДА ЧУЈЕШ, АЛИ ОВО СИГУРНО ОСЕЋАШ!
?

КУДА ЋЕМО САД, БАРОНИЦЕ?
У ПОЛИЦИЈУ, ЏОНИ!

ЗА ТО ВРЕМЕ, НА ДРУГОМ КРАЈУ ЗЕМЉИНЕ КУГЛЕ, У АУСТРАЛИЈИ...
ГОВОРИ РУДИНГС! НАДГЛЕДАМО СЕКТОР ДЕВЕТ!
БЕРТИ, ШТА ЈЕ ТО С НАШИМ ИНСТРУМЕНТИМА?

БИЛИ СУ ТО ИСТРАЖИВАЧИ НАФТОНОСНИХ ПОЉА...
НЕШТО СЕ ЧУДНО ДОГАЂА! ЧУЈЕТЕ ЛИ МЕ? КРРРР!
ВЕЗА ЈЕ ПРЕКИНУТА... С РУДИНГСОМ И БЕРТИЈЕМ!

УДАЉЕНИ СУ ОД НАС НЕКОЛИКО ХИЉАДА КИЛОМЕТАРА!

УБРЗО ЈЕ ПОЧЕЛА ПОТРАГА ЗА НЕСТАЛИМ АВИОНОМ...

ЗА ТО ВРЕМЕ У ДИСЕЛДОРФУ...
ЗАДАТАК САМ ОБАВИО, ШЕФЕ!
ЏОНИ, ЧЕКА ТЕ НОВИ ПОСАО!
© King Features Syndicate, Inc., 1974, World rights

ЈЕДАН АВИОН КОМПАНИЈЕ ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ НАФТЕ...
...НЕСТАО ЈЕ У АУСТРАЛИЈИ!

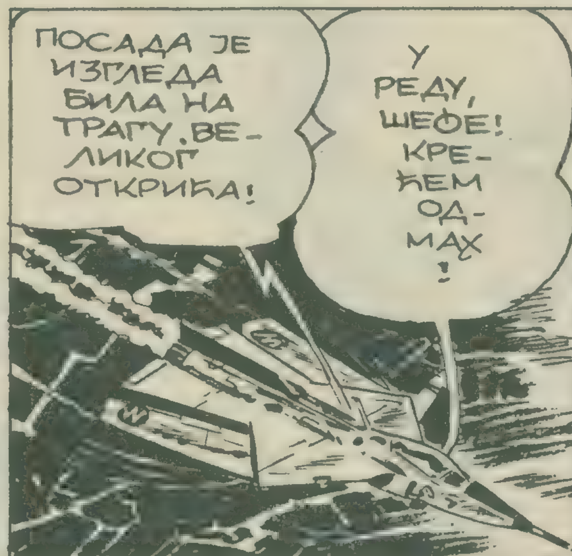
ПОСАДА ЈЕ ИЗГЛЕДА БИЛА НА ТРАГУ ВЕЛИКОГ ОТКРИЋА!
У РЕДУ, ШЕФЕ! КРЕЋЕМ ОДМАХ!

ЏОНИ ЈЕ ОДЛУЧИО ДА ПРВО ПОСЕТИ КОМПАНИЈУ ЧИЈИ ЈЕ АВИОН НЕСТАО...

НЕКОЛИКО ЧАСОВА КАСНИЈЕ...
НАДЛЕТАЛИ СУ ОВАЈ ДЕО АУСТРАЛИЈЕ КАДА ЈЕ ВЕЗА ПРЕКИНУТА!
ХММ... ШТА ЛИ ИМ СЕ ТО ДОГОДИЛО?

МОЖДА ЈЕ ЕКСПЛОДИРАО!
БОЈИМ СЕ ДА ГА ОНДА НЕЋУ ПРОНАЋИ!

УСКОРО СЕ ЏОНИ НАШАО У СРЦУ АУСТРАЛИЈЕ...
ОВДЕ НЕМА ГДЕ ДА СЕ АТЕРИРА!

ЧУДНО!

СВИ ИНСТРУМЕНТИ КАО ДА СУ ПОДИВЉАЛИ!

ПОКУШАЋУ ДА УСПОСТАВИМ ВЕЗУ С БАЗОМ!

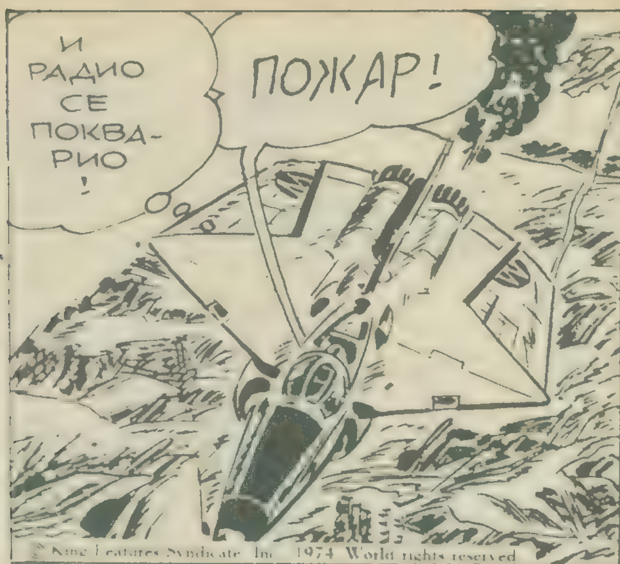
И РАДИО СЕ ПОКВАРИО!
ПОЖАР!
© King Features Syndicate, Inc., 1974. World rights reserved

ПОКУШАЋУ ДА УГАСИМ ВАТРУ!

НЕ СМЕМ НИ ДА ПОМИСЛИМ ДА СЛЕТИМ ОВДЕ!

ИСКОЧИЋУ!
ЗА ИЗБАЦИВАЊЕ

ПОЛУГА СЕ ЗАГЛАВИЛА!
ГОТОВ САМ!

УДАРИЋУ У СТЕНЕ!

ИЗА ОВИХ СТЕНА ЈЕ ПЕШЧАНА ПУСТИЊА!
© King Features Syndicate, Inc., 1974. World rights reserved.

КАД БИХ МОГАО ДА ИЗБАЦИМ ТОЧКОВЕ!

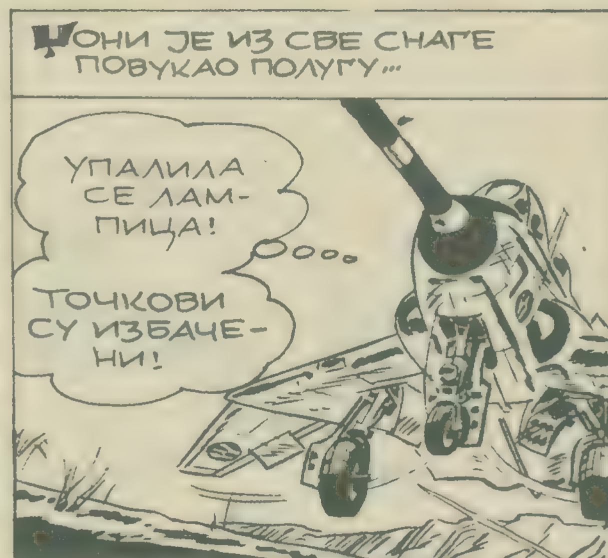
ЏОНИ ЈЕ ИЗ СВЕ СНАГЕ ПОВУКАО ПОЛУГУ...
УПАЛИЛА СЕ ЛАМПИЦА!
ТОЧКОВИ СУ ИЗБАЧЕНИ!

ЗА НЕКОЛИКО СЕКУНДИ ЋУ АТЕРИРАТИ!

НИСАМ ВЕРОВАО ДА ЋУ СЕ ТАКО ЛАКО ИЗВУЋИ!

САМ НЕЋУ МОЋИ ДА ПОПРАВИМ СВЕ ОВЕ КВАРОВЕ!
А ОВДЕ НЕМА ЖИВЕ ДУШЕ!

МОРАЋУ, ИЗГЛЕДА, ДА САЧЕКАМ ДА СТИГНЕ ПОМОЋ ИЗ БАЗЕ!

ЧЕКАЊЕ МОЖЕ ДА СЕ ОТЕГНЕ И НЕКОЛИКО ДАНА!

А СУНЦЕ ОВДЕ НЕМИЛОСРДНО ПРЖИ!
?!
© King Features Syndicate, Inc., 1974. World rights reserved.

ДОМОРОДАЦ!
ОДАКЛЕ СИ СЕ ТИ СТВОРИО ТУ?
КАД САМ СЛЕТЕО НИКОГ НИЈЕ БИЛО НА ВИДИКУ!

ЏОНИ ЈЕ БИО ЗАПАЊЕН...
УМЕШ ЛИ ТИ ДА ГОВОРИШ?

ЗАР ЖИВИШ САМ У ОВОЈ ПУСТИЊИ?

ИЗГЛЕДА ДА ГОВОРИМ УЗАЛУД!
ТИ БИТИ У НЕПРИЛИЦИ?

ХЕЈ! ПА ТИ ЗНАШ ЕНГЛЕСКИ!
ЈА ТЕБИ ПОМОЋИ!
ПОКВАРИО МИ СЕ АВИОН!

ХВАЛА ТИ! АЛИ НЕ ВЕРУЈЕМ ДА СЕ РАЗУМЕШ У АВИОНЕ!

ПОШАО БИХ ЈА ЗА ТОБОМ...
4-7

...АЛИ ТАМО, ОДАКЛЕ САМ ДОШАО, НИКАДА НЕ БИХ МОГАО ПЕШИЦЕ ДА СЕ ВРАТИМ!
ХЕЈ, ШТА ТО РАДИШ?

ТИ БИТИ ЖЕДАН !
ВОДА! СВАКАКО ДА САМ ЖЕДАН!
ng Features Syndicate, Inc., 1974. World rights reserved.

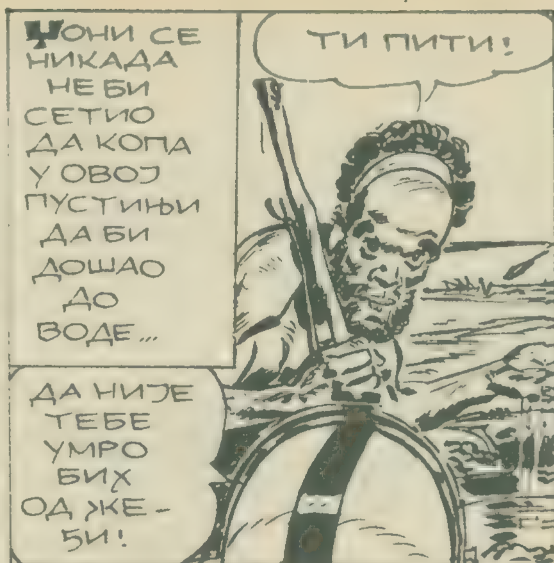

ЏОНИ СЕ НИКАДА НЕ БИ СЕТИО ДА КОПА У ОВОЈ ПУСТИЊИ ДА БИ ДОШАО ДО ВОДЕ...
ТИ ПИТИ!
ДА НИЈЕ ТЕБЕ УМРО БИХ ОД ЖЕ-ЂИ!

ПРВИ ПУТ У ЖИВОТУ САМ ОСЕТИО ШТА ЗНАЧИ БИТИ БЕЗ ВО-ДЕ!

ШТА? КУДА ЈЕ НЕСТАО ?

ОСЕЋАМ СЕ КАО АЛИСА У ЗЕМЉИ ЧУДА!
МОЖДА МИ СЕ СВЕ ОВО СА-МО ПРИЧИ-ЊАВА ?

ИПАК, НЕ! ОВО ЈЕ МОЈ АВИОН И ЈА САМ ЗАИСТА У ПУС-ТИЊИ !

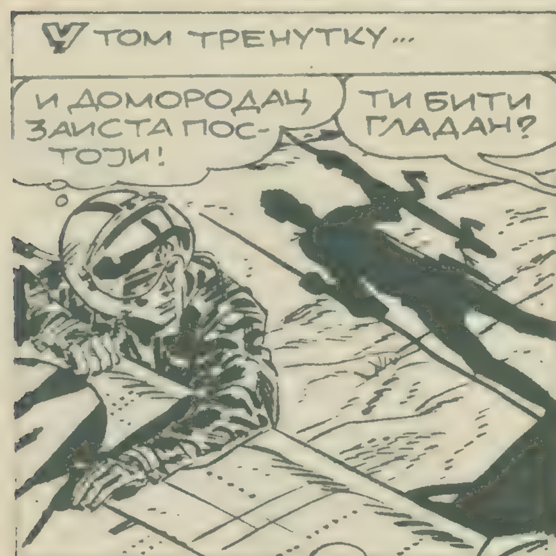

У ТОМ ТРЕНУТКУ...
И ДОМОРОДАЦ ЗАИСТА ПОС-ТОЈИ!
ТИ БИТИ ГЛАДАН?

ИГУА-НА !
ЈА ТЕБИ ТО СПРЕ-МИТИ !

УСКОРО...
СИЛА СИ!
САМО ТИ МОЖЕШ ДА ПРЕЖИВИШ У ОВОЈ ПУСТО-ШИ!
© King Features Syndicate, Inc., 1974. World rights reserved.

НИКАДА НИСАМ ЈЕО ИГУАНУ, АЛИ САД ЋУ МО-РАТИ!
УМИ-РЕМ ОД ГЛА-ДИ !

ЈА МАЛО СТАВИТИ ОВОГ ПРА-ХА!
ГЛЕ, ГЛЕ! ПА ТИ СИ СЛАДО-КУ-САЦ !

ДОМОРОДАЦ ЈЕ БИО ИЗВРСТАН КУВАР...
ТЕБИ СЕ СВИ-ЂА?
МММ!
ЉУДИ У КАМЕНОМ ДОБУ И НИСУ ТАКО ЛОШЕ ЖИВЕ-ЛИ !

ЗНАШ ЛИ ДА СИ ТИ ПОСЛЕДЊИ ИЗДАНАК ПРАЧОВЕ-КА?

ЗАИСТА СИ СРЕЋАН!

ЖИВИШ МИРНО И БЕЗ ПРОБ-ЛЕМА КОЈИ МУЧЕ САВРЕ-МЕНОГ ЧОВЕ-КА!

ВИШЕ ПУТА САМ ДО САДА ПОЖЕЛЕО ДА ПОБЕГНЕМ ОД СВЕ-ТА И ЖИВИМ НЕГДЕ САМ, ТАКО КАО ТИ!

ЗАИСТА СИ СРЕЋАН! ЧАК И НЕ РАЗУМЕШ ШТА ГОВО-РИМ!

ДА НИЈЕ БИЛО ДОМОРОЦА, ЏОНИ НИКАДА НЕ БИ ОКУСИО ИГУАНУ...
ЕТО... НЕ МОРАШ ДА ПЕРЕШ НИ СУДО-ВЕ!

ЏОНИ ЈЕ ПОЖЕЛЕО ДА ОДРЕМА ПОСЛЕ ТАКО ДОБРОГ РУЧКА...
ЗНАМ РЕСТОРАН ГДЕ БИ ТИ МОГАО ДА ПОКАЖЕШ СВОЈЕ КУЛИ-НАРСКЕ ВЕШТИ-НЕ!

АКО ЖЕЛИШ МОЖЕШ ДА ПОЂЕШ СА МНОМ!

ЏОНИ ЈЕ УБРЗО УТОНУО У ДУБОК САН...

УСКОРО ЈЕ ПАО МРАК...
УХ! ИЗГЛЕДА ДА САМ СЕ ПРЕЈЕО!

ХЕЈ! ГДЕ ЈЕ ДОМОРОДАЦ?

НЕМА НИ АВИОНА!

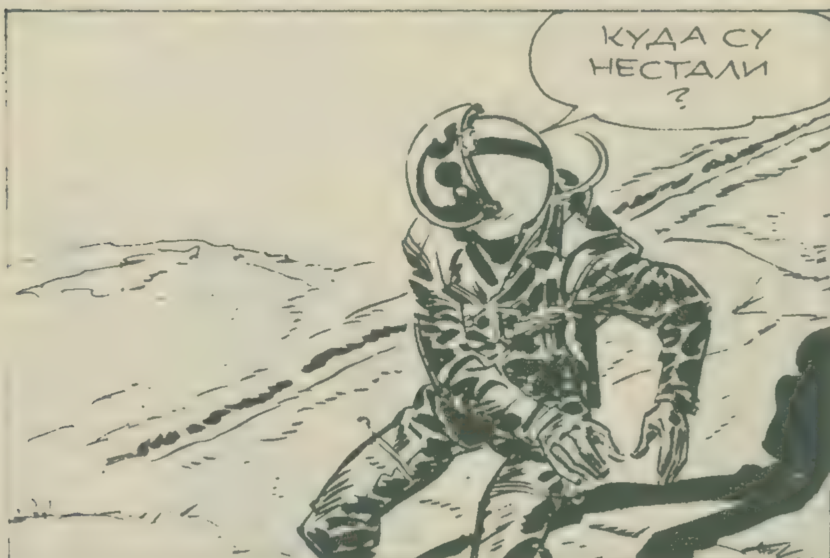
КУДА СУ НЕСТАЛИ?

ЈЕ ЛИ МОГУЋЕ? САЊАМ ЛИ ЈА ТО? ДА НЕМА ТРАГОВА АВИОНА ПОВЕРОВАО БИХ ДА НИСАМ ДОЛЕТЕО У ЊЕМУ!

ТРАГОВИ СЕ ОВДЕ ГУБЕ! АЛИ АВИОН НИЈЕ МОГАО ТЕК ТАКО ДА НЕСТАНЕ!

МЕНИ ЗАИСТА НИШТА НИЈЕ ЈАСНО!

И, ШТА САД ДА РАДИМ?

ПЕШИЦЕ НИКУДА НЕЋУ СТИЋИ!

ИЗНЕНАДА ГА ЈЕ ЗАСЕНИЛА БЛЕШТАВА СВЕТЛОСТ...
ДА ЛИ ЈЕ ТО ДОМОРОДАЦ?

ЏОНИ ЈЕ ПОШАО У ПРАВЦУ СВЕТЛОСТИ...
ДОБРО ДОШАО!
ОДЛУЧИО САМ ДА СЕ МАЛО БОЉЕ УПОЗНАМО!
ТИ?!

ПОНОВО СМО СЕ СРЕЛИ, АЛИ ПОД ДРУГАЧИЈИМ ОКОЛНОСТИМА!
ТИ?!
ЏОНИ СЕ ПРИСЕТИО ...

... ОНОГ ТРЕНУТКА КАДА ЈЕ БИО ПРИСИЉЕН ДА СЛЕТИ ...

... И КАДА ЈЕ УПОЗНАО ОВОГ ДОМОРОЦА...
... ТЕ НОЋИ ЈЕ ДОЖИВЕО НАЈВЕЋЕ ИЗНЕНАЂЕЊЕ.
КУДА СУ НЕСТАЛИ?

ПРЕД ЊИМ ЈЕ САД СТАЈАО САСВИМ ДРУГАЧИЈИ ЧОВЕК...
МИ ДОМОРОЦИ ГОВОРИМО САВРШЕНО СВЕ ЈЕЗИКЕ!
АЛИ ТИ САД САВРШЕНО ГОВОРИШ МОЈ ЈЕЗИК?

АЛИ... ЧЕМУ ОНДА СВЕ ТО ПРЕТВАРАЊЕ?

МИ ЖЕЛИМО ДА ВИ ВЕРУЈЕТЕ ДА СМО ПРИМИТИВНИ! ДОЂИ, ПОКАЗАЋУ ТИ КО СМО МИ!

САМО, ПРВО ДА СЕ ОГРАДИМО ОД СПОЉАШЊЕГ СВЕТА... ТВОГ СВЕТА, ХАЗАРДЕ!
АУТОМАТСКИ СИ ЗАТВОРИО УЛАЗ У ПЕЋИНУ!

НЕЋЕМО ДОЗВОЛИТИ ДА УЧИНИТЕ С НАМА ОНО...
... ШТО СМО МИ ВЕЋ УЧИНИЛИ СЕБИ ПРЕ МИЛИОН ГОДИНА!
?

ЏОНИ ЈЕ ДОЖИВЕО НАЈВЕЋЕ ИЗНЕНАЂЕЊЕ У СВОМ ЖИВОТУ...
АЛИ, КАКО СИ ОВО УЧИНИО?

И ШТА СТЕ ТО ВИ УЧИНИЛИ ПРЕ МИЛИОН ГОДИНА?
ИСТО ОВО ШТО ВИ САДА РАДИТЕ! УНИШТИЛИ СМО САМИ СЕБЕ!

ХОЋЕШ ДА КАЖЕШ ДА СТЕ ЈЕДНОМ...
ДА! И МИ СМО ЈЕДНОМ БИЛИ ЦИВИЛИЗОВАНИ!
ИМАЛИ СМО САВРШЕНИЈЕ ОРУЖЈЕ ОД ВАС!

АЛИ СМО СЕ ЊИМЕ ИГРАЛИ КАО С ИГРАЧКОМ! НА СРЕЋУ, МИ СМО САДА МУДРИЈИ ОД ВАС!

НЕ МОГУ ДА ВЕРУЈЕМ!

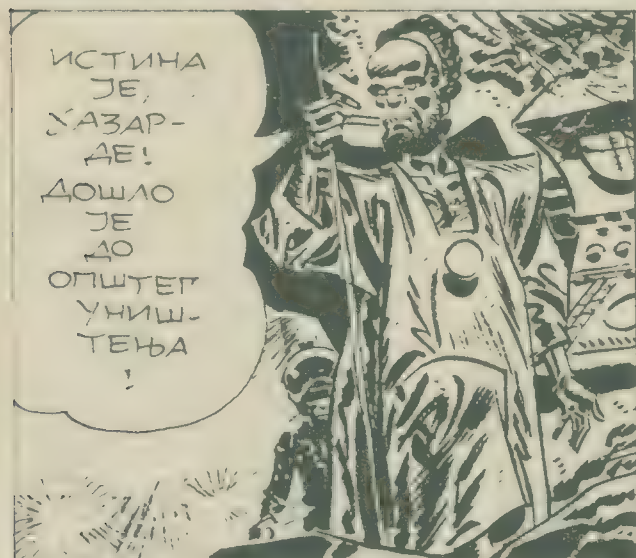
ИСТИНА ЈЕ, ХАЗАРДЕ! ДОШЛО ЈЕ ДО ОПШТЕГ УНИШТЕЊА!

ПА ИПАК ЈЕ НЕКО ПРЕЖИВЕО! КАКО?
ИМАЛИ СМО АТОМСКУ БОМБУ!

ПОСЛЕ ЕКСПЛОЗИЈЕ СПАСЛИ СУ СЕ САМО ОНИ КОЈИ СУ СЕ САКРИЛИ У ОВУ ПЕЋИНУ!

ДА, ТАКО ЈЕ ТО БИЛО!

ОВА ПЕЋИНА И ОКОЛНЕ СТЕНЕ СУ ОД ОЛОВА И ПРЕДСТАВЉАЛЕ СУ ОДЛИЧАН ЗАКЛОН ОД РАДИЈАЦИЈЕ!

ОНИ КОЈИ СУ ПРЕЖИВЕЛИ ЗАРЕКЛИ СУ СЕ ДА НИКАДА ВИШЕ НЕЋЕ УЧИНИТИ ЗЛО ОВОМ СВЕТУ!
ПО СВЕМУ СУДЕЋИ И МИ ЋЕМО ДОЖИВЕТИ ИСТУ СУДБИНУ!

ДА! ПОСМАТРАЛИ СМО ВАС И ВИДЕЛИ ДА ИДЕТЕ ИСТИМ ПУТЕМ КОЈИМ СМО И МИ ИШЛИ!
АТОМСКЕ ПРОБЕ НА ПАЦИФИКУ

АЛИ, ЗАШТО СЕ КРИЈЕ-ТЕ?
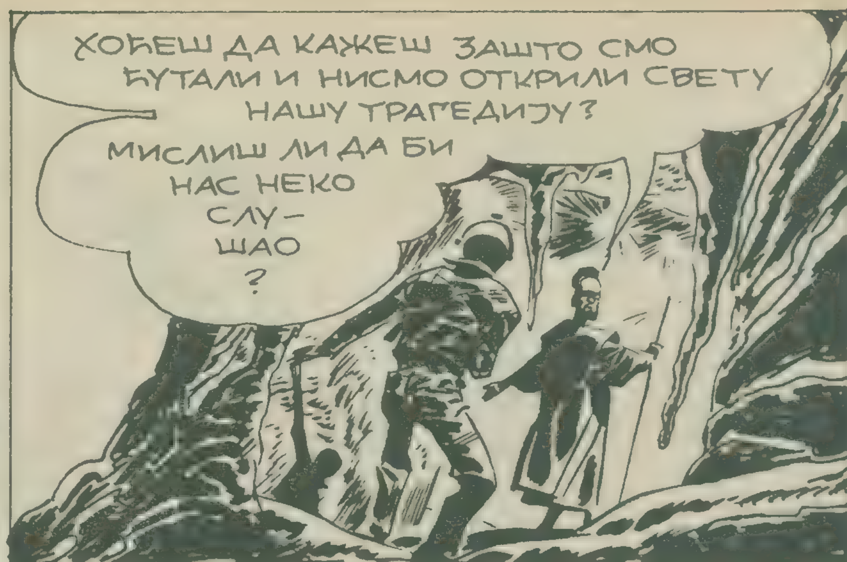
ХОЋЕШ ДА КАЖЕШ ЗАШТО СМО ЋУТАЛИ И НИСМО ОТКРИЛИ СВЕТУ НАШУ ТРАГЕДИЈУ?
МИСЛИШ ЛИ ДА БИ НАС НЕКО СЛУ-ШАО?

МИСЛИШ ЛИ ДА БИ МЕ И ТИ ИСТРАЖИВАЧИ НАФТЕ СЛУША-ЛИ?
НЕСТАЛИ АВИОН! ТУ ЈЕ И МОЈ!
КОМПАНИЈА ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ НАФТЕ

НЕ! НЕМОГУЋЕ!

ПОВРЕДИЛИ СТЕ НАШ ВАЗДУШНИ ПРОСТОР И МОРАЛИ СМО ДА ВАМ ОТМЕМО АВИО-НЕ!
АЛИ... КАКО СТЕ УСПЕЛИ ДА ИХ ДОВУЧЕТЕ ОВАМО А ДА НИГДЕ НЕ ОСТАВИТЕ ТРАГ!

ТИ НАС ПОТЦЕЊУ-ЈЕШ! ВАШ АЈНШТАЈН ЈЕ САМО ДОТАКАО ОНО ШТО СМО МИ ЗНА-ЛИ!

ПРЕТВА-РАЊЕ МАТЕРИЈЕ У ЕНЕРГИ-ЈУ И ОБРАТ-НО!
ПРОБ-ЛЕМ ЛЕЖИ У ЉУД-СКОМ УМУ!

КОЈИ ЈЕ РУШИЛАЧКИ РАСПОЛО-ЖЕН!
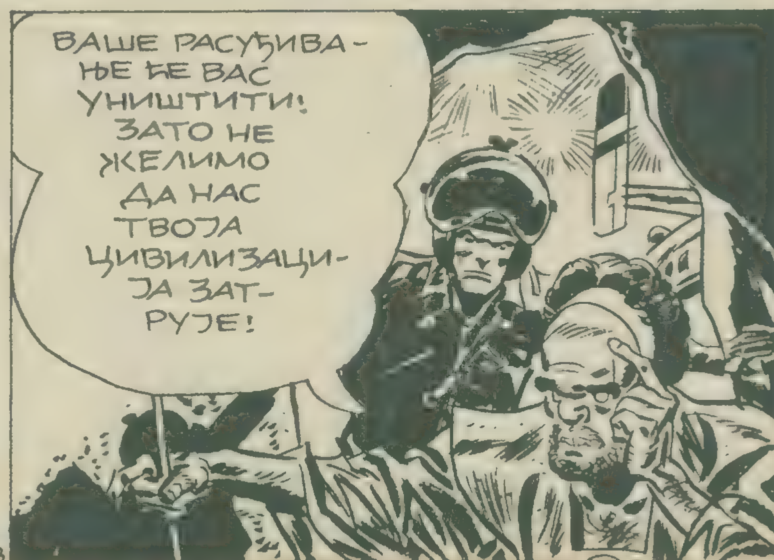
ВАШЕ РАСУЂИВА-ЊЕ ЋЕ ВАС УНИШТИТИ! ЗАТО НЕ ЖЕЛИМО ДА НАС ТВОЈА ЦИВИЛИЗАЦИ-ЈА ЗАТ-РУЈЕ!

КАДА БИ ТВОЈ НАРОД ОТКРИО ОВО МИ ВИШЕ НИКАДА НЕ БИСМО ИМАЛИ МИРА!
НАФТА!

ОГРОМНО ЈЕЗЕРО НАФТЕ!
И БЕЗ ДНА!

ШТА СЕ ДОГОДИЛО С ПОСАДОМ ОНОГ АВИОНА!
ЖИВИ СУ И ЗДРАВИ!
ПОЗВАЋУ ИХ!

ДОМОРОДАЦ ЈЕ ЗАМАХНУО СВОЈИМ ШТАПОМ...
ХОЋЕШ ЛИ ВЕЋ ЈЕДНОМ ДА ПРЕСТАНЕШ ДА СЕ ПОИГРАВАШ С НАМА!
УОПШТЕ МИ СЕ НЕ СВИЂА ТО ПРЕТВАРАЊЕ МАТЕРИЈЕ У ЕНЕРГИЈУ!

ТО СУ ТИ КОЈЕ СИ ДОШАО ДА СПАСЕШ, ХАЗАРДЕ!
ПРЕДАЈЕМ ТИ ИХ!

ПУШТАШ НАС ДА ИДЕМО?

ДА! СЛОБОДНИ СТЕ!
ВРАЋАШ НАМ И НАШ АВИОН!
6-9

САМО ПРЕ НЕГО ШТО ОДЕТЕ МОРАТЕ ДА ЗАБОРАВИТЕ ДА СТЕ ВИДЕЛИ ОВО МЕСТО!
ДОКТОРЕ, ДОЂИ ОВАМО!
УУУУУУУУУУУУП

ЕВО МЕ!
ТРЕБА ДА ИЗБРИШЕШ ИЗ СЕЋАЊА ОВИМ НАШИМ ПОСЕТИОЦИМА ДА СУ ИКАДА БИЛИ ОВДЕ!
ИСПИРАЊЕ МОЗГА, А?

ТРЕНУТАК, СТАРИ...

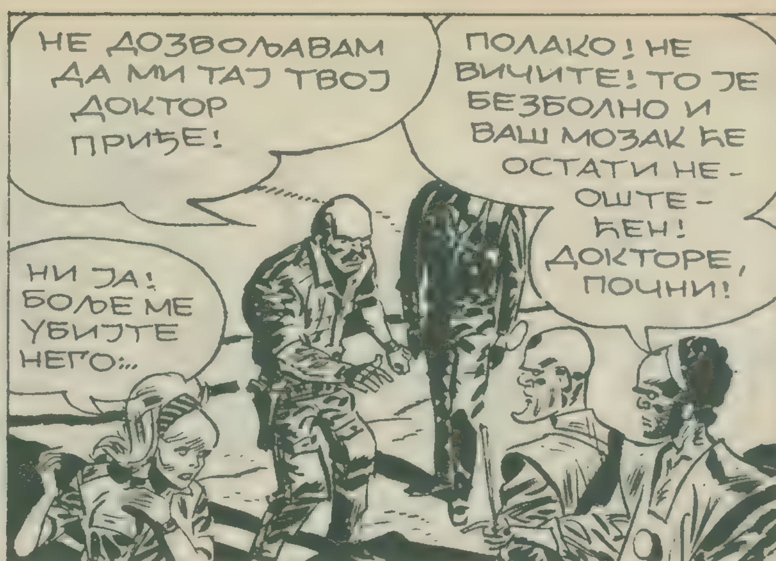
НЕ ДОЗВОЉАВАМ ДА МИ ТАЈ ТВОЈ ДОКТОР ПРИЂЕ!
НИ ЈА! БОЉЕ МЕ УБИЈТЕ НЕГО...
ПОЛАКО! НЕ ВИЧИТЕ! ТО ЈЕ БЕЗБОЛНО И ВАШ МОЗАК ЋЕ ОСТАТИ НЕОШТЕЋЕН! ДОКТОРЕ, ПОЧНИ!

ХАЗАРДЕ, МОРАШ БИТИ МИРАН ДА СЛУЧАЈНО НЕ БИХ ПРОМАШИО!
ДРАГО МИ ЈЕ ШТО САМ ВАС УПОЗНАО!

АЛИ ЈА НЕ ЖЕЛИМ ДА ЗАБОРАВИМ СВЕ ОВО БОГАТСТВО!

НЕ БУДИ ЛУД! УБИЋЕ НАС!

ИЗИЋИ ЋУ ОДАВДЕ, АЛИ МОЈ МОЗАК МОРА ОСТАТИ НЕТАКНУТ! ГВЕН, ИЗВАДИ ГУМЕНИ ЧАМАЦ ИЗ АВИОНА!

ХОЋЕТЕ ДА ПОБЕГНЕТЕ У ГУМЕНОМ ЧАМЦУ?
АВИОН ИЗ ОВЕ ПЕЋИНЕ НЕ МОЖЕМО ИЗВУЋИ...

...АЛИ ЗАТО МОЖЕМО ПОМОЋУ ЧАМЦА ПРЕЋИ ЈЕЗЕРО! МОРА ДА ПОСТОЈИ НЕКИ ИЗЛАЗ ИЗ ОВЕ ПЕЋИНЕ!

ОТИЋИ ЋЕМО ОДАВДЕ НЕТАКНУТИ!

ЏОНИ, ШТА ГЛЕДАШ?
ПОМОЗИ ГВЕН ДА ИЗВУЧЕ ЧАМАЦ!

НЕ, РОНЕ! НЕЋУ ПОЋИ С ВАМА! НЕ ЖЕЛИМ ДА ОТКРИЈЕМ СВЕТУ ОВО МЕСТО!

ОНДА ОСТАНИ ДА ТРУЛИШ У ОВОЈ РУПИ! МИ ОДЛАЗИМО!

ГРЕШИТЕ ОБОЈЕ!

РОНЕ, БИЛО ЈЕ ДОСТА ИГРЕ!
ТИ ЋЕШ ДА ДА МИ НАРЕДИШ?!

КО СИ ТИ УОПШТЕ!
ПАЗИ!
ТРАС!

ЕВО ПОСЛА ЗА ТЕБЕ, ДОКТОРЕ! ПРЕДАЈЕМ ТИ ТВОГ ПОГЛАВИЦУ!
ЗАШТО СИ ТО УРАДИО, РОНЕ?

ИДЕШ ЛИ С НАМА, ХАЗАРДЕ?

НЕМАМ ДРУГОГ ИЗБОРА! САМО, ПОГЛАВИЦА ЈЕ БИО У ПРАВУ! УНИШТИЋЕМО САМИ СЕБЕ...

...КАО ШТО СИ ТИ САДА УНИШТИО ЊЕГА!
УМУКНИ!

ИЗГЛЕДАЛО ЈЕ ДА ЈЕЗЕРО НЕМА КРАЈА...
КОЛИКО ЋЕМО ЈОШ ОВАКО ВЕСЛАТИ, РОНЕ?
ДОК НЕ ПРОНАЂЕМО ИЗЛАЗ, ГВЕН!

РОНЕ! ПОГЛЕДАЈ!

ТАДА...
СВЕТЛОСТ! ДОПИРЕ КРОЗ ОНУ ПУКОТИНУ У СТЕНИ!

ДОВОЉНО ЈЕ ШИРОКА ДА СЕ МОЖЕМО ПРОВУЋИ КРОЗЊУ!
ЈА ЋУ ДРЖАТИ ЧАМАЦ ДОК СЕ ВИ НЕ ИСКРЦАТЕ!
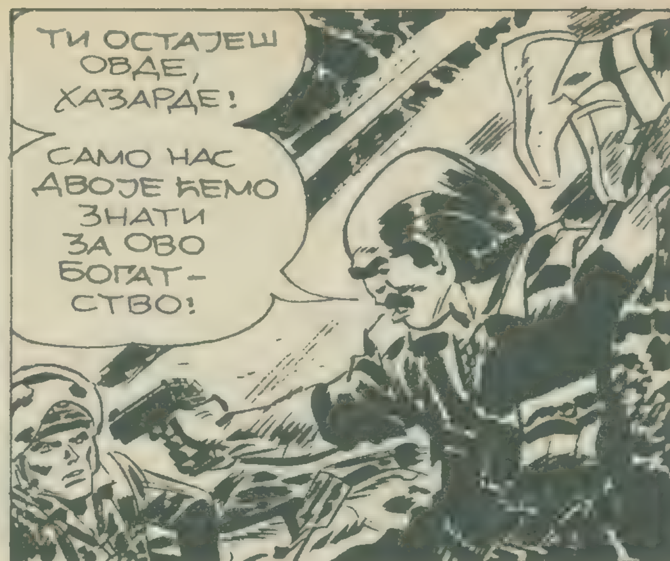
ТИ ОСТАЈЕШ ОВДЕ, ХАЗАРДЕ!
САМО НАС ДВОЈЕ ЋЕМО ЗНАТИ ЗА ОВО БОГАТСТВО!
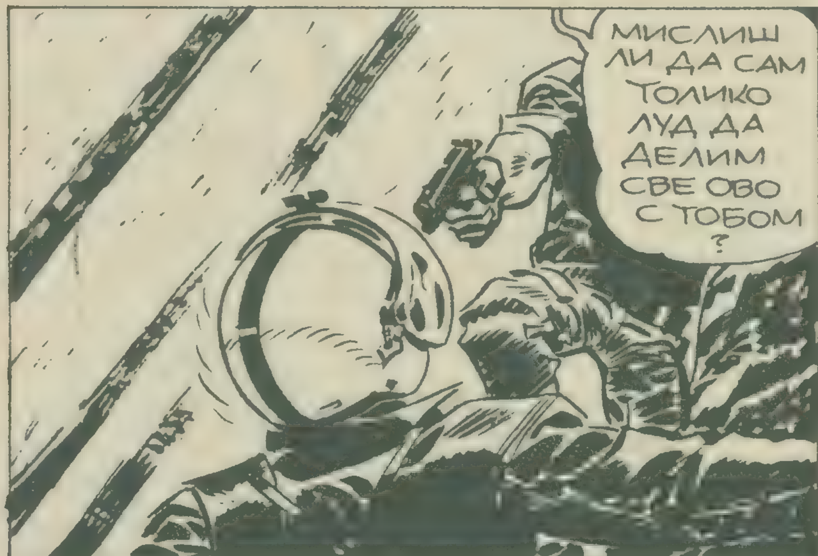
МИСЛИШ ЛИ ДА САМ ТОЛИКО ЛУД ДА ДЕЛИМ СВЕ ОВО С ТОБОМ?

НЕ! ТИ НЕЋЕШ С НАМА!
ЗА ЈЕДНОГ ИНЖЕЊЕРА, ПРИЛИЧНО СИ ГЛУП, РОНЕ! АКО ПУЦАШ, ДОЋИ ЋЕ ДО ЕКСПЛОЗИЈЕ И СВИ ЋЕМО ОДЛЕТЕТИ У ВАЗДУХ!

У ПРАВУ СИ, ЗАТО ЋУ ПРЕВРНУТИ ЧАМАЦ! А НЕ ВЕРУЈЕМ ДА ЋЕШ МОЋИ ДА ПЛИВАШ У НАФТИ!

У ТОМ ТРЕНУТКУ ЏОНИ ЈЕ ЗГРАБИО РОНА ЗА НОГУ...
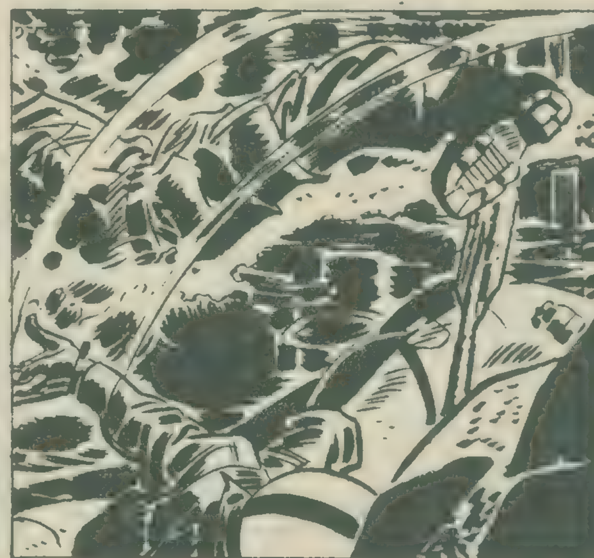

ЏОНИ ЈЕ ПОКУШАО ДА ИЗВУЧЕ РОНА АЛИ МУ ЈЕ ОН ИСКЛИЗНУО...
МАСНО ЈЕ! НЕ МОГУ ДА ГА ДРЖИМ!

ДЕВОЈКА ЈЕ ГЛЕДАЛА УПЛАШЕНО...
ИЗВИНИ, ГВЕН! ХТЕО САМ ДА ГА СПАСЕМ ИАКО ОН ТО НИЈЕ ЗАСЛУЖИО!

НЕЕ!
ПА ТИ СИ ЖИВ?

ЏОНИ И ГВЕН СУ ЗАПАЊЕНО ПИЉИЛИ У ПОГЛАВИЦУ...
ЗНАО СИ ДА ЋЕМО ОВУДА ИЗИЋИ?
НЕМОГУЋЕ!

АЛИ, РОН ЈЕ ПУЦАО У ТЕБЕ!
НАШ МОЛЕКУЛАРНИ ТРАНСФОРМАТОР МИ ЈЕ СПАСАО ЖИВОТ!

КАО ШТО ЈЕ СПАСАО И ЊЕГОВ!
РОН?! ЗАИСТА НЕ РАЗУМЕМ!

НИСМО ХТЕЛИ ДА ДОЗВОЛИМО ДА УМРЕ! МИ СЕ НИКОМЕ НЕ СВЕТИМО!
АЛИ СТРАХ КОЈИ ЈЕ ДОЖИВЕО...

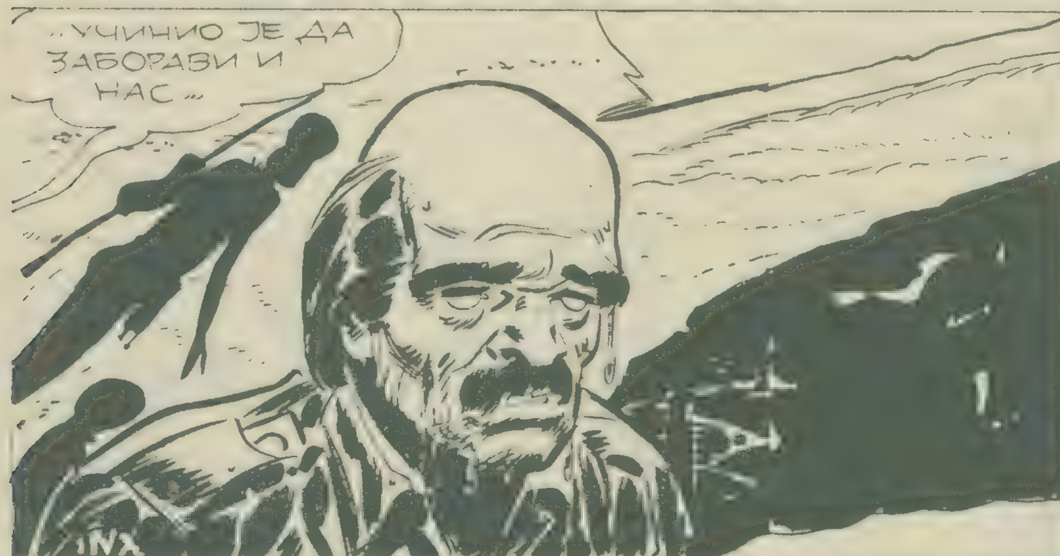
...УЧИНИО ЈЕ ДА ЗАБОРАВИ И НАС...

...И ОВО ЈЕЗЕРО НАФТЕ!
САДА МОЖЕТЕ ДА КРЕНЕТЕ!

ВРАТИТЕ СЕ У СВОЈУ ПРОКЛЕТУ ЦИВИЛИЗАЦИЈУ!
НАШИ АВИОНИ!

САМО ПРВО...
ДА, ЗНАМ! И МИ МОРАМО ДА ЗАБОРАВИМО СВЕ ОВО!

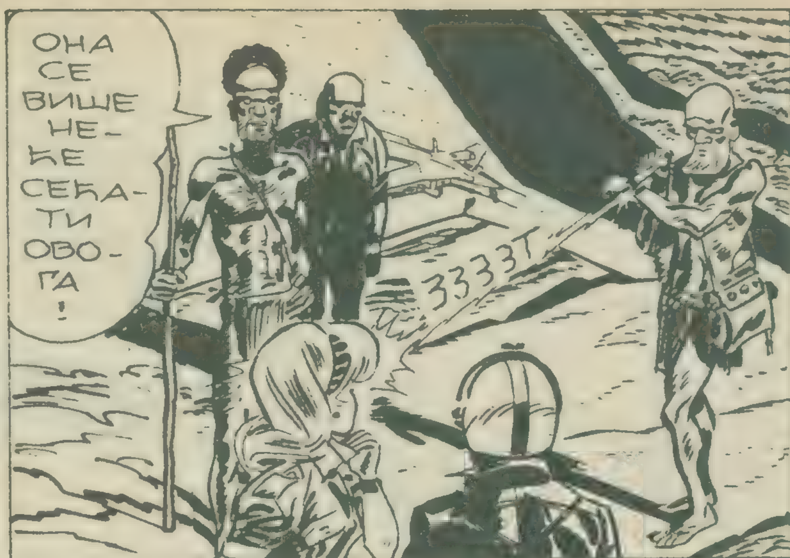

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП: **лутка са тавана**

ПОПАЈ
By Bud Sagendorf

ЗАШТО НИКАД НЕ МОЖЕМО ДА БУДЕМО САМИ ?
АКО ПРЕСТАНЕМО ДА ЈЕДЕМО... ОН ЋЕ СЕ ПРИЛЕПИТИ УЗ НЕКОГ ДРУГОГ!

ГУБИ СЕ!
АХА! ГУБИ СЕ!

ОЛИВА И ЈА ИДЕМО ОВДЕ НА РУЧАК! ЖИЦАРОШИ НИСУ ПОЗВАНИ!

НЕЋУ ДА ГА ЧАСТИМ... НЕК СХВАТИ ЈЕДНОМ!
ПОРУЧИ НЕШТО! УМИРЕМ ОД ГЛАДИ!
МЕНИ
МЕНИ

КО БИ РЕК'О ДА СУ МИ ОНИ ПРИЈАТЕЉИ!

ЈА МОГУ ДА РАЗБУЦАМ СВАКОГ МОРНАРА НА СВЕТУ!

СВАКОГ... БЕЗ ИЗУЗЕТКА!
ИЗВИНИ, ОЛИВА!

ГДЕ ЈЕ ОН, ПЕРО? ГДЕ ЈЕ ТАЈ ХВАЛИСАВАЦ?
ОТРЧ'О ЈЕ ОНОМ УЛИЦОМ ШТО ВОДИ У ПРИСТАНИШТЕ! МОЖДА ЋЕШ И СТИЋИ ТУ КУКАВИЦУ АКО ПОТРЧИШ!

БАШ ШТЕТА ШТО ЈЕ ПОПАЈ МОР'О ДА ОДЕ ПОСЛОМ... ДА МИ ОВО ПОРУЧЕНО СРЕДИМО... ЗАШТО ДА ПРОПАДНЕ?
?
?
Bud Sagendorf

Да ли је краљица била м

— НЕЋУ СЕ УДАТИ НИ ЗА НАЈВЕЋЕГ ПРИНЦА У ЕВРОПИ! — БИЛА ЈЕ УПОРНА ЕЛИЗАБЕТА I. — МОЈ МУЖ БИО ЈЕ И ОСТАЋЕ НАРОД ЕНГЛЕСКЕ!

Елизабета I Енглеска (1533—1603)

Требало је то да буде највећи догађај у енглеској историји тог доба: пред црквом Свичин у Лондону, окружен са пет стотина војника, гроф од Лејкастера је чекао своју невесту — краљицу Елизабету I. Чекао је дуго, а кад се краљица није појавила, изгубио је стрпљење, отправио је своје пратиоце и сам полако кренуо за њима.

А тада се догодила необична ствар; у пратњи само две дворске даме, краљица се искрцала на кеј из чамца који је довезао из Гринич палате. Одмах је ушла у кочију и одвезла се пред цркву Свичин где, наравно, никог није нашла. Зато је наредила кочијашу да окрене коње и врати се на Темзу.

Кочија је на путу према кеју наишла на усамљеног шетача. Био је то гроф од Лејкастера. Када га је угледала, краљица је искочила из кола и бацила му се у загрљај. Затим су заједно ушли у кочију и кренули према Гринич палати, али не чамцем преко Темзе, као што је краљица дошла, већ преко лондонског моста.

НАМЕРНО ЗАКАШЊЕЊЕ

Овај догађај, који се збио 1566. године, када је Елизабети I било 33 године, заувек је остао тајна и изазвао бројна нагађања многих историчара. Уобичајено мишљење, које се одржало вековима, било је да је краљица заиста имала чврсту намеру да се уда за Лејкастера, али да се, како је одувек била неодлучна када су у питању мушкарци, у последњем тренутку уплашила тог корака и намерно закаснила на — венчање.

Испитивања неких историчара довела су до изненађујуће претпоставке: најчувенија енглеска краљица, Елизабета I, била је — мушкарац! Истини за вољу, такви гласови пропестили су се већ у њено доба: брбљиви дворани су доласком Елизабете на престо добили једну „вечиту" тему за оговарања јер је краљичин однос према браку био у најмању руку веома чудан.

Елизабета I се истицала као изузетано добар политичар, што је дотле било изразито мушко умеће. У унутрашњој политици успела је да уједини нацију дотле подељену на католике и протестанте а у спољној да одржава равнотежу између Француске и Шпаније. Говорила је течно шест језика, јахала и ходала као мушкарац и имала мушкобањасте црте лица. Као одраслу жену никад је нико није видео нагу, чак ни њени лекари.

Већ у то доба, двор је био препун шушкања, нагађања и гласина о краљичином интимном животу. Као врло млада жена, Елизабета је скандализозала дворане својим кратким и изненадним флертовима са мушкарцима који су је окруживали, али никад нико од њих није могао да се похвали ни да ју је пољубио!

На свим портретима Елизабета I приказивана је с бујном златноријђом косом која је откривала врло високо чело. Па ипак, кад год би кренула на пут, захтевала је да се у њеном пртљагу нађе бар неколико перика. Оне су јој биле потребне, говорили су сумњалице, или зато што има слабу и ретку косу или зато што је — прођелави мушкарац!

Шпански амбасадор на енглеском двору гроф де Фериа који је имао задатак да за шпанског краља испроси руку Елизабете I, наравно из политичких разлога, вратио се у домовину с оваквим извештајем:

— Према извесним обавештењима које сам добио краљица Енглеске не може имати деце.

Ово мишљење било је неподељиво на енглеском двору.

С друге стране, из политичких и других разлога било је потребно да се краљица уда и зато је често била наговарана на тај корак. Њен одговор је увек био одлучно „Не". Једном је, у тренутку искрености рекла да се никад неће удати, „чак ни за највећег принца у Европи"! Њен муж, како је увек истицала, био је и остаће народ Енглеске.

Одбијање да се уда изазвало је гласине о њеном полу још у 16. веку. У то доба нико није сумњао да се Елизабета I родила 7. септембра 1533. године, и то као „аутентична" девојчица.

После смакнућа њене мајке Ане Болен дете је проглашено ванбрачним и послато у унутрашњост са гувернантом по имену Чемперноун. Њено потуцање по Енглеској завршило се 1558. године када је после смрти страшног Хенрија VIII, њеног оца којег је ретко виђала јер је био заузет новим женидбама и разводима с претходним супругама, постала краљица Енглеске. Владала је до своје смрти, 44. године касније.

ТАЈАНСТВЕНА ЗАМЕНА

То су чињенице. Ако је краљица била заиста мушкарац, онда је замена морала бити извршена много година раније. **Легенда каже да је Елизабета у седмој години оболела од куге и да је лежала у Оверктopту код Бислија, у Глочестерширу.** Забринути отац послао је поруку да ће доћи да посети болесно дете, али је девојчица умрла пре но што је стигао.

Дадиљу Чамперноун захватила је паника: бојала се да ће јој страшни краљ одрубити главу зато што није добро чувала његово дете. Зато је кришом сахранила Елизабету и потражила друго дете да покаже Хенрију VIII. Пошто девојчицу одговарајућих година није нашла, обукла је у Елизабетине хаљине лепога дечака дуге косе.

Краљ који годинама није

НЕ ДИРАЈ ПРОПЕЛЕР!

Путовање авионом данас је обична ствар, али је некада било права пустоловина. О томе сведочи и овај списак упутстава који је једна ваздухопловна компанија делила својим путницима пре педесет година:

1. ОБАВЕСТИТЕ О ЛЕТУ СВЕ ПОЗНАНИКЕ.

2. НЕ МАШИТЕ ШЕШИРОМ ИЛИ МАРАМОМ КРАЈ АВИОНА ПРЕД ПОЛЕТАЊЕ: АКО ВАМ ИХ ВЕТАР ИСТРГНЕ ИЗ РУКЕ МОГУ СЕ ЗАПЛЕСТИ У ЕЛИСУ.

3. НЕ ДИРАЈТЕ ПРОПЕЛЕР.

4. НЕ ИСТУРАЈТЕ ГЛАВУ КРОЗ ПРОЗОР ЈЕР ЋЕ ВАС ВАЗДУШНА СТРУЈА НЕПРИЈАТНО ИЗНЕНАДИТИ.

5. НЕ ИЗБАЦУЈТЕ ИЗ АВИОНА ЧАК НИ СИТНЕ ПРЕДМЕТЕ; ПАДАЈУЋИ С ВИСИНЕ ОД НЕКОЛИКО

КИЛОМЕТАРА ОНИ ДОСТИЖУ БРЗИНУ ПУШЧАНОГ ЗРНА И ОПАСНИ СУ ЗА СМРТНИКЕ КОЈИ ХОДАЈУ ЗЕМЉОМ.

6. АКО ПУТУЈЕТЕ У ОТВОРЕНОМ АВИОНУ, ПОНЕСИТЕ ДОБРЕ ЗАШТИТНЕ НАОЧАРИ И КОЖНУ ИЛИ СВИЛЕНУ КАПУЉАЧУ.

7. УПУТНО ЈЕ ГУТАТИ ПРИЛИКОМ УЗЛЕТАЊА И СЛЕТАЊА И УЗДРЖАТИ СЕ ОД АЛКОХОЛА НЕКОЛИКО САТИ ПРЕ ЛЕТА.

8. ПУТНИЦИ КОЈИ ЛЕТЕ НА ВЕЛИКИМ ВИСИНАМА ТРЕБА ДА ИСПРАЗНЕ БЕШИКУ ПРЕД ПОЛЕТАЊЕ И ДА ИЗБЕГАВАЈУ ГРАШАК, ПАСУЉ, ЦРНИ ХЛЕБ И СЛИЧНУ ХРАНУ КОЈА СТВАРА ГАСОВЕ У СТОМАКУ.

Сиротом путнику сигурно није било лако око срца!

ушко?

виђао своју кћерку био је преварен и тако је опасност прошла по госпођу Чамперноун. Али само привремено. Од тог тренутка морала је да и даље крије да је девојчица у ствари — дечак. **Да ова теорија може бити тачна потврђују истраживања Брема Стоукера, аутора „Дракуле“ који је сазнао да је средином деветнаестог века у Оверкоркорту пронађен мртвачки ковчег у којем се налазио скелет девојчице и остаци одеће из доба Тјудора!**

Замењени дечак могао је бити Невил, ванбрачни син војводе Ричмонда који је у Бзлију имао пријатеље и где је често одлазио. Ова замена могла је да одговара и војводи ако је желео да се отресе нежељеног сина.

ШТА КАЖЕ ИСТОРИЈА?

Наравно, све су то претпоставке. Историја нема доказа, осим ових вековима старих прича и скелета девојчице, нађеног у парку куће Оверкорт. Али, да је до замене заиста дошло, онда је могуће да је Лејкастер знао да је Елизабета мушкарац. Они су се срели када су имали око седам година, значи отприлике у време кад је замена била извршена, и од тада се стално дружили.

Ако је таква „ситница“ као што је пол рођене кћерке промакла једном краљу, сигурно да није могла да се сакрије пред седмогодишњим другом у игри који је касније постао гроф од Лејкастера. **Упркос многих сукоба, краљица Елизабета је, много година касније, на енглеском двору просто обасипала грофа од Лејкастера новцем, почастима и титулама — можда и зато да би што боље чувао заједничку тајну.**

И да би вешто одиграо улогу несуђеног краљичиног младожење чиме је требало убедити енглески двор и јавност да је Елизабета I хировита жена, али ипак жена! Ко то зна?

Историја до данас није одговорила на питање зашто се енглеска краљица увек тако чудно понашала кад су у питању били брак, мушкарци или лекарски прегледи. А још мање да ли је Елизабета била мушкарац оденут у женске хаљине, хермафродит или жена чији је интимни живот био потпуно поремећен постепеним преовладавањем мушких хормона у њеном организму.

С. К.

НЕСПОРАЗУМ

Оптужени се узалуд бранио да с пљачком и злочином нема везе. Био је прекривен модрицама и нико му није веровао.

Мали Клинтон Иствуд истрчао је из дворишта своје куће и потрчао путем према центру Маворта да преда на пошти писмо које му је мајка дала. Одједном се зачу звук мотора и поред њега прозвижда црни шевролет, широких гума које су шуштале по асфалту као кад се цепа свила. У овај мали градић на северу Шкотске ретко су залазили странци и Клинтон је задивљено гледао како велика кола јуре вртоглавом брзином, кад она изненада скренуше и уз страховит тресак заришe се у једно стабло поред пута. Нешто касније одјекну снажна експлозија! Дечак је неко време ужаснут посматрао а онда потрча што је брже могао да обавести мештане шта се догодило.

ЈЕДИНИ СВЕДОК

Пред вратима њујоршког стана Колдвелових стајала су два човека. Маргарит Колдвел упитно је гледала у њих, предосећајући лоше вести. Један од њих рече:

— Ми смо из полиције. Можемо ли да уђемо?

Маргарит пребледе. Тог јутра њен муж отпутовао је авионом у Лондон и она је очекивала да јој се исте вечери јави телефоном као што је увек чинио. Али, чекала је узалуд и провела немирну ноћ. Кад је следећег јутра зачула звоно на вратима, задрхтала је осећајући да нешто није у реду.

Полицајци су јој, пажљиво колико су могли, саопштили да је Џон Колдвел погинуо у саобраћајној несрећи у близини Марворта, у Шкотској. Нису знали узроке несреће и претпостављали се да је возач заспао за воланом и тако скренуо с правца.

Био је то страшан шок за младу жену.

У Марвортској полицијској испостави мали Клинтон одговарао је на питања иследника који су покушавали да на основу његове изјаве макар нешто сазнају, пошто је он био једини сведок несреће. Нешто опет није било јасно: дечак је био сигуран да је кроз прозор лимузине видео пре судара три главе. Био је сумрак и није могао да тврди да ли су били мушкарци или жене, али упорно је тврдио да их је било три! Остало је необјашњиво шта је Колдвел тражио у Шкотској, кад се знало да је кренуо у лондонско представништво, нити ко су могла бити она два путника!

ПОКОЈНИК НА ТЕЛЕФОНУ

Маргарит Колдвел примила је пријатеље и рођаке који су долазили да јој изјаве саучешће. Изненада зазвони телефон и кад је подигла слушалицу, она пребледе и умало се не сруши: јавља се Џон! Веза је била слаба и она је само схватила да се јавља из Енглеске и да је жив и здрав. Рекао јој је да сутра стиже авионом у Њујорк.

Маргерити још ништа није било јасно, али је била пресрећна! Следећег дана пошла је сва узбуђена на аеродром.

Када је авион слетео, она се напрегну да међу ситнишним људима у даљини препозна Џона. Он изађе и упути се према аутобусу за путнике, али пут му пресекоше два човека која му намакоше лисице. Стрпали су га у полицијски ауто који сместа појури у правцу излаза. Маргерит претрну, тек сада јој ништа није било јасно! Ипак, Џон је био жив а и она барем није била у неизвесности.

СЛУЧАЈНА ОКОЛНОСТ

Џона Колдвела су довели у њујоршку полицију. Оптужен је за оружани напад на једну усамљену пошту на путу за Марворт и убиство два поштанска службеника!

Узалуд се Колдвел правдао да са пљачком и злочином нема везе, да су га зауставили и напали непознати људи кад је с лондонског аеродрома ишао према Лондону. Нико му није веровао.

— Колеге из Скотланд јарда су брзе — уверавао је детектив — **истражиће се већ то.**

— Све ове модрице и ране — очајно је уверавао Колдвел њујоршког детектива — **потичу од њихових удараца којим су ме потпуно онесвестили. Нашао сам се у шуми, везан и испребијан и једва стигао до оближњег насеља, одакле сам се јавио! Кажем вам, све је било испланирано тако да изгледа да сам ја... Само нису планирали удес...**

Колдвел је упућен у истражни затвор и ко зна шта би с њим било да га једна случајна околност није спасла.

Његова кола, која су возили нападачи, зауставила су се на једној пумпи да узму бензин. Пумпу је држао један стари Шкотланђанин, помало особењак: никада није читао новине нити је у својој кући дозвољавао да се слуша радио, а о телевизији ни говора. Тако он није ништа знао ни о пљачки ни о саобраћајној несрећи, али догађај се ипак прочуо. Стари је тада одлучио да као лојалан грађанин помогне Скотланд јарду колико може. Отишао је до најближе испоставе и до танчина описао лимузину и три путника у њој, од којих ниједан није био ни сличан Колдвелу.

— Имам одлично око, — гласно и строго је говорио. **— А осим тога и један хоби већ двадесет година: записујем бројеве свих кола која код мене купују гориво...**

М. К.

НЕМА ВИШЕ!

Немачки лекар Оскар Ласар добио је писмо од неког сељака с молбом да му излечи ћелавост. Пошто није имао могућности да дође на преглед у град, сељак је приложио у писму прамен своје косе ради постављања дијагнозе. Ласар му је послао лек али је затражио од сељака да му пошаље још један прамен за свестранију анализу. Овог пута пацијент му је одговорио да је у првом писму, на жалост, послао своје последње власи са главе.

ДОКТОР БАКСУЗИЋ

ПОВЕРИОЦИ

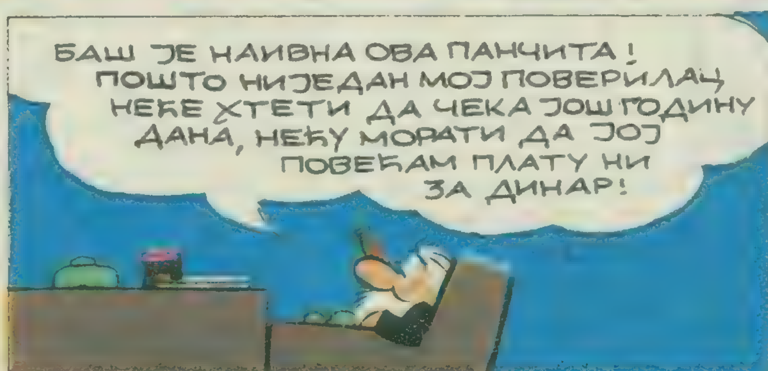

КУЋИЦА У ЦВЕЋУ

Сара Вилсон, инспектор Скотланд јарда, седела је дубоко заваљена у удобној фотељи, у канцеларији свог париског колеге инспектора Лалена, који је, замишљен, пушио своју лулу.

— Инспекторе — прекинула га је Сара — нешто сте ми много замишљени,

— Да сте на мом месту, Саро, и ви бисте били. Већ неколико месеци једна тројка проваликa врши по нашем граду. Верујемо да су јучерашњу провалу извршили такође они, али никако не можемо да их ухватимо на делу. Откако сте се јутрос неочекивано појавили код мене непрекидно размишљам о томе да вас замолим да нам помогнете. Ви сте стручњак у откривању на изглед неважних детаља.

— Ви ми инспекторе, ласкате. Али испричајте ми, молим вас, нешто више о њима.

— Колико је нама познато — наставио је инспектор Лален, они живе у једној лепој кући у предграђу Париза. Воде повучен живот..., и засад је то све.

— Не обећавам ништа, али видећемо — додаде Сара Вилсон.

Ускоро се Сара Вилсон нашла пред једном заиста лепом кућом. Пошто ју је обишла са свих страна застала је пред капијом на којој се изненада створи млађи човек.

— Извините, што сам овако непозвана упала на ваше имање, али недавно сам добила наследство и како сам пореклом Францускиња желим да подигнем кућу изван Париза. Лутајући околином наишла сам и на вашу кућу која ми се необично допала.

— Изволите — позвао ју је младић очигледно поласкан — уђите и разгледајте и унутрашњи део куће.

Сара није чекала. да је два пута позове.

После куће прешли су у башту која је такође била дивна.

— Живите сами? — распитивала се Сара Вилсон.

— Не, са још два друга. Они су отишли у куповину.

— Да ли и башту сами одржавате?

— Па, нас је тројица, а сви волимо цвеће, тако да нам и није тешко.

Пред подрумом Сара се зауставила пред великим роштиљем на чијој се решетки угнездио паук у чијој је мрежи било неколико већ сувих мува.

— Ох! Какав роштиљ! — уздахнула је Сара. — Мора бити да правите овде дивне гозбе!

— У праву сте, госпођице! Ето, баш јуче смо пекли бифтек!

— Ах! Вода ми иде на уста — цвркутала је Сара Вилсон. — Али опростите сад сам се сетила да имам заказан ручак и морам да бежим... Хвала вам на гостопримству!

После једног сата Сара Вилсон је опет била у канцеларији инспектора Лалена. Пошто је пажљиво саслушао њену причу он је одушевљено устао од стола да би јој честитао на детаљу који је уочила и који јој је помогао да открије да је млади човек лагао кад је казао...

Шта мислите, драги читаоци, који је детаљ у причи навео Сару Вилсон да посумња у речи младог човека. Ако сте погодили, честитамо! Ако нисте расположени за решавање детективских загонетки прочитајте решење у дну стране.

РЕШЕЊЕ ЗАГОНЕТКЕ:

Млади човек је лагао кад је казао да су баш „јуче пекли бифтек на роштиљу". Јер, Сара Вилсон је јасно видела да роштиљ дуго није употребљаван: на њему се нахватала дебела паучина.

НЕУМОРНИ ГРАДИТЕЉИ ИЗ ПРАИСТОРИЈЕ

ОРКЕСТ

Једна од најраспрострањенијих животињских врста су мекушци, животиње без костију како их неки називају, нејаке и слабашне на изглед а заправо невероватно издржљиве и животне. Да није тако, зар би успеле да се одрже читавих 600 милиона година? Има их свуда: у сеновитим вртовима, на ливадама и у степама, у горским језерима и морским дубинама. Међутим, највећу пажњу по раскоши боја и маштовитости облика привлаче морски мекушци, нарочито они у тропима. Све доскора веровало се да највећи број врста живи на дубини до 10 метара а само неке, изузетно, и на 200 метара. Недавна испитивања показала су, међутим, да мекушаца има чак и на дубинама од 10.000 метара. Многи научници називају пужеве и шкољке, само два од неколико родова мекушаца, неуморним градитељима. Не без разлога. Од тренутка кад се излегу они непрестано изграђују од вапненца (калцијум карбоната) своју љуштуру, односно кућицу у којој живе. Без вапненца живот шкољки и пужева би био немогућ: тамо где нема њега, нема ни њих.

(1) **ТРИТОНОВА ТРУБА** — Пуж Charonia tritonis, или како га у народу називају Тритонова труба, живи у многим морима али га највише има у Карипском Индо-пацифику и у близини јужних обала Африке. Не ретко може да се нађе и у Средоземном мору а понекад чак и у водама јужног Јадрана. Некада, па и данас, шкољка овог пужа употребљавала се као труба за време религиозних обреда, у рату, мореплловству и рибарству. Шкољке различитих величина дају различите тонове тако да неки народи од Тритонових труба праве читаве оркестре. Једна врста Charonia tritonis даје звук врло сличан њакању магарца.

(2) **ВЕЛИКА КАО КОРЊАЧА** — Cerastoderma - Adule је шкољка која живи у свим морима света. У Јадрану и Средоземљу је релативно мала али зато у топлим морима, нарочито у области Занзибара, Маурицијуса и Мадагаскара достиже величину осредње корњаче.

(3) **ПУЖ-ТИГАР** — Cypraea tigris, пуж којег због пегаве шкољке називају тигром, живи у готово свим морима. Међутим, најлепши примерци овог пужа веома чврсте шкољке могу да се нађу на обалама источне Африке и на Мадагаскару. Мада живи на великим дубинама, пуж-тигар излази у плићак да би бацио икру и тада га је најлакше уловити.

(4) **СЕДЕФИ СА ФИЛИПИНА** — Уз коралне спрудове јужног Пацифика, у близини обала Јапана, Нове Гвинеје, Аустралије и Филипина живи пуж Turbo petholatus. Његова шкољка од седефа користи се за прављење дугмади и других украсних предмета.

(5) **ЂАВОЉЕ КАНЏЕ** — У Индо-Пацифику од обала источне Африке па све до Нове Гвинеје, живи пуж Lambis-Lambis којег народ због необичног облика назива и ђавоље канџе.

(6) **ПЕХАР ОПТОЧЕН ЗЛАТОМ** — Nautilius pompilius живи у области Индонезије и Филипина. Зову га и пуж-једрењак јер се врло брзо креће по површини мора. У случају опасности савије опну која му служи као једро и увуче у кућицу велику количину воде тако да нагло потоне. Некада су се на дворовима краљева за време свечаности употребљавали пехари направљени од шкољки пужа-једрењака. Готово сви су били оптočени златом.

(7) **ЦРВЕНИ БИСЕРИ** — Мада су пужеви добили своје име по томе што пузе, има и изузетака који пливају или чак скачу! У ову врсту спада и Strombus gigas, пуж који ствара бисере црвене боје. Овај мекушац којег још називају и велики краљички пуж живи углавном у Црвеном мору и на обалама Флориде и Кубе. Вади се на дубини од 2 до 7 метара. Месо му је веома укусно и важи за праву посластицу.

(8) **ЦАРСКА КРУНА** — У веома ретке и скупоцене пужеве спада Voluta aulica imperialis који живи на обалама Флориде. Сматра се да је ова врста пужа која је позната и под именом царска круна стара неколико десетина милиона година.

(9) **ЖИВИ У ПЛИЋАКУ** — Близак сродник Volute aulice imperialis је Voluta melo aethiopicus, пуж који живи у водама Црвеног мора и у близини обала Аустралије и Нове Гвинеје. За разлику од свог сродника овај пуж се веома често налази у плићацима. Крхке је грађе.

(10) **ВОДЕНИ ШКОРПИОН** — У Пацифику живи пуж Lambis chirarga којег због сличности са шкорпионом називају и именом овог инсекта. Живи на већим дубинама у Пацифику и због тога се веома тешко лови. Међутим, у време бацања икре излази у плићак и тако постаје плен рибара.

(11) **У ПЕЋИНИ КРО-МАЊОН** — Мада живи у Индијском океану, и у области Филипина, Индонезије, Кубе и Мексичког залива, шкољка црвени шлем, односно Cypraecassis rufa пронађена је и у једној пећини у близини француског градића Кро-Мањон. Пошто се користи за израду накита, веома је цењена и тражена.

(12) **СЛУЗ ГРИМИЗНЕ БОЈЕ** — У род Murex, пужева у чијим се жлездама у плашту лучи слуз гримизне боје, спада и Mureh ramosus који углавном живи у Индо-пацифику. Најлепши примерци овог пужа могу да се нађу у близини обале источне Африке али га исто тако има и у Средоземном мору.

(13) **НАЛИК НА УХО** — Пужеви рода Haliotis, који личе на ухо, живе у Индијском океану, Мексичком заливу и на обалама Калифорније. Има их црвених, белих, зелених. Због веома укусног меса користе се за исхрану. Шкољка која садржи слој седефа користи се за израду накита.

(14) **СА ОБАЛА УСКРШЊИХ ОСТРВА** — На обалама Ускршњих острва и у близини Фиџија живи пуж Cassis tuberosa. Има изванредно лепу шкољку, која се прелива у свим дугиним бојама. Кад порасте Cassis tuberosa обично потамни и постаје готово црна.

Снимци: П. Оторанов
Текст: О. Вукадиновић

АР ОД ШКОЉКИ

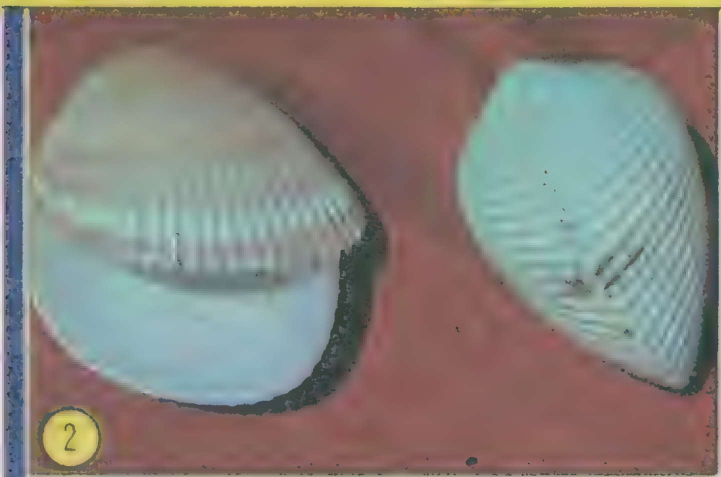

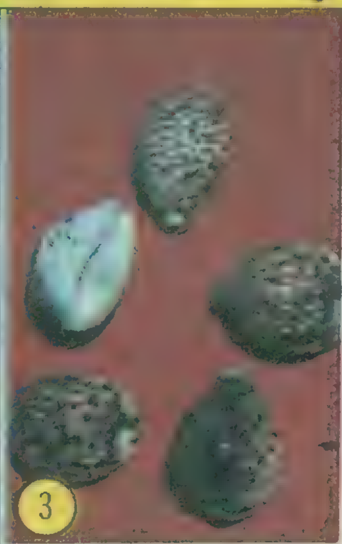

ХИТ СТРАНА

СПЛИТ 76

Према првим оценама фестивал забавних мелодија СПЛИТ 76, који се управо одржава, има великих изгледа да оправда реноме који ужива. У току три дана колико Фестивал траје, публици се представљају најеминентнији домаћи интерпретатори. Листа певача је дугачка, што не значи да није и брижљиво одабрана. Преко мелодија које је одабрао специјални жири интерпретирају: Мери Цетинић, Тереза Кесовија, Мики Јевремовић, Далибор Брун, Цо Маричић, Кемал Монтено, Ото Пестнер, Зафир Хаџиманов, Ксенија Еркер, Ибрица Јусић, Миро Унгар, Оливер Драгојевић, групе: ПРО АРТЕ, ТЕШКА ИНДУСТРИЈА, ЛИБЕРТАС, ДУБРОВАЧКИ ТРУБАДУРИ, 777 и други.

Изузетну боју Фестивалу даје вече далматинских песама које је прошле године доживело ватрено крштење и постигло велик успех. Зато је и разумљиво што су организатори и овог пута велику пажњу поклонили овом делу Фестивала који има за циљ да негује и афирмише музику тог распеваног поднебља. За извођење је одабрано 14 далматинских песама које су написали наши најуваженији композитори. У току две забавно-музичке фестивалске вечери, то јест првог и другог јула, биће изведене 23 мелодије. На основу оцена жирија и присутне публике последњег дана, то јест сутра, у суботу 3. јула извешће се 16 композиција. Ово вече, названо још и велики финале, директно ће преносити Југословенска радио-телевизија. У очекивању нових ведрих нота, које би требало да освеже вруће летње дане, подсетимо се још једном прошлогодишњег Фестивала који је био више него успео. Опредељење за домаћу песму а самим тим одбацивање интернационалне оријентације Фестивала, веома је значајан корак, који се показао оправданим, јер су до правог изражаја дошле управо оне вредности Фестивала које су се ранијих година његовом интернационалношћу губиле.

Најбољи пример, свакако је и податак да се песме са СПЛИТА 75, још радо слушају, док су плоче са нумерама „Моја Ане броји дане", „Вратија се барба из Америке", „Ја не могу друго него да је љубим", „Једна жена чека брод" и „Њежне струне мандолине" одавно премашиле сребрне тираже. Организатори нам обећавају да ће овогодишња манифестација бити још успешнија, у шта не би ни требало посумњати, бар на основу онога што смо имали прилике да видимо и чујемо прошле године.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

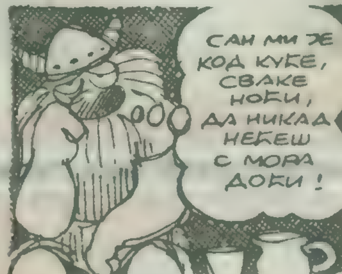

ТАМАРА

Музика и текст:
Борис Бизетић
Извођач:
Борис Бизетић

Тамара, још те памтим
ево и зима дође
мало је времена прошло
да моја љубав прође.

Тамара, још те памтим
ко јутро после ноћи
знао сам ако одеш
никада нећеш доћи.

Тамара, ако већ љубав бришеш
Тамара, зашто ми писма пишеш
Тамара, зар је и прича наша
к'о друге љубави
И други су волели ко ми . . .

ЧИТАОЦИ ЈАВЉАЈУ...

ВЕСТИ ИЗ ПРИЈЕДОРА

Поштована редакцијо,

Читајући Забавник нашао сам на хит-страни извјештај једне читатељке из Београда о поп-групи која забавља младе Београђане па сам одлучио да вам и ја пошаљем један такав чланак у нади да ћете га објавити.

Већ дуже вријеме у Приједору постоји вокално-инструментална група КОТА. Његујући властити стил рок-музике састав је брзо стекао симпатије приједорске омладине. Да то није само тренутан успјех, свједоче и турнеје по Босанској крајини на којима их публика увијек добро прима. Захваљујући члановима овог састава приједорски љубитељи поп и рок-музике могли су да виде и чују најпознатије југословенске рок-групе: БИЈЕЛО ДУГМЕ, БУМЕРАНГ, АВЕ, 220, ТЕШКА ИНДУСТРИЈА, ТНТ и друге с којима је КОТА имала заједничке концерте.

Група има и властите композиције: „Истина о мени", „Блуз идола", „Био сам једном", „Игре на пијеску", које су предвиђене и за њихове прве снимке.

Чланови групе вјерују да ће новим инструментима које су недавно набавили моћи још успјешније да развијају свој специфичан стил.

И на крају да вам представимо чланове групе: Милан Вујичић, вокал; Енес Гроздانић, бубњеви; Сеад Делкић, соло-гитара; Емир Бабић, оргуље, клавир и Зоран Жунко, бас-гитара.

СУАД КУЧКОВИЋ
Вука Караџића 31
78300 Приједор
(хон. 50 дин)

Група БУВАМАРЕ из Лесковца обрадом старе песме „Ајде, Јано" постигла је запажен успех.

БОРИС БИЗЕТИЋ

Већ скоро четири месеца млади београдски кантаутор Борис Бизетић налази се у Ријеци где служи војни рок. Они којима то није било познато вероватно то нису ни приметили, јер се хитови које је он створио готово свакодневно могу чути на радио-програмима и у репертоарима наших најеминентнијих певача. Последњи успех, победа на фестивалу забавне музике „Београдско пролеће" само нам је показала да је Борис са својом песмом увек присутан и да у његовом стваралачком раду нема паузе.

Љубитеље музике Бориса Бизетића свакако је највише обрадовала вест да се недавно у продаји појавила његова друга ЛП плоча. Композиције које су се нашле на њој, брижљиво су одабране и намењене су углавном онима који су заљубљени. Плоча је тематска, тако да ће можда, својим музичким садржајем некога мало и изненадити, јер се на њој не налазе песме у већ познатом стилу са карактеристичним и лако памтљивим рефренима. Десет композиција из новог албума наставак су хит-нумера „Не верујем" и „Како си". Колико је у свему томе Борис успео свакако ће ускоро рећи и музички критичари који последњих година нису баш били најнаклоњенији младом музичару. Али, чак и ако оцена критичара не буде највиша, Борис ће наставити да ради јер не жели да изгуби ни тренутак времена.

Његове старешине у војсци имају много разумевања за његов рад.

Кад је недавно боравио у свом граду рекао нам је: „Када сам одлазио у Армију плашио сам се да нећу имати времена, а ни могућности, да несметано стварам. Али убрзо по доласку у Ријеку схватио сам да је мој страх био безразложан. Моје старешине су ми изашле у сусрет, тако да данас у часовима одмора могу несметано да стварам. У мојој касарни водим и војни оркестар што ми још више олакшава композиторски посао. Веома сам им захвалан и надам се да ово време које проводим далеко од Београда неће никако утицати на моје стварање". Борис је то већ доказао и новом плочом и наградом на „Београдском пролећу". Остаје да сачекамо још једну плочу коју ће Борис припремити у Ријеци. А до тада пожелимо му успех и јавимо му се понекад, јер Борис, као и сваки војник, с нестрпљењем очекује поштара.

Адреса: Борис Бизетић
В. П. 7640/КС
51000 Ријека

НОВЕ ПЛОЧЕ НАШИХ ДИСКО-КУЋА У ПРОДУКЦИЈИ

ОМЛАДИНА 76

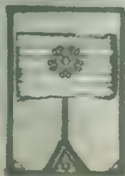

На ЛП плочи овогодишњег фестивала младих композитора ОМЛАДИНА 76 нашло се 14 најбољих композиција. Фестивал, који је према општим оценама задовољио све критеријуме, свакако је заслужио да има и своју велику плочу.

ЛЕО МАРТИН

LEO MARTIN

Велика плоча Леа Мартина „ Лаку ноћ, драга", садржи десет нумера овог одличног интерпретатора. Поменимо само неке: „Лаку ноћ, драги, лаку ноћ, драга", „Једном кад се заљубиш", „Дани", „Збогом, збогом, љубави", „Има времена" и „Све наше младости" — тему из ТВ серије „Отписани".

NAZARETH

Некада веома популарна шкотска група NAZARETH својом новом ЛП плочом заслужује вашу пажњу. Назив плоче је »Close Enough for Rock'n' Roll« садржи неколико изврсних нумера.

CHARLES AZNAVOUR

Шарл Азнавур, по мишљењу многих највећи живи шансоњер света, који никако да остари, пријатно нас изненађује још једном својом великом плочом. Уз већ познате хит-нумере овог певача на плочи су се нашле и неке старије мелодије које нашим слушаоцима нису познате.

ПОП-ЗАНИМЉИВОСТИ

Својим макси-синглом на коме се налази композиција „Сателит", крагујевачка група СМАК успела је да се нађе на свим домаћим топ-листама.

После успешне турнеје група КВИН (QEEN) одлучила је да се неко време не појављује на концертима како би припремила материјал за своју нову плочу која ће се појавити почетком ове јесени.

YU група, која је зимус прославила петогодишњицу свог постојања, недавно се распала. Групу је напустио Раша Ђелмиш који сада покушава да створи састав у коме би и даље свирао бубњеве.

Састав БИЈЕЛО ДУГМЕ, апсолутни рекордер у броју продатих плоча код нас, својим албумом „Шта би дао да си на мом мјесту". достигао је фантастичан рекорд. Плоча је продата у тиражу

од 170.000 примерака, што и у оквирима западних продукција представља велик успех, а групи гарантује прво место на топ-листама.

Популарна шведска група ABBA, чији је последњи хит „Фернандо" постигао велик успех, спрема се на велику турнеју по Европи која ће трајати више од месец дана.

ЗЛАТНИ ПРСТИ, из Зајечара, који су тренутно на јадранској обали, својим албумом првенцем освојили су симпатије многих љубитеља рок-музике.

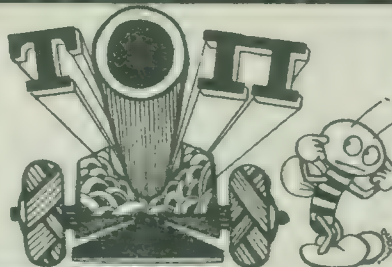

ЛИСТЕ

СТРАНА ТОП-ЛИСТА У ДОМАЋОЈ ПРОДУКЦИЈИ

1. NO REGRETS — Walker Brothers ПГП РТБ
2. SUNSHINE DAY — Osibisa — ЈУГОТОН
3. SAVE YOUR KISSES FOR ME — Brotherhood of Man — СТУДИО Б
4. YESTERDAY — The Beatles — ЈУГОТОН
5. RAIN — Status Quo — ПГП РТБ
6. HELLO NADINE — Mungo Jerry — ПГП РТБ
7. MONEY HONEY — Bay City Rollers — ЈУГОТОН
8. BOHEMIAN RHAPSODY — Qeen — ЈУГОТОН
9. SPACE ODITY — David Bowie — ЈУГОТОН
10. IN FOR A PENNY — Slade — ПГП РТБ

ЕНГЛЕСКА

1. FERNANDO — Abba
2. SAVE YOUR KISSES FOR ME — Brotherhood of Man
3. JUNGE ROCK — Hank Mizell
4. MUSIC' — John Miles
5. I'M MANDY, FLY ME — 10 CC
6. GIRLS, GIRLS, GIRLS — Sailor
7. S S S SINGLE BED — Fox
8. GET UP AND BOOGIE — Silver Convention
9. LIFE IS TOO SHORT, GORI. — Sheer Elegance
10. CONVOY GB — Laurie Lingo and the Dipsticks

Домаћа листа

1. НОЋ ТИ ДИРА КОСЕ ЦРНЕ — Мишо Ковач — SUZY

★ ★ ★

2. НАД ЈЕДНОМ ЗАЖЕЛИШ — Златко Пејановић — ПГП РТБ
3. ДОСТА МИ ЈЕ ЊЕНОГ ХЛАДНОГ ОСМЕХА — Мики Јевремовић — ЈУГОТОН
4. ЦИЦИБАН — COD — ЈУГОТОН
5. САТЕЛИТ — Смак — РТВ ЉУБЉАНА
6. HALLO, Mr ELTON JOHN — Зденка Ковачичек — ПГП РТБ
7. ТАКО ПРОЂЕ КО НЕ ПАЗИ НАД ГА ПАРНИ ВАЉАК ЗГАЗИ — Парни ваљак — ПГП РТБ
8. HANA — Indexi — ДИСКОТОН
9. ГДЕ СИ БИЛА, ЛЕПА КЕЈО — Сунцокрет — РТВ ЉУБЉАНА
10. ТАМАРА — Борис Бизетић — РТВ ЉУБЉАНА

ЗОРАН МИЛИВОЈЕВИЋ

Мада пева већ неколико година млади београдски певач Зоран Миливојевић много је више познат и цењен у иностранству него код нас. Са успехом је гостовао у Совјетском Савезу. Тако је током месеца марта, априла и прве половине маја био учесник великог путујућег фестивала МЕЛОДИЈЕ ГРУЗИЈЕ. Ова смотра, која се може упоредити са италијанском Канцонисимом, окупила је најбоље младе певаче из 12 социјалистичких земаља укључујући и Кубу. После завршеног фестивала велики сребрни пехар припремљен за победника нашао се, по оцени штампе, у правим рукама: добио га је овај наш певач.

Зоран се на сцени први пут појавио 1970. године као дебитант на фестивалу БЕОГРАДСКО ПРОЛЕЋЕ: певао је „Ти си све што имам". Публика готово свих узраста брзо га је прихватила, а песме „Цура боса", „Не причај мами", „Снови моји, снови твоји", „Емилијан", „Калимеро", „Дом за тебе" итд. за веома кратко време постају хитови. Ових дана у продаји се појавио и Зоранов нови сингл са два светска хита која у преводу носе наслове „Догодиће се нешто" и „Бројим до сто", а које су са успехом интерпретирали Маут и Мек Нил. Мада је добро продавао своје плоче и успео да снима чак и у иностранству, Зорану још није пружена шанса да се огледа и као аутор велике плоче. Он се нада да ће му таква могућност једног дана

ипак бити пружена и да награда „Сребрни орфеј 1974." освојена на фестивалу у бугарском граду Варни и прво место на фестивалу младих европских певача у Готвалдову (Интерталенту), неће остати само украс у његовој витрини. Ових дана Зоран се налази на међународном фестивалу на коме се такмичи за „Златну лиру".

ВЕСЕЛЕ ИГРАРИЈЕ ЗА МЛАЂЕ И СТАРИЈЕ

1 Да ништа не треба бацати саветује нам Марина. Она предлаже да од старих најлонских чарапа (може и различитих боја) исечете траке, затим те траке уплетете и ушивањем једне кике за другу направите ручну торбицу. Ако сте вешти поставите торбицу изнутра да се не би брзо искрзала, а ивице опшијте траком у боји.

Марина Илић, М. Тита 325/1, 18000 Пирот

2 Од старог можете направити ново, тврди и Татјана. Њен предлог је да се употребљеној бомбоњери уздигне косо поклопац, с друге стране залепи картон истог облика да би се добио облик крова. Затим на предњој страни направите прорезе у које могу да се увуку оловке а на задњој страни поклопца направите фишеке од јачег папира у које ћете стављати мање лењире и пенкала. На предњу страну поклопца можете залепити и распоред часова да би вам тако био увек при руци.

Татјана Матић, Ивана Милутиновића 58 20, 11000 Београд

3 [illegible] послужавник [illegible] ако [illegible] пац кутије од [illegible] ла облепите [illegible] лепљивом [illegible] [illegible] за облагање полица у [illegible].

Катарина Хорват, Косовска 7, [illegible] Сомбор

4 Ако желите да освежите старе јастучнице, на једној страни платна или сомота извезите „Лаку ноћ" а на другој „Добро јутро".

Весна Максимовић, Страхињића Бана 8/33, 18000 Ниш

5 Обичној картонској кутији скините дно и поклопац, затим дно кутије обмотајте ликом (рафијом), ушивајте и у исто време уплићите лику на местима где је дно кутије. Од поклопца исеците рам од картона одговарајуће величине, обмотајте та ликом, а унутар шупљине изукрштајте лику исто као што сте радили дно. Поклопац пришијте за кутију и добићете лепу кутију у којој ћете држати ситнице.

Ксенија Посавец, Борисa Кидрича 4, 43300 Копривница

6 Мале полице за цвеће добићете ако од тањих дашчица изрежете три, четири дашчице у облику троугла и помоћу канапа их прикачите за зид. Да се полица не би откачила, причврстите је типловима и ексерима — кукицама за таваницу и зидове.

Мунић Тетарић, Браће Алагића 31, 78000 Бања Лука

7 Ако вам се разбије огледало на витрини, залепите на картон исте величине као што је и разбијено стакло са једне стране шарену хартију, а са друге мање кутије у које можете ставити [illegible] ситнице. Стране са кутијама ставите са унутрашње стране.

Дејан Богдановић, Владе Зечевића „С" 24 1/6, 15300 Лозница

Захваљујемо свим овим читаоцима на корисним предлозима и награђујемо сваки рад са по 100 динара.

ДУГ ЖИВОТ – У НАСЛЕЂЕ

НАУЧНИЦИ ТВРДЕ ДА ЈЕ ДУГОВЕЧНА МЛАДОСТ ОСОБИНА СТЕЧЕНА ОД МАЈКЕ А НЕ ОД ОЦА. ЖЕНЕ У ПРОСЕКУ ДУЖЕ ЖИВЕ ОД МУШКАРАЦА, ШТО ЗНАЧИ ДА СПОРИЈЕ И СТАРЕ.

Како спречити или бар одгодити старење — једно је од питања које интересује савремену науку. Последњих година пронађени су многи препарати, као „геровитал", витамин Б-15, чак се и за мекиње тврди да успоравају тај природни процес којем до данас ниједан живи организам није одолео.

Ипак, да би се нашло решење те загонетке, научници се труде да разјасне зашто долази до старења које се код људи примећује не само по набораној кожи и седим власима, већ и по променама на свим органима и системима који омогућују живот.

Савремена медицина истиче да је старење сложена појава и да се не може објаснити само једним узроком, као што је смањење функција појединих жлезда са унутрашњим лучењем, разне промене у ћелијама централног нервног система, отрови који се нагомилавају у цревима а одатле не могу да се одстране, утицај космичког зрачења или радијација са других планета...

Хиљаду година за богате

У разним библијским легендама каже се да су раније људи много дуже живели него данас. Тако је, према миту, Адам живео 930 година, његов син Сет 912, а Метузалем је умро тек у 969. години. У ову дуговечност данас нико не верује, а историјска истраживања су показала да су наши преци у просеку живели много краће, тако се у Римском Царству живело просечно 20—30 година.

Међутим, старост од 1.000 и више година „моћи ће да доживе" неки богати Американци који данас дају хиљаде долара клиникама специјализованим за замрзавање људских тела. Остаје питање да ли ће се ти људи касније моћи одмрзнути, ако лекарима у будућности то и буде пошло за руком, како ће се ти „заморчићи савремене науке" сназаћи у новој епохи. То би било исто као кад би римски патрициј сео у авион или кад би стари Египћанин дошао да овери здравствену књижицу.

Новија истраживања показују да је постизање дубоке старости, у ствари, наследна особина. Примећено је да се код једнојајчаних близанаца први симптоми старења јављају готово истовремено, што само иде у прилог овој теорији. На основу проучавања предака многих шведских и финских породица, у периоду од 400 година, доказано је да је тај наследни фактор углавном стечен од мајке, а не од оца.

Неки научници тврде да „дуговечна младост" зависи и од телесне конструкције — спорије старе људи који нису ни мршави ни дебели, као и мушкарци који имају широк грудни кош. И од боје коже зависи да ли ће неко касније почети да заборавља ствари или добити артеросклерозу. Тако северноамерички Индијанци и црнци спорије старе од белаца а Кинези готово исто као Европљани.

Данас се поуздано зна да дужина живота и брзина старења зависе у првом реду од брзине енергетске потрошње у протоплазми ћелија, заправо од брзине размене материје и енергије у организму. Што је бржи темпо живота, то је брже и старење.

Дијета је корисна

И спољашни фактори утичу на брзину старења, од носно размену материје и енергије у ћелијама. Експерименти са винском мушицом Drosophilom melanogaster показали су да ниска температура смањује живахност и на тај начин продужује укупно трајање њеног живота. На температури од 10 степени Ц живи 178 дана, док на температури од 30 степени Ц живи само 21 дан. Али, код човека се показало да температура не утиче битно на брзину старења, тако да није ништа необично што Ескими живе краће од неких афричких племена, у којим је просечна дужина живота и 80 година.

Експерименталне животиње које су биле изложене гладовању дуже су живеле него њихови рођаци који су се обилно хранили. **Код људи се још не зна да ли дијетална храна може да продужи живот, али се поуздано зна да га скраћује узимање намирница у којим има доста животињских масти.**

Ако се ткиво човечијег ембриона стави у крвни серум младих особа и у крвни серум стараца, оно ће у оба случаја, после 10 до 12 дана изумрети али ће се ћелија ткива у серуму младих особа у почетку брже размножавати. То показује да у крвном серуму младих особа постоји нека супстанца која подстиче ткиво на обнављање а да у серуму старијих људи има материја које спречавају растење ткива. **Занимљиво је** да младе особе које су приликом трансфузије примиле крв старијих особа па чак и стараца, нису показале знаке „тровања" организма или превременог старења.

Козметика и нега такође „доприносе" да се све спорије стари. Ипак, сви ти „препарати" само прикривају боре а мода атрофиране мишиће. Лек против њих налази се у рукама савремене науке, пре свега генетичара.

Многи се данас питају шта ће се десити ако се једног дана открије лек против старости. Мада људи теже бесмртности, они се и плаше дуговечности тврдећи да ће тада наша планета постати пренасељена.

Б. Јеремић

ВАЛМИ — ПОСЛЕДЊИ ЈЕДРЕЊАК

У зору 17. октобра 1853. године француско-енглеска флота почела је опсаду руске луке Севастопољ, на Кримском полуострву. Савезничка флота није, међутим, никако успевала да сломи отпор Руса, који су са 2000 топова бранили градске зидине и наносили велике губитке савезничким бродовима.

Међу 130 савезничких једрењака истицао се један француски брод, који се од осталих разликовао по величини и облику бродског корита. Био је то једрењак „ВАЛМИ", 64 метра дуг и 17 метара широк, са носивошћу од 5000 тона а наоружан са 120 топова.

„ВАЛМИ" је био највећи и најлепши једрењак у том периоду, са тако увежбавом посадом каква је ретко виђена у историји поморских битки. Када је 1847. године поринут, одмах је изазвао жучне дискусије поморских стручњака, због свог облика којим се разликовао од свих осталих једрењака тога времена. Зидови корита били су му сасвим равни, док су код свих осталих једрењака били под углом, што је „ВАЛМИЈУ" омогућавало стабилнију пловидбу и више товарног простора. Ове предности показале су се и у севастопољској бици.

Савезничка флота је после дуге битке успела да сруши Севастопољ до темеља, умногоме захваљујући снажној ватри многобројних топова са „ВАЛМИЈА", али се тада десило нешто што нико раније очекивао.

Урагански ветар сручио се на обале Крима и тешко оштетио француско-енглеску флоту. Само ратни бродови опремљени парним моторима успели су да се извуку из опасне зоне док су готово сви једрењаци били уништени. Око 400 морнара изгубило је том приликом живот. „ВАЛМИ" и преостали једрењаци враћени су у Средоземље.

Ово није представљало само крај „ВАЛМИЈА", већ и свих осталих једрењака, које су заменили нови бродови, претече данашњих крстарица и разарача.

ЈЕДРЕЊАК „ВАЛМИ" СТРАНА 30—31

ВАЛМИ
ПОСЛЕДЊИ ЈЕДРЕЊАК
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
47
46
48
49
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
71
73

1. Изглед брода отпозади 2. Кабина команданта брода 3. Адмиралов стан 4. Официрска кабина 5. Просторија за скупове 6. Отвор потпалубља 7. Застакљени отвор за осветљавање потпалубља 8. Санитарне просторије за официре 9. Дизалице за терет 10. Кормило 11. Кормиларева кабина 12. Стражарска платформа 13. Бубњеви 14. Улаз у топовска одељења 15. 16. 17. Топовска одељења 18. Сервисно одељење 19. Складиште за једра, 20. Складиште за дрвени материјал 21. Централни пролаз у броду 22. Чекрци 23. Складиште вина 24. Складиште ђулади 25. Резерве воде 26. Складиште за ланце 27. Пумпа за воду 28. Ручне пумпе за воду 29. Чамци за случај опасности 30. Кратки топ 31. Кухињски димњак 32. Ковачница 33. Предња стражарска платформа 34. Предње пумпе за воду 35. Предње санитарне просторије 36. Фигура на прамцу — симбол Републике 37. Складиште за барут 38. Складиште топовских чаура 39. Улаз у складиште 40. Складиште за поврће 41. Попречни пресек брода са равним зидовима корита 42. Зид корита савијен под углом 43. Раван зид корита који омогућава постављање вишег јарбола 44. Уздужни пресек пароброда „Бретања" 45. Парна машина 46. Морнарске мреже за спавање 47. Непромочиво платно за покривање мрежа по кишном времену 48. Топ који је тек опалио 49. Тобџија чисти фитиљ топа 50. Опслужитељ топа враћа топ у првобитан положај 51. Десни опслужитељ са четком за чишћење топа 52. Опслужитељ топа чауром 53. Тобџија пуни топ барутом 54. Опслужитељ топа убацује чауру у цев 55. Тобџија спреман да опали 56. Повлачењем конопца тобџија отвара ватру 57. Петролејска лампа са пламеном која се премешта од топа до топа 58. Упаљач топа 59. Конопац за опаљивање 60. Кокот на окидачу 61. Повлачење конопца опушта кокот 62. Схема окидача 63. Пресек напуњеног топа 64. Подупирач за ђуле 65. Ђуле 66. Зазор између топа и цеви 67. Чаура 68. Пролаз за пуњење 69. Постоље топа 70. Сајла за фиксирање топа уз отвор на боку 71. Сајла која задржава топ после трзаја 72. Конопац за преношење топа 73. Чекрк на сајли.

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

АТИЛА: Удес

У МРАКУ КОЈИ СЕ СТЕЗАО, У ВЛАСТИ КРАЉИЦЕ ТМИНЕ, УСИЈАНА ЛЕДЕНА РУКА СТРАХА ГОСПОДАРИЛА ЈЕ БРОДОМ.

РАТКО ЈАНКОВИЋ

— 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1, 0...

Земља је стењала, грчила се и црвенела. Ужарени дах мотора спржио је до белог комаде њене коже. Дрхтала је колевка коју напуштају у потрази за Непознатим, можда бољим...

— Јави се, Лински, овде Земља. За сада све у реду. Како си?

— Добро. Одлично. Сви уређаји раде. Добро вас чујем.

Видео је закрвављени диск Земље, зелене и плаве преливе, планине, мора и шуме. То ће нестати, знао је, већ после неколико часова. А онда, смоласти бездан, равнодушни простор у чију шупљу утробу се увукао он, Имануел Лински.

— Како је код тебе? Је ли све у реду?

— Добро, добро. Земља бежи и смањује се.

Било је необично посматрати звезде, сјајније него на Земљи. Нису више личиле на новогодишње украсе прикачене на црни сомот. Звезде гледане из брода су имале тело, имале су дубину, имале су душу. Лински је укочено гледао кроз модра стакла прозора. У крхком броду летео је према Плутону кроз простор који је био туђ и празан, суров и окрутан.

— Спаваш ли Лински?

— Не. Размишљам. Нисам уморан.

— Прогутај таблету. Спавај. Лаку ноћ.

— Лаку ноћ.

Сан га је сустигао нечујним, глухим заборавом. Спавај, прогутај таблету, спавај, Лински, лаку ноћ... Таблета после које не боли глава, која гаси мозак и свест. Човек се пробуди, не са праменовима сна у светлом оку, вољом за смехом и песмом. То не. Буди се као машина спремна за рад после краткотрајног прекида.

— Лински, Лински... Пробуди се, човече! Лински! Можда је узео прејаку дозу. Лински!

— Добро, ту сам. Добро, добро...

— Лински, јеси ли будан?

— Да, да, будан сам. Шта се догодило? Боже што је хладно. Чујем вас.

— Квар на клима-уређајима. Провери.

— Видим. Напон струје пада. Хладно је. Шта да учиним?

— Види где је квар.

— Светлост се гаси, осветљење слаби. Хладно је. Облачим скафандер.

— Брзо провери. Можеш ли то да оправиш?

— Једва видим. Треба ми свећа. Људи, свећа у васионском броду. Пих!

— Плашиш ли се?

— Зашто?

— Због Тешмана и Зорка.

— Њихова смрт је случајност.

— Случајности нису дозвољене у нашем послу.

— Храбрима срећа помаже.

— Пословице сувише често дозвољавају изузетке. Не шегачи се, пожури.

— Добро, добро. Обукао сам скафандер.

Ноћ у шуми

Брод је постајао тврда шпиља. Гласови су одјекивали у хладном мраку. Само гласови које је растварала мека тишина.

— Ово не иде, потпуно је изгорело. Укључићу резер... па и то је изгорело! Шта сад?

У мраку који је стезао, у власти краљице Тмине, усијана, ледена рука страха господарила је бродом.

— Команде су блокиране. Лински, ти падаш. Мотори су отказали. Покушај...

Веза се прекинула, радио је закрчао и умукао.

— Тако је било са Тешманом и Зорком! — викао је Лински. — Ви, глупава гомила полуидиота! Од брода из исте серије се није могло ништа друго ни очекивати! Разбићу се о Земљу као и они!

Брод је падао као камен. Земља се под њим ширила, заклонила хоризонт. Њено глатко тиркизно лице прекрише пеге и боре. Стеновити кланци и густи честари су хитали у смртоносни додир.

Падобран, можда ради падобран! — помисли Лински.

Слепљен са тапацираном столицом тешко испружи руку и притисну дугме. Истог момента снажни удар га баци у страну. Знао је: падобран се отворио. Али било је сувише касно... Све је постало тврди тресак, лом и ватра. Брод је својим огромним трупом искидао дрвеће, здробио се, његови врели остаци запалише шуму...

Месец је бојио млечном светлошћу гранате крошње. Шума живи ноћу. Животиње се прикрадају изворима или у заседи вребају плен. Шуштећи дугим крилима промицале су грабљиве ноћне птице. Изненада из црне близине запуцкета грање. Ваздух је тежак и густ. Продорни урлик јавља да је грабљивица ухватила жртву.

Као неочекивани скок притајене звери на шуму се оручио налет ветра. Гране су ударале једна у другу, кидале лишће, кршиле се. Небо се прекри црним дебелим облацима. Ветар је силовито ударао по широким крошњама. Усковитлане масе ваздуха ломиле су дебеле гране и бацале их на земљу. Дрвећа, као да је свесно, стењући је подносило бес природе.

Шума букну јарком светлошћу. Ваздух је био врео, готово усијан. Комади сломљеног дрвећа летели су наоколо. Ноћ је измакла пред прашумом на умору. Пожар. Видело се као за најблиставијих

пролећних јутара. Ветар са реке распиривао је огањ и ковитлао густ, црни дим.

Утегнут каишевима, одбачен ударом, у самом срцу ветра лежао је човек: Имануел Лински. Скафандер је био исцепан, из раздеране белине шавова шириле су се крваве мрље. Свест је полако долазила у његово искидано тело. Руке су му висиле неприродно искренуте а ноге широко раскречено. Обруч ватре се стезао, дрвеће изједено огњем претећи се клатило, пуцкетало и нагињало.

Лински отвори отекле капке. Читав рој болних свитаца блесну и изгуби се некуд у мрачном своду лобање.

И тада неочекивано болним по-

ХУМОР

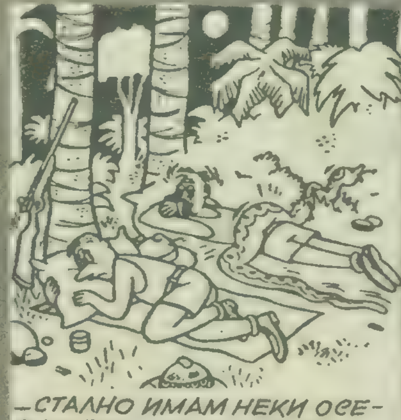

гледом ухвати гипко тело које је хитало кроз огањ. Приближи му се на неколико корака. Линском се учини да сања.

Ту, пред њим, обас'ан ватром, стајао је велики пас. Црне очи су му блистале као драгуљи. Мишићаво тело је било повијено. Лински је зурио у његову дугу, љубичасту длаку.

— Иди, одлази од мене — простења.

Пас се приближи још два корака. Астронаут угледа широку металну огрлицу око врата животиње. Прочита: Атила.

— Иди, одлази, Атила — молио је.

Плима љубави и топлине према овој љубичастој животињи га обузе. За себе је био сигуран да неће преживети ватру, али пас...

Пушку!

И управо када покуша да још једном отвори уста, изгорела грана отпаде с дрвета и удари га. Скафандер му је заштитио тело, али, кроз напрслу кацигу жар паде на лице. Бол га повуче у саму матицу патње, у црну провалију безнађа.

Ошамућен, Лински је схватио: остао је без очију — постао је слепац.

Пробијали су се кроз честар, застајкујући пред срушеним деблима и упаљеним жбуњем — човек и пас. Линском су немоћно висиле сломљене руке. Уз њега, дотичући га телом, ходао је Атила.

— Атила — шапну Лински. — Не могу...

Пас стаде. Тело астронаута се обави око стабла и тешко клону на земљу. Животиња зари оштре зубе у тканину скафандра.

— Нееееe! — врисну Лински.

Пас га извуче на узвишену зараван, одмори се неколико тренутака и настави да вуче млитаво тело кроз густиш.

На прилазу граду, пред оронулом кућом седело је неколико људи. Из мрака изрони пас. Длака му је била мокра и накострешена. Полако се примицао.

— Погледај животињу — рече један.

— Пушку! Звер!

— Чекај, чекај, види огрлицу. То је само преморени пас.

Пас тужно зацвиле. Окренуо се ка друму и кренуо. Пођоше за њим.

— Побећи ће! — људи неодлучно застадоше. — Када бисмо бар имали конопац или мало хране.

Од улице је долазила светлост. Сада су га добро видели. Пас зацвиле и стаде. Хтели су да му приђу.

— Има сребрну огрлицу — рече један.

Пас је потрчао неколико корака пред њима. На ивици асфалта стаде.

— Гледајте! Ту неко лежи.

Тројица људи опколише непомично тело. Линског. Нешто даље од њих у траву је легао пас.

— Какав је ово чудак?

— То је нека униформа. Полако с њим.

— Погледај сат!

После неколико тренутака оставише у јарку полунаго тело и потрчаше према кући.

Пас их сустиже. Његови вучји очњаци их натераше да стану. Полако, корак по корак, вратио их је до пута. Гласан лавеж цепао је ноћну тишину.

— Ујешће неког одвратно псето — рече један.

— Каменом, треба каменом!

И када хтеде да се сагне, пас муњевито налете.

— Ујело ме проклето псето!

Јутарњи сумрак, као оштрица, пресекоше модри и црвени фарови.

— Полиција — рече један. — Бежимо!

Пас је стајао пред њима, спреман да угризе, растргне, убије.

— Шта се догађа? — чу се глас из кола.

Атила се помери у страну до тела несрећног летача.

— Весан је, убијте га! — рече један.

— У јарку неко лежи — каза полицајац. Осветлио је лампом тело. Прочита изгравирану плочицу.

— То је он — рече. — Имануел Лински. Мртав је.

Пас устаде и лагано, једва идући, замаче у мрак.

— Значи, пас га је довукао до друма — рече иследник.

— Да, пас.

— А она тројица?

— Опљачкали су мртвог пилота. Пас им није дао да умакну.

Иследник се загледа у мутно праскозорје. Дуго је ћутао. За себе, сасвим тихо, процеди:

— Које су људи, а које пси?

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Од правог дрвета права је и сенка.
(Вијетнамска пословица)

укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) Геометријска линија, 6) спора, 11) веслачко такмичење, 13) становник највећег полуострва, 14) хемијски елемент, 15) марка авиона, 17) један месец, 18) друг из клупе, 19) хемијски елемент, металоид, 21) боја за косу, 22) ништа (пров.), 23) река у Пољској, 24) хемијска ознака за иридијум, 26) немачки предлог, 27) индонежанско острво, 28) италијански фудбалски клуб, 30) град у Турској, 32) врста гмизавца, 34) далматинско женско име, 35) дизалица, 36) међународна ознака за Холандију, 37) два сугласника, 38) део на фасади зграде, 39) конопац, 40) музички инструменти, 42) плева, 44) озледа, 45) чио, ведар, 46) прво и последње слово ћирилице, 48) нота солмизације, 49) египатски бог Сунца (Ра), 50) ауто-ознака за Бихаћ, 51) предлог, 53) племенита дивљач, 55) дубина до које брод тоне, 56) место на Фрушкој гори, 58) део прибора за мерење, 59) сланина, 60) неприлика, 62) река у Јужној Америци, 64) хунски војсковођа (Бич божји), 65) устава.

УСПРАВНО:

1) Место у Загорју, 2) предмет за резање, 3) наш филмски глумац (Гало), 4) јединица за мерење електричне снаге, 5) коњ, 6) ауто-ознака за возила из Турске, 7), оквир, 8) зао, 9) тиха, 10) савез држава, 12) једноћелијска праживотиња, 13) старе турске титуле, 16) црна креда, 19) наша река, 20) изворни назив за Јапан, 23) младунче јелена, 25) превремен, 27) ћилибар, 28) раст, 29) марка швајцарских часовника, 31) шпански сликар надреалиста (Салвадор), 32) украс на народним ношњама, 33) први амерички космонаут, 35) држава у Азији, 38) полуострво на Блиском истоку, 39) радиоактивни елемент, 40) племенити метал, 41) личност из индијског епа „Махабхарата", 42) престо, 43) држава у САД, 45) слово грчке азбуке, 47) шаљивчина, весељак, 49) аждаје, 50) летеће тело напуњено гасом, 52) новозеландска птица, 54) слово грчке азбуке, 55) санитетски материјал, 57) погодак у фудбалу, 59) индустријска област у СР Немачкој, 61) сугласник и самогласник, 63) ауто-ознака за Марибор.

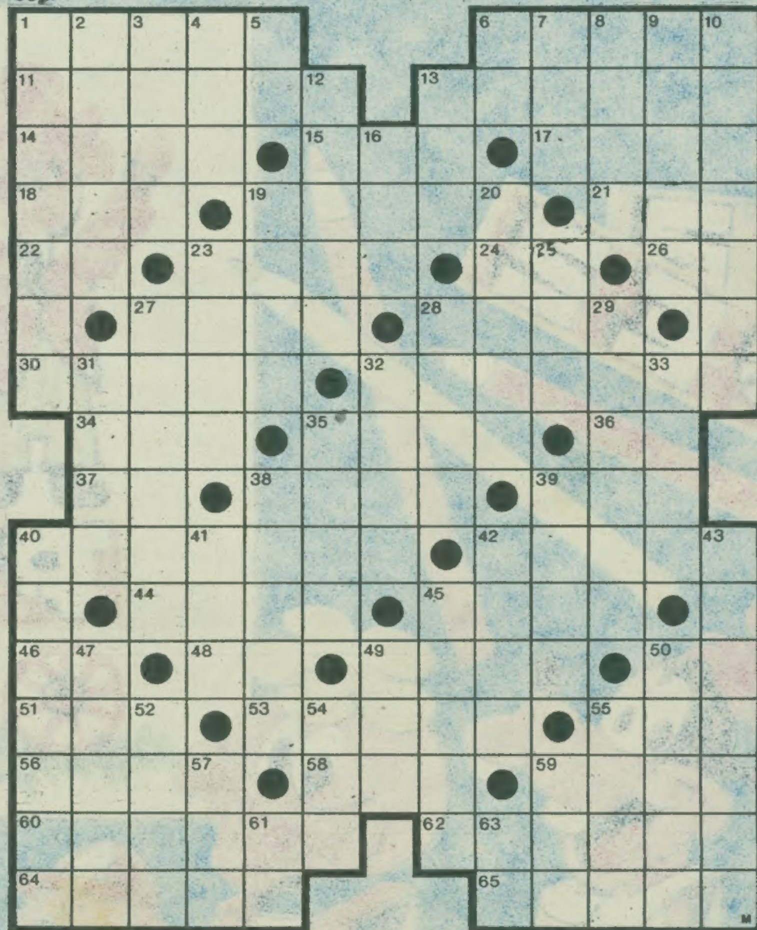

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) Октан, 6) савет, к, 11) оазе, 12) анал, с, 14) варљив, 16) болеро, 18) али, 19) јелен, 21) ген, 22) рад, 23) арена, 24) Ида, 25) Амор, 27) Ака, 28) пјат, 29) Торес, с, 31) арара, 32) рибизла, 33) штанд, к, 36) одана, 40) Фата, 41) кос, 43) опет, 44) ана, 45) Сента, 47) оња, 48) лак, 49) авион, 50) ТАМ, 51) „Икарус", 53) Микена, р, 55) мине, 56) атак, и, 57) самар, 58) канал.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА" Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА" Живорад Стојановић. Уредници: Крунко Виторовић, телефон 324-191/525, Нурдихана Ђозић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523. Претплата за нашу земљу: годишња 220,00 дин, полугодишња 110,00 дин, тромесечна 55,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 440,00 дин, полугодишња 220,00 дин, тромесечна 110,00 дин. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: ДМ 64.—, Долар 25.—, Фф. 110.—, Шфр. 66.—, Шкр. 108.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2923-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ДЕЦО, PEZ ВАМ ПОКЛАЊА 20 PEZ ХАЉИНИЦА!

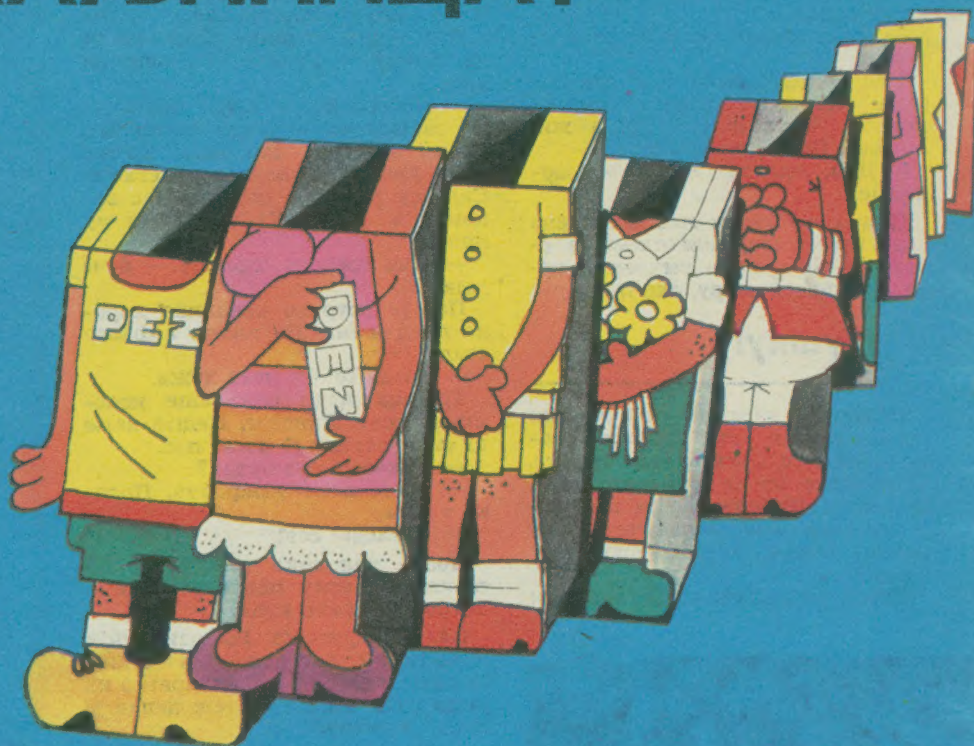

Обуците ваше PEZ фигурице и играјте се још лепше!
Како ћете их добити? Једноставно.
Направите допадљиву слику са вашим бојицама и са неколико PEZ омота PEZ бомбона.
Слично као што је на слици.
Досетите се нечег лепог

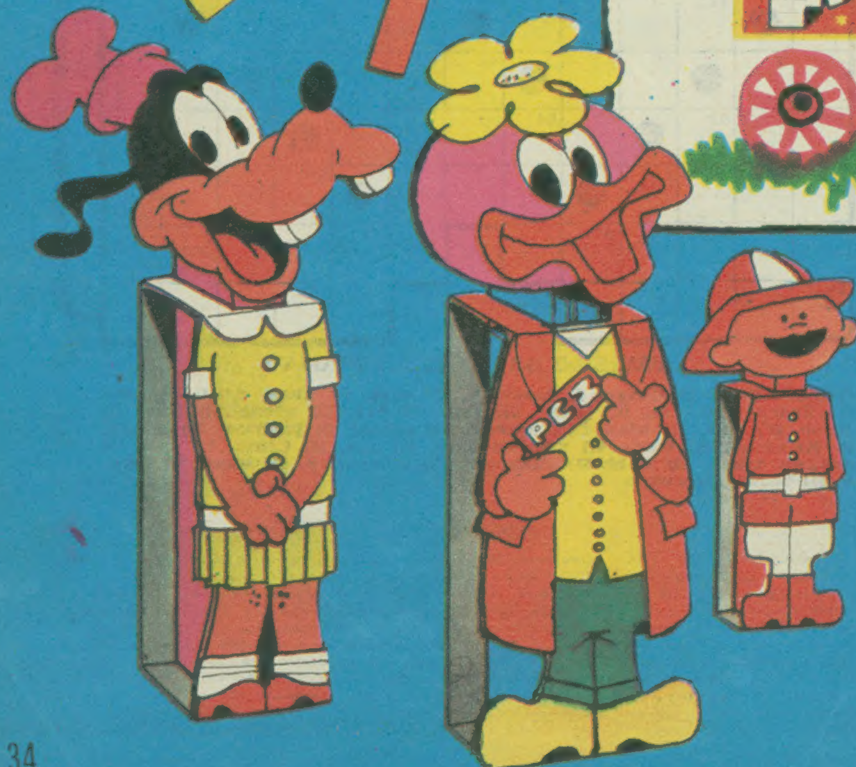

ПАЖЊА!
На задњу страну цртежа читљиво напишите своје презиме и име и адресу, и све заједно пошаљите на адресу ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК, 11000 БЕОГРАД, Македонска 29 (PEZ хаљинице).
За неколико дана добићете поштом 20 PEZ хаљиница. И то бесплатно!

ЖЕЛИМО ВАМ ПРИЈАТНУ ЗАБАВУ!

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

ПОКЛОН НА КРАЈУ ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ

Редакција нашег листа одлучила је да на крају ове школске године поклони неколико комплета „Политикиног забавника" основној школи „Светолик Ранковић" у Аранђеловцу. Избор није био случајан: од 549 ученика виших разреда ове школе 175 су редовни претплатници „Политикиног забавника"!

У жељи да сазнамо нешто више о нашим ђедовним читаоцима и упознамо се с њима, отпутовали смо у Аранђеловац. На улазу у школу сачекала нас је дежурна ученица и отпратила до канцеларије директора Миодрага Ђорђевића. Он нам је, не без поноса, причао о раду, активностима и успесима које нижу ученици ове школе, једне од најбољих у региону Шумадије. Рекао нам је да посебну пажњу заслужује и наставнички колектив. Разлог за то је врло једноставан: нико од њих 77 колико се брине о васпитању и образовању 1150 ученика не сматра да се његов радни дан завршава оног тренутка кад школско звоно означи крај последњег часа. Сви они остају да би заједно са својим ученицима учествовали у раду десетак секција. То су пре свега литерарна, драмска, фото-секција, фолклорна, саобраћајна, затим секција младих математичара, физичара, спортиста.

Осим бројношћу и масовношћу разних секција основна школа „Светолик Ранковић" може да се похвали и изузетним успесима које њени ученици постижу на општинским, регионалним и републичким такмичењима. Заслуге за то припадају ученицима као што су Ненад Ђукановић, врсни математичар, Бранијета Танасковић, прва песникиња школе, Снежана Јовановић, Весна Марјановић, Славица Бошковић и многи други.

Посебан „понос" школе су ученици који су заузели прва места на регионалним и републичким такмичењима у лепом говору и изражајном читању. Не мању похвалу заслужују и млади историчари који су на недавном такмичењу у Београду као екипа региона заузели прво место у Републици. На слици је група ученика ове школе, снимљених на Дан школе, када су им подељене дипломе и награде за резултате у слободним активностима и додатној настави.

ДАН ДУЖИ ОД НОЋИ

Знаш ли да ми кажеш колико је у поларним областима дуг дан а колико ноћ?

Гордана Томић, Севојно

На полу непрекидно дан траје седам месеци, ноћ три месеца, вечерњи сумрак и јутарња зора по читав један месец.

Ноћ на Северном полу почиње 5. новембра и траје до 5. фебруара. Бледа светлост која се затим јавља назива се поларном зором и траје до 5. марта. Потом наступа поларни дан у трајању од седам месеци, па поларни сумрак дуг цео месец и поново ноћ.

САВРЕМЕНИЦИ ФАРАОНА

Да ли је истина да неко дрво може да буде старо и преко хиљаду година?
Амбро Хељић, Зворник

Када су пре неколико година дрвосече у Калифорнији, у САД, обориле мамутско стабло **секвоје** утврђено је по годовима да је дрво старо преко 4000 година, што значи да је расло и у време фараона! За **барски чемпрес** који расте близу мексичког града Санте Марија де Туле а има обим преко 50 м стручњаци рачунају да је старо око 5000 година. Многи су, ипак, склони да тврде да је џиновско дрво **макрозамија** које расте у Квинсленду, у Аустралији, најстарији „становник" Земље.

И код нас се могу наћи врло стара стабла. У Бару расту маслине

које су посађене још у римско доба. За маслину у Доброј Води, код Старог Бара, кажу да је са својих 2700 година најстарије дрво у Југославији. У неким деловима Босне расту дуговечни храстови.

ТРАЖИМО МЕЊАМО, ПОКЛАЊАМО

Све другове и другарице широм Југославије који имају цртане романе и старе бројеве Забавника молим да ми их пошаљу јер их скупљам. **Драган Лукић, село Загорица, 34312 Белосавци**

●●●

Желео бих да комплетирам све Забавнике али ми недостају бројеви 1250, 1251, 1255, 1264и 1265 па бих молио све оне који поседују наведене бројеве да ми се јаве на адресу: **Јован Карацић, Маршала Тита 97, 26320, Банатски Карловац**

●●●

Тко год би хтио мијењати стране марке и фигурице Индијанаца и каубоја за албум „Приче са Дивљег запада" нека се обрати на адресу: **Александра Корађ, Шубићева 65/I, 41000 Загреб**

●●●

Продајем све бројеве Микијевог забавника који су до сада изишли из штампе по цени од 200 динара. Комплет је добро очуван, а продајем га јер бих желео да купим књиге за школу. **Драган Миливојевић, Лењинова 70, 71000 Сарајево**

●●●

Имам велики број Забавника и желио бих да их замијеним за старе и стране марке. **Зоран Крунић, В. Вуковића 12, 71324 Подлугови**

●●●

Желио бих да мијењом разгледнице и стрипове „Златне серије" и „Лунов магнус стрип" за значке. Дајем 5 до 8 разгледница за једну значку и једну „Златну серију" или „Лунов магнус стрип". **Роберт Чакић, АВНОЈ-а 22/V, 58000 Сплит**

WALT DISNEY
МИКИ

... А САД, ЈУТАРЊА ПОРУКА ЦЕНТРА ЗА РЕКРЕАЦИЈУ...

ПОРУКА ЈЕ НАМЕЊЕНА МЛАКОЊАМА КОЈИ СЕ ЈОШ ВАЉУШКАЈУ ПО ПОСТЕЉИ!

И УКЉУЧУЈУ НАС ДАЉИНСКИМ УПРАВЉАЧЕМ!

УСТАЈТЕ СВИ! УДАХНИТЕ ДУБОКО! ОП! ОП! ДОЂИТЕ У НАШ ЦЕНТАР! ПОБРИНИТЕ СЕ О СВОМ ЗДРАВЉУ!

СТВАРНО... МНОГО, БРАТЕ, ВРЕМЕНА ПРОВОДИМ ЛЕЖЕЋИ!

У ЦЕНТРУ...
ААААХ!

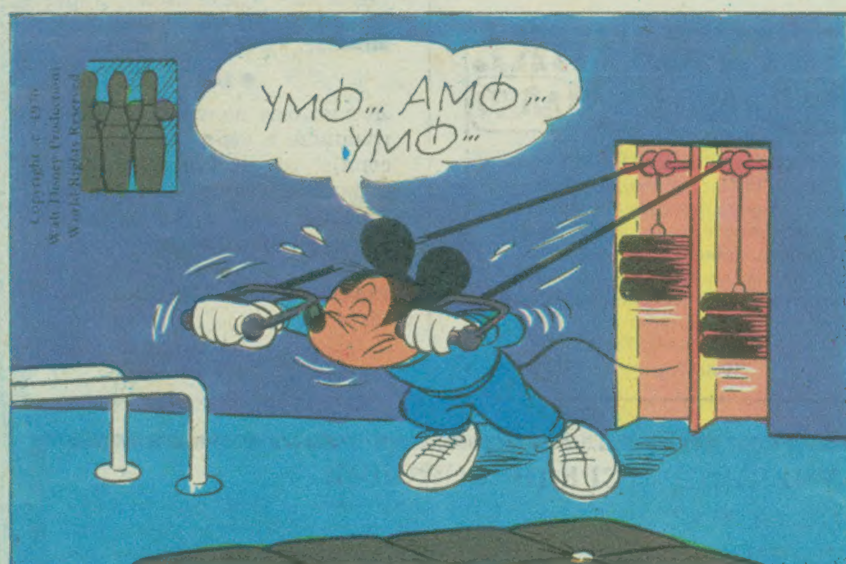
УМФ... АМФ... УМФ...

ПУФ... ПУФ... ПУФ...

САЛА ЗА МНАСТИКУ
ОХ... ПОТПУНО САМ БЕЗ СНАГЕ!

МОРА ДА САМ МНОГО БОЛЕСТАН!
ДОКТОР ЗДРАВИЋ

ОБИЧАН СЛУЧАЈ ИСЦРПЉЕНОСТИ! ОСТАНИТЕ НЕКОЛИКО ДАНА У КРЕВЕТУ!